

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W GŁOGOWIE

SYLABUS
DLA KIERUNKU
PIEŁĘGNIARSTWO
STUDIA I STOPNIA

2020-2023

I ROK

Spis treści

ANATOMIA.....	3
FIZJOLOGIA.....	8
PATOLOGIA.....	13
GENETYKA.....	85
BIOCHEMIA I BIOFIZYKA.....	90
MIKROBIOLOGIA I PARAZYTOLOGIA.....	96
FARMAKOLOGIA.....	30
RADIOLOGIA.....	34
PSYCHOLOGIA.....	38
SOCJOLOGIA.....	44
PEDAGOGIKA.....	49
PRAWO MEDYCZNE.....	54
ZDROWIE PUBLICZNE.....	59
ETYKA ZAWODU PIEŁĘGNIARKI.....	66
JĘZYK ANGIELSKI.....	71
PODSTAWY PIEŁĘGNIARSTWA.....	76
ZAJĘCIA FAKULTATYWNE (do wyboru) - JĘZYK MIGOWY.....	89
ZAJĘCIA FAKULTATYWNE - WSPÓŁPRACA W ZESPOŁACH OPIEKI ZDROWOTNEJ.....	94
PODSTAWY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO.....	99
DIETETYKA.....	106
PODSTAWY REHABILITACJI.....	111
BADANIA NAUKOWE W PIEŁĘGNIARSTWIE.....	121
SYSTEM INFORMACJI W OCHRONIE ZDROWIA.....	127

ANATOMIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Anatomia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI. 01.1.W PI. 01.1.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z biologii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 20 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zdobycie wiedzy na temat prawidłowej budowy ciała człowieka w ujęciu topograficznym, posługiwanie się mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystanie tej wiedzy w odniesieniu do innych przedmiotów medycznych.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykłady: wykład informacyjny, wykład problemowy, dyskusja dydaktyczna Ćwiczenia: ćwiczenia w pracowni anatomii i fizjologii pokaz na fantomie i modelach filmy dyskusja dydaktyczna Rodzaj narzędzi dydaktycznych/środki dydaktyczne: sprzęt multimedialny (laptop, telewizor, kasyety DVD) tablica papierowa, mazaki, ryciny fantomy: noworodka, dziecka, osoby dorosłej plansze i modele anatomiczne, atlasy, książki, schematy	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się:</p> <p>Zaliczenie wykładów: Egzamin (E) – wykłady w I semestrze. Forma i zasady przeprowadzania egzaminu są omawiane na pierwszych zajęciach. Egzamin przeprowadzany jest metodą opisową i składa się z 20 pytań otwartych. Wykłady są zaliczane na podstawie: frekwencji na zajęciach potwierdzonych listą obecności, opanowania materiału przewidzianego programem. Podstawą dopuszczenia do egzaminu z przedmiotu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń na co najmniej ocenę dostateczną. Zaliczenie wykładów jest możliwe po uzyskaniu pozytywnej oceny z egzaminu.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w I semestrze. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest 100% frekwencja na ćwiczeniach oraz uzyskanie pozytywnych ocen z 4 - 6 zaliczeń cząstkowych w formie testowej lub opisowej (zgodnie z przedmiotowymi kryteriami oceniania). W razie usprawiedliwionej nieobecności student zalicza temat w formie ustnej. Ocena końcowa z ćwiczeń jest średnią arytmetyczną uzyskanych ocen ze wszystkich zaliczeń.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach. Warunkiem zaliczenia jest przygotowanie prezentacji w formie multimedialnej na jeden z wybranych tematów.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do anatomii i nauk pokrewnych. 2. Elementy cytologii i histologii ogólnej. 3. Organizm, jako całość. Anatomia topograficzna. Główne płaszczyzny i osie ciała. Stosunki przestrzenne w anatomii. 4. Układ narządu ruchu. 5. Układ pokarmowy. Wątroba i trzustka. 6. Układ oddechowy. 7. Układ moczowo - płciowy. 8. Serce. Krążenie małe i duże. Krążenie płodowe. Układ chłonny. 9. Układ wewnętrzwydzielniczy. 10. Układ nerwowy ośrodkowy, obwodowy, autonomiczny. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kości i ich połączenia. Szczegółowa budowa kośćca. 2. Podział budowa ogólna i szczegółowa mięśni. 3. Budowa układu trawiennego oraz dużych gruczołów trawiennych. 4. Budowa układu oddechowego. 5. Budowa układu moczowego żeńskiego i męskiego. 6. Budowa układu płciowego męskiego i żeńskiego. 7. Serce i naczynia krwionośne. 8. Szczegółowa budowa układu nerwowego ośrodkowego: kresomózgowia, międzymózgowia, śródmózgowia, tyłomózgowia wtórnego, rdzeniomózgowia, rdzenia kręgowego. Opony. 9. Układ nerwowy obwodowy: nerwy czaszkowe, nerwy rdzeniowe, sploty rdzeniowe. 10. Układ nerwowy autonomiczny: część współczulna i przywspółczulna, sploty układu nerwowego. 11. Powłoka wspólna, oraz receptory i narządy zmysłów.

		<p>Samokształcenie Celem samokształcenia jest: pogłębianie i utrwalanie wiedzy dotyczącej budowy organizmu człowieka oraz wdrażanie do samodzielnego wykorzystania wiedzy i umiejętności z zakresu budowy prawidłowej człowieka w praktyce zawodowej.</p> <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anatomia układowa i narządowa. 2. Okolice głowy, szyi, twarzy w praktyce klinicznej. 3. Okolice klatki piersiowej w praktyce klinicznej. 4. Okolice kończyny górnej i dolnej w praktyce klinicznej. 5. Okolice brzucha w praktyce klinicznej. 6. Ośrodki i drogi nerwowe. 6. Autonomiczne unerwienie narządów. 7. Anatomia kliniczna. 						
17.	Zamierzone efekty uczenia	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="376 613 568 864">Wiedza</td> <td data-bbox="568 613 1556 864"> <p>W zakresie wiedzy -absolwent zna i rozumie :</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno--stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy,układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna); </td> </tr> <tr> <td data-bbox="376 864 568 1077">Umiejętności</td> <td data-bbox="568 864 1556 1077"> <p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego; </td> </tr> <tr> <td data-bbox="376 1077 568 1518">Kompetencje społeczne</td> <td data-bbox="568 1077 1556 1518"> <p>W zakresie kompetencji społecznych-absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. </td> </tr> </table>	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy -absolwent zna i rozumie :</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno--stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy,układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna); 	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego; 	Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych-absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Wiedza	<p>W zakresie wiedzy -absolwent zna i rozumie :</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno--stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy,układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna); 							
Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego; 							
Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych-absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 							

18.

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

Literatura podstawowa:

1. Beverly M.: Wielki atlas anatomii człowieka, Buchmann, 2009.
2. Bochenek A., Reicher M.: Anatomia człowieka, t. I-V, PZWL, Warszawa 2010.
3. Maciejewski R., Torres K.(red.): Anatomia czynnościowa – podręcznik dla studentów pielęgniarstwa, fizjoterapii, ratownictwa medycznego, analityki medycznej i dietetyki. Wyd. Czelej, Lublin 2008.
4. Michajlik A., Ramotowski W.: Anatomia i fizjologia człowieka. PZWL, Warszawa 2006.
5. Parker S.,: Atlas anatomii człowieka, Wyd. Bellona, 2009 .

Literatura uzupełniająca:

1. Putz R., Pabst R.: Atlas anatomii człowieka Sobotta – cz. I, II. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2006.
2. Urbanowicz Z.: Podręczny słownik mianownictwa anatomicznego. Wyd. Czelej, Lublin 2004.
3. Woźniak W. Aleksandrowicz R. (red.): Anatomia człowieka. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2002.

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu ANATOMIA
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
A.W1.	Student zna i rozumie: - budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, -grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna);	wykłady	sprawdzian pisemny
UMIĘTNOŚCI			
A.U1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystuje znajomość topografii narządów ciała ludzkiego -	ćwiczenia	sprawdzian pisemny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.		samokształcenie	prezentacja multimedialna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	30			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		80			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		2,2	0,8		

FIZJOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Fizjologia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru , I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z biologii i biochemii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: opanowanie wiedzy i zrozumienie zasad prawidłowego funkcjonowania organizmu oraz kształtowanie logicznej interpretacji faktów i wyników wykonywanych doświadczeń z zakresu fizjologii człowieka.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z zastosowaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Dyskusja Praca w grupach Ćwiczenia w pracowni Pokaz	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Egzamin (E) - wykłady w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest 100% frekwencja na zajęciach i pozytywy wynik testu pisemnego.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest 100% frekwencja na zajęciach oraz uzyskanie min. 50% punktów z kolokwium pisemnego.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach. Warunkiem zaliczenia jest terminowe oddanie prezentacji multimedialnej na wybrany temat z zakresu samokształcenia.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy ogólne i komórkowe fizjologii. 2. Elektrofizjologia. 3. Fizjologia mięśni poprzecznie prążkowanych i gładkich. 4. Obwodowy układ nerwowy. 5. Czucie. 6. Centralny układ nerwowy. 7. Rdzeń kręgowy. 8. Postawa, równowaga, ruch. 9. Kora mózgowa. 10. Układ limbiczny, podwzgórze, układ autonomiczny. 11. Fizjologia przewodu pokarmowego. 12. Czynność nerek. 13. Fizjologia krwi. 14. Praca serca. 15. Krążenie krwi. 16. Gruczoły wewnętrznego wydzielania i przemiana materii. 17. Próby czynnościowe układu krążenia. 18. Regulacja krążenia krwi. 19. Próby czynnościowe układu oddechowego. 20. Osluchiwanie klatki piersiowej. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skurcze mięśni szkieletowych, przewodnictwo synaptyczne. 2. Praca mięśni. 3. Odruchy rdzeniowe. 4. Odruchy kliniczne. 5. Czucie eksteroceptywne. 6. Telereceptory. 7. Krwinki czerwone, hematokryt, hemoliza. 8. Krwinki białe, odczyn Biernackiego. 9. Krzepnięcie krwi. 10. Grupy krwi. 11. Elektrokardiogram. 12. Tętno serca, ciśnienie krwi, tętno. 13. Próby czynnościowe układu krążenia. 14. Regulacja krążenia krwi.

		<p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Spirometria. 2. Reakcja układu krążenia na zmianę pozycji ciała (próba ortostatyczna). 3. Podstawowe mechanizmy regulujące czynność oddychania. 4. Podstawowa przemiana materii, oznaczanie p.p.m. 5. Kalorymetria pośrednia. 6. Reakcja organizmu na wysiłek fizyczny. Wysiłek dynamiczny i statyczny. 7. Wpływ rozgrzewki na organizm. 8. Ocena wydolności fizycznej. 9. Komponenty ciała a wydolność fizyczna. 						
17.	Zamierzone efekty uczenia	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="336 468 528 994">Wiedza</td> <td data-bbox="528 468 1554 994"> <p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno – stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna); • rozumie neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie; • udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy; • fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu; • podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego </td> </tr> <tr> <td data-bbox="336 994 528 1167">Umiejętności</td> <td data-bbox="528 994 1554 1167"> <p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego; </td> </tr> <tr> <td data-bbox="336 1167 528 1615">Kompetencje społeczne</td> <td data-bbox="528 1167 1554 1615"> <p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. </td> </tr> </table>	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno – stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna); • rozumie neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie; • udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy; • fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu; • podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego 	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego; 	Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno – stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna); • rozumie neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie; • udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy; • fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu; • podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego 							
Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego; 							
Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 							

18.

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

Literatura podstawowa:

1. Borodulin – Nadzieja L.: Fizjologia człowieka – podręcznik dla studentów licencjatów medycznych. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2005.
2. Borodulin-Nadzieja L. (red.): Fizjologia praktyczna : Podręcznik dla studentów medycyny. Wyd. Górnicki, Wrocław 2008.
3. Traczyk W.Z.: Fizjologia człowieka w zarysie. Wyd. 7. Wyd. PZWL, Warszawa 2002.
4. Traczyk W.Z.: Fizjologia człowieka w zarysie. Wyd. 8. Wyd. PZWL, Warszawa 2007.

Literatura uzupełniająca:

1. Eberhardt A (red.): Fizjologiczne podstawy rekreacji ruchowej z elementami fizjologii ogólnej człowieka. Wyd. AlmaMer Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Warszawa 2008.
2. Konturek S.J. (red.): Fizjologia człowieka : Podręcznik dla studentów medycyny. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2010.

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu FIZJOLOGIA
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
A.W.2	Zna i rozumie neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie	wykłady	test pisemny
A.W.3	udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy;	wykłady	test pisemny
A.W.4	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu;	wykłady	test pisemny
A.W.5	podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego;	wykłady	test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
A.U.1	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;	ćwiczenia	kolokwium pisemne
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.		samokształcenie	prezentacja multimedialna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	30			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		80			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		2,2	0,8		

PATOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Patologia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Kierunek Pielęgniarstwo	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.03.2.W PI.03.2.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia II semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z zakresu biologii i biochemii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 20 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności z zakresu procesów patologicznych przebiegających w organizmie człowieka, etiologii i patomechanizmu chorób.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych Dyskusja Metoda sytuacyjna, metoda przypadków Praca w grupach ćwiczeniowych	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p style="text-align: center;">Forma i warunki zaliczenia wykładów:</p> <p>Egzamin (E) - wykłady w II semestrze. Egzamin odbywa się w formie pisemnej z użyciem testu złożonego z pytań zamkniętych z możliwością jednokrotnej lub wielokrotnej odpowiedzi.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w II semestrze. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest obecność na zajęciach oraz uzyskanie pozytywnych ocen z cząstkowych zaliczeń pisemnych w formie opisowej.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach. Warunkiem zaliczenia jest terminowe przygotowanie pracy pisemnej na wybrany temat z zakresu tematyki samokształcenia.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne. Ogniwa patogenetyczne na poziomie molekularnym, komórkowym, tkankowym, narządowym i układowym. 2. Zmiany wsteczne w organizmie: zanik, zwyrodnienie, martwica. Śmierć komórki i tkanek. 3. Zmiany postępowe w organizmie: odrost, przetwarzanie, przerost, rozrost, gojenie się ran, nowotworzenie. 4. Podstawy homeostazy organizmu. 5. Zaburzenia krążenia krwi: krwotok, krzepnięcie krwi, zakrzep i skrzep, przekrwienie (płuc, wątroby), zawał, zator (zatory w krążeniu płucnym, systemowym, mózgowym), obrzęk, wstrząs. 6. Hemopoeza. Etiologia, patogenezę oraz następstw niedokrwistości, nadkrwistości, nadpłytkowości, małopłytkowości, nadmiaru i niewystarczających ilości leukocytów. 7. Zapalenia: klasyfikacja zapaleń, zapalenia ostre (włóknikowe, ropne), zapalenia przewlekłe. 8. Reakcje wolnorodnikowe w patogenezie chorób. 9. Mechanizmy produkcji i utraty ciepła. Gorączka i jej patogenezę. 10. Nowotwory. Karcynogeny i karcynogeneza. 11. Choroby uwarunkowane genetycznie. 12. Patologia transplantacyjna. 13. Patologia chorób serca i naczyń. 14. Patologia układu oddechowego. 15. Patologia układu trawiennego. 16. Patologia nerek. 17. Patofizjologia układu hormonalnego. Struktura i regulacja czynności układu dokrewnego. Mechanizm działania hormonów. 18. Choroby zakaźne i pasożytnicze. 19. Patologia i specyfika chorób układu płciowego żeńskiego i męskiego. 20. Patologia układu nerwowego ośrodkowego i obwodowego.

Tematy ćwiczeń:

1. Zmiany w funkcjonowaniu organizmu w sytuacji zaburzenia jego homeostazy.
2. Zapalenie - definicja, etiologia, patogenezą, etapy i mediatory zapalenia. Właściwości morfologiczne i fizjologiczne komórek biorących udział w odczynie zapalnym. Rodzaje zapaleń. Zejście zapaleń.
3. Regulacja krążenia. Nerwowa i humoralna regulacja krążenia krwi.
4. Zkrzep, zator. Triada Virchowa. Podział zatorów ze względu na materiał zatorowy.
5. Stres. Teoria wg Selye'go. Fazy reakcji stresowej (GAS). Reakcja Cannona.
6. Alergia. Demonstracja wstrząsu anafilaktycznego i alergicznej dychawicy oddechowej.
7. Etiologia i patogenezą następstw nieprawidłowej czynności hormonów (nadmiernej lub niewystarczającej).
8. Działanie insuliny. Regulacja gospodarki węglowodanowej. Cukrzyca, jej patomechanizm i objawy kliniczne. Rodzaje hipoglikemii.
9. Fizjologia i patologia przytarczyc. Tężyczka.
10. Gospodarka wodno-elektrolitowa. Rozmieszczenie wody w ustroju, bilans wodny. Odwodnienie i przewodnienie. Patogenezą i rodzaje obrzęków.
11. Wstrząs jego istota i przyczyny. Fazy wstrząsu. Teorie nieodwracalności IV fazy wstrząsu. Zaburzenia metaboliczne we wstrząsie.
12. Wpływ hipotermii i hipertermii na organizm.
13. Patologia zaburzeń o podłożu neurologicznym.
14. Podstawy immunologii (przeciwciała, komórki układu odpornościowego), choroby autoimmunologiczne, choroby wynikające z niedoborów odporności.
15. Patologia środowiskowa i stanu odżywienia: choroby związane z paleniem tytoniu i nadużywaniem alkoholu, uzależnienia od substancji psychoaktywnych, zaburzenia stanu odżywienia (niedożywienie, otyłość), niepożądane działanie leków, doustne środki antykoncepcyjne.

Samokształcenie

Celem samokształcenia jest utrwalenie wiadomości i umiejętności dotyczących przebiegu procesów chorobowych niezbędnych do oceny stanu klinicznego pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej.

Tematy samokształcenia:

1. Hipoksja. Parametry tlenowe krwi w normie i patologii. Rodzaje hipoksji. Mechanizmy przystosowawcze do hipoksji.
2. Morfologia, podział i cechy nowotworów.
3. Hipotermia naturalna i sztuczna. Hipertermia i jej stany kliniczne.
4. Wpływ stresu na organizm człowieka - charakterystyka zmian powstających w wyniku stresu.
5. Środki psychoaktywne i ich wpływ na organizm.

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	W zakresie wiedzy student: <ul style="list-style-type: none"> podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu; omawia wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego wymienia czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: <ul style="list-style-type: none"> łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych; opisuje zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy;
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: <ol style="list-style-type: none"> kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: <ol style="list-style-type: none"> Adamek D.: Wybrane zagadnienia patologii klinicznej. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2015. Domagała W., Chosia M., Uraśńska E.: Podstawy patologii. PZWL, Warszawa, 2014. Stevens A., Lowe J.: Patologia. Czelej, Lublin 2010. Zahorska-Markiewicz B., Małecka-Tendera E.: Patofizjologia kliniczna. Edra Urban & Partner, 2014. Literatura uzupełniająca: <ol style="list-style-type: none"> Kumar Vinay, Abbas Abul K., Aster Jon C.: Patologia Robbins. Edra Urban & Partner, 2014. 	

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu
PATOLOGIA w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
A.W.6	podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu;	wykłady	test jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru
A.W.7	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego;	wykłady	test jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru
A.W.8	wymienia czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne	wykłady	test jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru
UMIĘJĘTNOŚCI			

A.U2	łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych;	ćwiczenia	kolokwium pisemne
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;		samokształcenie	obserwacja samoocena studenta

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	30			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		80			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		2,2	0,8		

GENETYKA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Genetyka	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.04.1.W	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z biologii.	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz. Samokształcenie - 15 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z podstawami genetyki, embriologii oraz zrozumienie patogenezы najczęstszych chorób genetycznych i wad wrodzonych. Analizowanie problemów zdrowotnych, społecznych i etycznych wynikających z zastosowania metod inżynierii genetycznej w medycynie. Poznanie zasad dziedziczenia cech człowieka np. cech sprzężonych z płcią i mechanizmów rozwoju anomalii (aberracje chromosomowe, mutacje genowe). Zapoznanie studentów ze sposobami diagnostyki chorób genetycznych i formami poradnictwa genetycznego.</p>	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie z oceną (ZO) - wykłady w I semestrze. Forma i zasady przeprowadzania zaliczenia są omawiane na pierwszych zajęciach. Zaliczenie końcowe przeprowadzane jest metodą opisową. Sprawdzian pisemny składa się z 20 pytań otwartych.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Dyskusja na wybrany temat – zaliczenie ustne.</p>	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe wiadomości z genetyki, embriologii, cytofizjologii i immunologii. 2. Podstawy genetyki klasycznej – prawa Mendla. 3. Kariotyp człowieka. 4. Zasady dziedziczenia cech człowieka (m.in. grup krwi, cech sprzężonych z płcią) i mechanizmy rozwoju anomalii (aberracje chromosomowe, mutacje genowe). 5. Środowisko, a zmienność organizmu. 6. Podstawy diagnostyki genetycznej. 7. Zasady poradnictwa genetycznego. 8. Zagadnienia transplantologii. <p>Samoksztalcenie Celem samoksztalcenia jest powtórzenie i poszerzenie wiadomości z zakresu genetyki, chorób genetycznych oraz wad wrodzonych w oparciu o analizę kliniczną.</p> <p>Tematy samoksztalcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Choroby genetyczne przekazywane drogą dziedziczenia. 2. Genetyczne badania przesiewowe. 3. Zastosowanie terapii genowych. 4. Onkogeny. Nowotwory dziedziczne. 5. Wady wrodzone - analiza kliniczna w pediatrii. 						
17.	Zamierzone efekty uczenia	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="336 846 568 1128">Wiedza</td> <td data-bbox="568 846 1556 1128"> <p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh; • problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie; • budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy; • zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej; </td> </tr> <tr> <td data-bbox="336 1128 568 1346">Umiejętności</td> <td data-bbox="568 1128 1556 1346"> <p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szacuje ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych; • wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób; </td> </tr> <tr> <td data-bbox="336 1346 568 1765">Kompetencje społeczne</td> <td data-bbox="568 1346 1556 1765"> <p>W zakresie kompetencji społecznych - absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. </td> </tr> </table>	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh; • problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie; • budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy; • zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej; 	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szacuje ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych; • wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób; 	Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych - absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh; • problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie; • budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy; • zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej; 							
Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szacuje ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych; • wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób; 							
Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych - absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 							

18. Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

Literatura podstawowa:

1. Keith L. Moore, T.V. Persaud, Mark G. Torchia; Red. I wyd. pol. Zabel M., Bartel H.: Embriologia i wady wrodzone: od zapłodnienia do urodzenia. Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2013.
2. Sadakierska-Chudy A.: Genetyka ogólna : instrukcje do ćwiczeń dla studentów biologii .Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2004
3. Passarge E.: Genetyka. Ilustrowany przewodnik, PZWL, Warszawa 2004.
4. Winter P.C., Hickey G.I., Fletcher H.L.: Genetyka. Krótkie wykłady, PWN, Warszawa 2010.

Literatura uzupełniająca:

1. Bal J. (red.): Biologia Molekularna w medycynie. Elementy genetyki klinicznej, PWN, Warszawa 2008.
2. Ciechaniewicz A., Kokot F. (red.): Genetyka molekularna w chorobach wewnętrznych, PZWL, Warszawa 2008.
3. Clark A.G., Hartl D.L.: Podstawy genetyki populacyjnej, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2010.
4. Epstein R. J.: Biologia molekularna człowieka. Czelej, Lublin 2006.
5. Kapelańska - Pręgowska J.: Prawne i bioetyczne aspekty testów genetycznych. Wolters Kluwer, Warszawa 2011.

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu GENETYKA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA. STUDENT ZNA:			
A.W.9	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;	wykłady	Sprawdzian pisemny
A.W10.	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;	wykłady	sprawdzian pisemny
A.W11.	opisze budowę chromosomów oraz molekularne podłoże mutagenyzy	wykłady	sprawdzian pisemny
A.W12.	wymienia zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia poza jądrowej informacji genetycznej	wykłady	Sprawdzian pisemny
UMIĘJĘTNOŚCI			
A.U.3	szacuje ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych	wykłady	sprawdzian pisemny
A.U.4	wykorzystuje uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób	wykłady	sprawdzian pisemny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy. 	samokształcenie	zaliczenie ustne
---	-----------------	------------------

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		45			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,2	0,8		

BIOCHEMIA I BIOFIZYKA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Biochemia i biofizyka	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI. 05.1.W PI. 05.1.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z zakresu biologii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia – 1 punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: Zdobyć wiedzy na temat zjawisk zachodzących w żywym organizmie, poznanie podstawowych procesów biochemicznych i biofizycznych organizmu. Zrozumienie naturalnych zjawisk fizjologicznych, patologicznych i procesów naprawczych zachodzących na poziomie komórki, tkanki, narządu, układu. Na podstawie zdobytych wiadomości student, będzie mógł prognozować kierunek procesów biochemicznych w poszczególnych stanach klinicznych.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z zastosowaniem technik audiowizualnych Dyskusja Ćwiczenia indywidualne Praca w grupach	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (Z) w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny z pisemnego kolokwium przeprowadzanego na zakończenie zajęć zgodnym z podaną tematyką.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest 100% frekwencja na ćwiczeniach, aktywność na zajęciach podczas wykonywania ćwiczeń oraz uzyskanie min. 50% punktów z dwóch zaliczeń cząstkowych w formie testu (zgodnie z przedmiotowymi kryteriami ocen).</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Samokształcenie realizowane jest na ćwiczeniach i jest jednym z warunków ich zaliczenia. Warunkiem zaliczenia jest terminowe przygotowanie i złożenie pracy napisanej na wybrany temat.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wpływ czynników fizycznych i chemicznych na żywy organizm. 2. Biofizyka tkanek i narządów. Właściwości biomechaniczne tkanek – ich rola w biomechanice. 3. Podstawowe reakcje związków nieorganicznych i organicznych w roztworach wodnych. 4. Prawa fizyczne wpływające na przepływ cieczy. 5. Czynniki oddziałujące na opór naczyniowy przepływu krwi. 6. Fale dźwiękowe i elektromagnetyczne - fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji. 7. Skład chemiczny organizmu człowieka – właściwości i funkcje białek, węglowodanów, lipidów, składników mineralnych, witamin, wody. 8. Regulacja funkcjonowania komórki: wewnątrzkomórkowa (enzymy) i zewnątrzkomórkowa (hormony). 9. Budowa i właściwości błony komórkowej, mechanizmy transportu przez błony. 10. Przemiany metaboliczne – katabolizm białek (przemiany aminokwasów), cukrów (glikoliza) i tłuszczów (β – oksydacja kwasów tłuszczowych). 11. Wytwarzanie i magazynowanie energii w komórce, funkcje cyklu Krebsa i łańcucha oddechowego). 12. Biosynteza elementów budulcowych (cukrów, białek, tłuszczów, kwasów nukleinowych). 13. Przekazywanie informacji genetycznej. 14. Fizyczne podstawy procesów fizjologicznych: krążenia, przewodnictwa nerwowego, wymiany gazowej, ruchu. 15. Termoregulacja w organizmie człowieka.

			<p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia organizacyjne. Zapoznanie z zasadami bezpiecznej pracy w laboratorium oraz podstawowym szkłem i sprzętem stosowanym w Pracowni Biochemii. Zasady sporządzania roztworów. 2. Budowa i właściwości białek. Identyfikacja białek i aminokwasów, ilościowe oznaczenie białek. 3. Właściwości enzymów, czynniki wpływające na aktywność enzymów (pH, temperatura, obecność efektorów). 4. Defekty enzymów trawiennych oraz skutki zaburzeń w zakresie funkcjonowania organizmu. 5. Denaturacja białka, czynniki denaturujące. Badanie aktywności enzymów proteolitycznych. 6. Budowa i właściwości redukujące cukrów. Rozkład skrobi pod wpływem amylazy. 7. Właściwości tłuszczów. Enzymatyczne trawienie tłuszczów. 8. Identyfikacja składników otrzymanych w wyniku hydrolizy nukleoproteidów. 9. Wykrywanie niektórych składników krwi, śliny i moczu. Mocz patologiczny. 10. Integracja metabolizmu, zaburzenia przemian i związane z nimi choroby metaboliczne. 11. Znaczenie procesów biochemicznych w poszczególnych stanach klinicznych. 12. Wpływ czynników zewnętrznych na organizm (temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne, promieniowanie jonizujące). 13. Cechy fizyczne dźwięków i ich oddziaływanie na organizm.
			<p>Samokształcenie</p> <p>Celem samokształcenia jest pogłębienie wiedzy dotyczącej procesów biochemicznych i biofizycznych zachodzących w organizmie człowieka.</p> <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rola i znaczenie witamin w organizmie człowieka. 2. Znaczenie substancji przeciwniażdżycowych w profilaktyce chorób. 3. Udział wątroby i nerek w procesach detoksykacji komórkowej. 4. Wpływ promieniowania jonizującego i niejonizującego na żywy organizm. 5. Wpływ czynników mechanicznych, temperatury i wilgotności oraz fal mechanicznych na żywy organizm.
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne); • witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych; • mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie; • wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prognozuje kierunek procesów biochemicznych w poszczególnych stanach klinicznych; • wykorzystuje znajomość praw fizyki do opisu zagadnień z zakresu biologii komórek, tkanek oraz procesów fizjologicznych w szczególności do wyjaśnienia wpływu na organizm ludzki czynników zewnętrznych takich jak: temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące.

	Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym ania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bańkowski E: Biochemia. Podręcznik dla studentów medycznych studiów licencjackich i magisterskich. MedPharm 2013. 2. Daryl K. Granner , Franciszek Kokot , Robert K. Murray , Victor W. Rodwell: Biochemia Harpera Ilustrowana. PZWL, Warszawa 2012. 3. Jaroszyk F: Biofizyka. PZWL, Warszawa 2013. 4. Kłyszewko-Stefanowicz L: Ćwiczenia z biochemii, PWN, Warszawa, 2012. 5. Pasternak K.: Biochemia. Dla studentów medycznych studiów licencjackich. PZWL, Warszawa 2013. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bartosz G., Józwiak Z.: Biofizyka wybrane zagadnienia wraz z ćwiczeniami. PWN, Warszawa, 2012. 2. John L. Tymoczko , Lubert Stryer: Biochemia krótki kurs. PWN, Warszawa 2012. 3. Czarnecka B., Gawda H., Gonet B.: Biofizyka, PZWL, Warszawa 2014.

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu BIOCHEMIA I BIOFIZYKA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
A.W.13	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);	wykłady	kolokwium pisemne
A.W.14	<ul style="list-style-type: none"> • różnicuje witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych; 	wykłady	kolokwium pisemne
A.W.15	<ul style="list-style-type: none"> • mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie; 	wykłady	kolokwium pisemne
A.W.16	<ul style="list-style-type: none"> • wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące jak temperatura, grawitacja, 	wykłady	kolokwium pisemne
UMIEJĘTNOŚCI			

AU5.	<ul style="list-style-type: none"> • Student potrafi współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki; 	ćwiczenia	obecność na zajęciach zaliczenie praktyczne ćwiczeń test pisemny
------	---	-----------	---

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym ; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	samokształcenie	obserwacja samoocena
--	-----------------	-------------------------

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,1	0,9		

MIKROBIOLOGIA I PARAZYTOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Mikrobiologia i parazytologia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.06.2. W PI. 06.2.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z biologii i fizjologii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godz. Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 15 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z ogólną charakterystyką bakterii, wirusów, grzybów i pasożytów szkodliwych dla człowieka oraz przekazanie im wiedzy na temat zasad postępowania wobec pacjenta z zakażeniem bakteryjnym, wirusowym, grzybiczym i zarażeniem pasożytniczym w zakresie planowania działań przeciwepidemicznych oraz edukacyjnych w wybranych zakażeniach i zarażeniach.	
14.	Metody dydaktyczne	Metody dydaktyczne: wykład konwencjonalny i wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych, pogadanka, metoda laboratoryjna. Środki dydaktyczne: komputer, rzutnik i prezentacje multimedialne, tablica, kreda, mikroskopy, preparaty.	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (Z) - wykłady w I semestrze.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obecność na wykładach. • Uzyskanie pozytywnej oceny z testu jednokrotnego wyboru. Stosowany jest test jednokrotnego wyboru z następującą skalą ocen: 3 (dostateczny) - 57-65% prawidłowych odpowiedzi; 3,5(dość dobry) - 66-74% prawidłowych odpowiedzi; 4(dobry) - 75-83% prawidłowych odpowiedzi; 4,5(ponad dobry) 84-92% prawidłowych odpowiedzi; 5(bardzo dobry) - 93-100% prawidłowych odpowiedzi. <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obecność na ćwiczeniach. • Uzyskanie pozytywnego zaliczenia ćwiczeń w zakresie treści programowych objętych planem studiów w formie testu. Stosowany jest test jednokrotnego wyboru z następującą skalą ocen: 3 (dostateczny) - 57-65% prawidłowych odpowiedzi; 3,5(dość dobry) - 66-74% prawidłowych odpowiedzi; 4(dobry) - 75-83% prawidłowych odpowiedzi; 4,5(ponad dobry) 84-92% prawidłowych odpowiedzi; 5(bardzo dobry) - 93-100% prawidłowych odpowiedzi. • Ocena końcowa z przedmiotu będzie wynikać ze średniej ocen z testów z wykładu i ćwiczeń. <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Uzyskanie pozytywnej oceny z referatu przygotowanego samodzielnie przez studenta na proponowany temat. Ocenę pozytywną uzyskuje student, który otrzyma minimum 6 pkt./10 pkt. (60% na 100%) (6 pkt. – 3,0; 6,5-7 pkt. -3,5; 7,5-8 pkt. – 4,0; 8,5-9 pkt. – 4,5; 9,5-10 pkt. - 5). Praca jest oceniana wg kryteriów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykazanie wiedzy i zrozumienia tematu - 0-2 pkt. • Zgodność sformułowanych wypowiedzi ze stanem aktualnej wiedzy - 0-2 pkt. • Poprawność terminologiczna i językowa - 0-2 pkt. • Prawidłowy i logiczny układ treści - 0-2 pkt. • Właściwy dobór literatury- 0-2 pkt.
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do mikrobiologii, wirusologii, bakteriologii i parazytologii. Systematyka drobnoustrojów chorobotwórczych. 2. Elementy immunologii. Odporność. Uodpornienie czynne i bierne człowieka. Mechanizm alergii i autoagresji. 3. Morfologia, anatomia, fizjologia drobnoustrojów chorobotwórczych dla człowieka: bakterie, wirusy, chlamydie, riketsje, mikoplazmy, grzyby, pasożyty. Mikroflora ciała ludzkiego i otoczenia. 4. Zakażenia bakteryjne i wirusowe dróg oddechowych, przewodu pokarmowego, układu moczowo-płciowego, skóry i układu nerwowego. 5. Grzyby chorobotwórcze dla człowieka. Diagnostyka mikrobiologiczna zakażeń grzybiczych. 6. Drobnoustroje wywołujące choroby odzwierzęce. 7. Funkcjonowanie układu pasożyt – żywiciel a terapia chorób wywołanych przez pasożyty. 8. Zakażenia szpitalne.

		<p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy morfologii drobnoustrojów patogennych i obecnych we florze fizjologicznej. 2. Chorobotwórczość, drogi szerzenia się zakażeń. Elementy epidemiologii chorób zakaźnych. Zagrożenia chorobami zakaźnymi w Polsce i na świecie. 3. Profilaktyka nieswoista. Dezynfekcja, sterylizacja. Metody kontroli zanieczyszczeń: powietrza, powierzchni rąk, środków dezynfekcyjnych. 4. Profilaktyka swoista. Surowice i szczepionki. Kalendarz szczepień. 5. Morfologia i fizjologia komórki bakteryjnej. Charakterystyka wybranych bakterii wywołujących zakażenia układu oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego, nerwowego i skóry. 6. Charakterystyka wybranych wirusów wywołujących choroby u człowieka. Zakażenia HIV, AIDS, wirusowe zapalenia wątroby, grypa. 7. Charakterystyka wybranych grzybów patogennych wywołujących choroby u człowieka. 8. Najczęściej spotykane pasożyty człowieka. Rola pielęgniarstwa w zapobieganiu rozprzestrzeniania się chorób pasożytniczych. 9. Mikrobiologiczna diagnostyka zakażeń. Metody bezpośredniego i pośredniego wykrywania drobnoustrojów w materiale klinicznym. Zasady hodowli drobnoustrojów chorobotwórczych. Określenie wrażliwości na chemioterapeutyki. 10. Pobieranie, dokumentowanie i transport materiałów klinicznych do badań mikrobiologicznych. Kolejność postępowania w badaniach mikrobiologicznych, ich znaczenie i zastosowanie.
		<p>Tematy do samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Współczesna diagnostyka i leczenie zakażeń wirusowych. 2. Współczesna diagnostyka i leczenie zakażeń bakteryjnych. 3. Zasady postępowania przeciwepidemicznego wobec pacjenta z gruźlicą płuc. 4. Drobnoustroje patogenne wywołujące choroby zakaźne wieku dziecięcego. 5. Ospa wietrzna – patogen, drogi szczyżenia się zakażenia, okres zakaźności i wylęgania, objawy kliniczne, profilaktyka. 6. Patogeny przenoszone przez wektory. 7. Borelioza – patogen, droga szczyżenia się zakażenia, okres wylęgania, objawy kliniczne, profilaktyka. 8. Drobnoustroje patogenne przenoszone drogą płciową. 9. Rola pielęgniarstwa w rozpoznawaniu, farmakoterapii i profilaktyce grzybic 10. Rola pielęgniarstwa w edukacji zdrowotnej w zakresie profilaktyki zakażeń grzybiczych skóry, paznokci i owłosionej skóry głowy.
17.	Zamierzone efekty uczenia	<p>Wiedza</p> <ul style="list-style-type: none"> • klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka; • podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej
		<p>Umiejętności</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy i cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;

		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
--	--	------------------------------	---

18.

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

Literatura podstawowa:

1. Baumann-Popczyk A., Małgorzata Sadkowska-Todys M., Zieliński A.: Choroby zakaźne i pasożytnicze – epidemiologia i profilaktyka. Wyd. α- medica press. Bielsko-Biała 2014.
2. Heczko P. B.: Mikrobiologia. Podręcznik dla pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych. PZWL, Warszawa 2007.
3. Mrożek-Budzyń D.: Wakcynologia praktyczna. Wyd. α-media Press. Warszawa 2014.

Literatura uzupełniająca:

1. Aktualna Ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.
2. Krajewska-Kułał E.: Zarys mikologii dla pielęgniarek. Wyd. Czelej, Lublin 2005.
3. Lrving W., Boswell T.: Krótkie wykłady Mikrobiologia medyczna. PWN, Warszawa 2012.
4. Magdzik W., Naruszewicz-Lesiuk D., Zieliński A.: Choroby zakaźne i pasożytnicze – epidemiologia i profilaktyka. Wyd. α-media Press. Warszawa 2007.

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu MIKROBIOLOGIA I PARAZYTOLOGIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY uczenia <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
A.W.17	klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;	wykłady	test pisemny jednokrotnego wyboru
A.W.18	definiuje podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej	wykłady	test pisemny jednokrotnego wyboru
UMIEJĘTNOŚCI			
A.U.6	rozpoznaje najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy i cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych	ćwiczenia	test pisemny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:			
1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy,		samokształcenie	referat

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	15			
	Ćwiczenia	30			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,8	1,2		

FARMAKOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Farmakologia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.07.1.W	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia,		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady, samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z biologii i chemii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 50 godz. + Samokształcenie - 15 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Głównym celem przedmiotu jest : opanowanie wiadomości i umiejętności z zakresu działania różnych grup leków, zastosowania ich w leczeniu schorzeń narządowych i układowych oraz zasadami leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi, a także przygotowanie do wystawiania recept na leki oraz środki spożywcze niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji oraz wystawiania skierowań na badania diagnostyczne	
14.	Metody dydaktyczne	Wykłady prowadzone jako: <ul style="list-style-type: none"> • wykłady informacyjne z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych, • dyskusje dydaktyczne związane z wykładem • analiza przypadków 	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Egzamin (E) w I semestrze.</p> <ul style="list-style-type: none"> • obecność na 85% wykładów (13 na 15 wykładów). • test jednokrotnego wyboru – udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań testowych. <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Warunkiem zaliczenia jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustna prezentacja zadanego tematu w ramach samokształcenia i analiza przypadku uwzględniając wskazania, przeciwwskazania oraz interakcje lekowe.
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do farmakologii. Podstawowe pojęcia, definicja leku, farmakokinetyka i biodostępność, koncepcja receptora. Pojęcia: agonisty, antagonisty, częściowego agonisty, dawki i drogi podania leku 2. Leki wpływające na autonomiczny układ nerwowy 3. Ośrodkowy układ nerwowy- leki psychotropowe, przeciwpadaczkowe, nasennei uspokajające. 4. Środki znieczulające ogólnie i miejscowo. 5. Leki przeciwbólowe. Niesterooidowe leki przeciwzapalne i opioidy. Leki przeciwgorączkowe. 6. Układ sercowo-naczyniowy. Leki stosowane w niewydolności krążenia. Leki przeciwarytmiczne. 7. Leczenie nadciśnienia tętniczego. 8. Leczenie choroby niedokrwiennej serca i zawału mięśnia sercowego, leczenie hiperlipidemii. 9. Leki przeciwalergiczne, glikokortykosteroidy. Wstrząs – stosowanie leków. 10. Farmakoterapia chorób krwi i układu krwiotwórczego. 11. Leczenie stosowane w chorobach układu pokarmowego. 12. Leki stosowane w cukrzycy: insulinoterapia i doustne leki przeciwcukrzycowe 13. Leki stosowane w chorobach układu oddechowego 14. Hormony, witaminy, zastosowanie. Leczenie chorób układu dokrewnego. 15. Leki stosowane w zakażeniach bakteryjnych, wirusowych, grzybiczych i pasożytniczych. 16. Zasady wypisywania recept oraz skierowań na badania diagnostyczne. <p>Samokształcenie Celem samokształcenia jest aktualizowanie wiedzy dotyczącej zagadnień farmakokinetyki i farmakodynamiki leków oraz rozwijanie umiejętności samodzielnego korzystania z różnych dostępnych źródeł dotyczących farmakologii.</p> <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leki stosowane w eradykacji <i>helicobacter pylori</i>. 2. Zastosowanie NLPZ w terapii. 3. Preparaty stosowane w żywieniu enteralnym i parenteralnym. 4. Rola witamin i mikroelementów dla prawidłowego rozwoju organizmu człowieka. 5. Wpływ leków oraz środków psychoaktywnych na rozwój zarodka i płodu. 6. Leczenie hormonalne w różnych fazach życia kobiety. 7. Posługuje się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna :</p> <ul style="list-style-type: none"> • poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne; • podstawowe zasady farmakoterapii; • poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania; • wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków; • ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków; • zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich • zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych; • posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych • wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich • przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rajtar-Cynke G. red. Farmakologia podręcznik dla studentów i absolwentów wydziałów pielęgniarstwa i nauk o zdrowiu akademii medycznych. Wydanie II PZWL Warszawa 2013. 2. Schmid B, Strub P, Studer A. red. wydania polskiego Prandota J. farmakologia dla zawodów pielęgniarzkich. MedPharm 2013. 3. Juzwenko K. Orzechowska.: Farmakologia kliniczna : Znaczenie w praktyce medycznej. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2006. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kostowski W, Herman Z. Farmakologia – podstawy farmakoterapii (tom I i II). Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010. 2. Podlewski J, Chwalibogowska – Podlewska A. Leki Współczesnej Terapii. Split Trading. Wydawnictwa Fundacji PB Buchner, Warszawa 2009. 	

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu FARMAKOLOGIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
A.W.19	charakteryzuje poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne	wykłady	test jednokrotnego wyboru

A.W.20	-omawia podstawowe zasady farmakoterapii	wykłady	test jednokrotnego wyboru
A.W.21	-poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;	wykłady	test jednokrotnego wyboru
A.W22.	zna wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków	wykłady	test jednokrotnego
A.W23.	zna ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków	wykłady	test jednokrotnego wyboru
A.W24.	zna zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich	wykłady	kolokwium
A.W25.	zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;	wykłady	test jednokrotnego wyboru

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu FARMAKOLOGIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLOWE EFEKTY UCZENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
UMIĘTNOŚCI. Absolwent potrafi;			
A.U.7	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;	wykłady	test jednokrotnego wyboru
A.U.8	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych	wykłady	test jednokrotnego wyboru
A.U.9	wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;	samokształcenie	wystawienie recepty
A.U.10	przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;	samokształcenie	prezentacja ustna analiza przypadku
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p> <p>7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów</p>		samokształcenie	test jednokrotnego wyboru prezentacja ustna analiza przypadku

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	50			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		65			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,5	0,5		

RADIOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Radiologia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia	Studia niestacjonarne
		PI.08.2.W PI.08.2. C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki podstawowe, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia II semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z anatomii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 5 godz. Ćwiczenia - 10 godz. + Samokształcenie - 15 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: poznanie współczesnych metod radiologii i techniki obrazowej oraz przedstawienie roli pielęgniarki w badaniach z zakresu diagnostyki obrazowej.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych. Praca w grupach ćwiczeniowych.	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (Z) - wykłady w II semestrze. Pozytywny wynik z odpowiedzi ustnej z tematów obowiązujących na wykładach. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w II semestrze. Frekwencja 100% potwierdzona listą obecności. Zaliczenie na podstawie odpowiedzi ustnej z tematyki ćwiczeń. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Praca pisemna na zaproponowane lub inne tematy związane z diagnostyką obrazową.	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowoczesne techniki obrazowania – rodzaje, wskazania, przydatność w diagnostyce chorego. 2. Skutki promieniowania jonizującego na żywy organizm. 3. Zasady ochrony przed promieniowaniem jonizującym. 4. Radioterapia – rodzaje, wskazania. 5. Środki cieniujące, postępowanie w wypadkach ich nietolerancji. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zadania pielęgniarki w diagnostycznych badaniach obrazowych. 2. Rola pielęgniarki w badaniach kontrastowych. 3. Opieka nad chorym leczonym radioterapią. <p>Samokształcenie Celem samokształcenia jest doskonalenie wiedzy i umiejętności w zakresie diagnostyki obrazowej.</p> <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnostyka obrazowa sutka. 2. Angiografia obwodowa z objęciem procedur zabiegowych. 3. Ultrasonografia z zastosowaniem środków kontrastowych. 4. Rezonans magnetyczny wysokoteslowy (co najmniej 3T).
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.
Umiejętności		<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosować zasady ochrony radiologicznej 	
Kompetencje społeczne		<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	
			<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Canavaugh B. M., (red.) Rowiński W.: Badania laboratoryjne i obrazowe dla pielęgniarek, Wydanie I, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007. 2. Nigel R., Berman L., De Lacey G., red. Pruszyński B.:Radiologia w stanach nagłych. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2007.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura uzupełniająca: <ol style="list-style-type: none">1. Jakubowski W.: Błędy i pomyłki w diagnostyce ultrasonograficznej, Wydanie I, Roztoczańska Szkoła Ultrasonografii, Warszawa 2005.2. Jakubowski W.: Diagnostyka obrazowa w chorobach sutka, Wydanie I, Roztoczańska Szkoła Ultrasonografii, Warszawa 2005.3. Kawęcki P.: Badanie ultrasonograficzne żył kończyn dolnych, Wydanie I, Medipage, Warszawa 2005.
------------	---	--

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu RADIOLOGIA
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
A.W.26	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.	wykłady	sprawdzian ustny
UMIEJĘTNOŚCI			
A.U.11	stosować zasady ochrony radiologicznej.	ćwiczenia	sprawdzian ustny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.		samokształcenie	praca pisemna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	5			
	Ćwiczenia	10			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
		0			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		30			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		0,6	1,4		

PSYCHOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Psychologia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z pojęciami psychologicznymi, podstawowymi mechanizmami zachowań człowieka i uwarunkowaniami jego prawidłowego i zaburzonego funkcjonowania. Przygotowanie studentów do dostrzegania zależności człowieka od otoczenia, przemian zachodzących w procesie jego rozwoju oraz wpływu różnych sytuacji na jego zachowanie. Doskonalenie umiejętności interpersonalnego komunikowania się oraz wdrażanie do podejmowania współpracy z psychologami oraz korzystania z wyników badań psychologicznych.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Praca w grupach ćwiczeniowych	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Egzamin (E) – wykłady w I semestrze. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń z tego samego przedmiotu. Egzamin przeprowadzany jest w formie odpowiedzi ustnej na podstawie podanych zagadnień. Warunkiem zaliczenia wykładów jest otrzymanie z egzaminu końcowego co najmniej oceny dostateczny.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest 100% frekwencja na zajęciach oraz uzyskanie pozytywnej oceny z prezentacji multimedialnej.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach. Warunkiem zaliczenia jest przygotowanie pracy pisemnej na podany temat.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osobowość – struktura, mechanizmy, rozwój. Zachowanie człowieka w sytuacjach społecznych. 2. Bio -psycho - społeczny model zdrowia i choroby. 3. Choroba jako sytuacja trudna. 4. Stres a zdrowie. 5. Specyficzne problemy związane z chorobą oraz niepełnosprawnością. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rola psychologii w pracy pielęgniarskiej. 2. Psychologiczne uwarunkowania kontaktu z pacjentem. Komunikacja w obrębie personelu medycznego. 3. Psychologia kliniczna- działy i obszar zainteresowań. Udzielanie pomocy psychologicznej. 4. Psychologiczne aspekty stanu zdrowia człowieka. 5. Zbieranie danych o stanie psychicznym pacjenta. Współpraca z psychologiem. 6. Rozwój człowieka a stan jego zdrowia. 7. Problemy psychologiczne w pracy pielęgniarskiej. 8. Wypalenie zawodowe w pracy pielęgniarki <p>Samokształcenie Celem samokształcenia jest wdrażanie studentów do podejmowania działań doskonalących umiejętność współpracy w zespole terapeutycznym przy rozwiązywaniu różnych sytuacji w sferze psychologicznej oraz kształtowanie umiejętności komunikowania się z pacjentem i zespołem terapeutycznym.</p> <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Sytuacje jatrogenne w relacjach pielęgniarka – analiza przypadku. 10. Reakcje pacjenta na fakt choroby i hospitalizacji - analiza przypadku.

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowej zaburzone; problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych; etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości; pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe; istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej; techniki redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne; oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka; oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej; identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się; wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej; tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne; stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Brzezińska A. I. (2013). Psychologiczne portrety człowieka. Gdańsk: GWP. Franken R. (2013). Psychologia motywacji. Gdańsk: GWP. Kowalik S. (2007). Psychologia rehabilitacji. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne. Łosiak W. (2008). Psychologia stresu. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne. Paluchowski W. J. (2007). Diagnoza psychologiczna. Proces – narzędzia – standardy. Warszawa: Oficyna Wydawnicza ŁOŚGRAF. 	

Literatura uzupełniająca:

1. Koziński J. (2009). Nowe idee psychologii. Gdańsk: GWP.
2. Sęk H., Cieślak R. (2013). Wsparcie społeczne stres i zdrowie. Warszawa Wydawnictwo Naukowe PWN.
3. Studzińska M., Palus G. (2008). Psychologia w położnictwie i ginekologii. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL.
4. Suchańska A. (2007). Rozmowa i obserwacja w diagnozie psychologicznej, Warszawa: Wydawnictwa akademickie i profesjonalne.
5. Trempała J. (2011). Psychologia rozwoju człowieka. Warszawa Wydawnictwo Naukowe PWN.
6. Trzebińska E. (2008). Psychologia pozytywna. Warszawa: Wydawnictwa akademickie i profesjonalne

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu PSYCHOLOGIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA. STUDENT ZNA:			
B.W1	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;	wykłady	egzamin ustny
B.W.2	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;	wykłady	egzamin ustny
B.W.3	etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości;	wykłady	egzamin ustny
B.W.4	pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe	wykłady	egzamin ustny
B.W.5	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;	wykłady	egzamin ustny
B.W.6	techniki redukcji lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego	wykłady	egzamin ustny
UMIEJĘTNOŚCI. ABSOLWENT POTRAFI:			
B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;	ćwiczenia	sprawdzian pisemny
B.U2.	oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	ćwiczenia	sprawdzian pisemny
B.U3.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żaloba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej;	ćwiczenia	sprawdzian pisemny
B.U4.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się;	ćwiczenia	sprawdzian pisemny
B.U5.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarstwie;	ćwiczenia	sprawdzian pisemny
B.U6.	tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu	ćwiczenia	sprawdzian pisemny
B.U7.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukcji lęku i metody relaksacyjne;	ćwiczenia	sprawdzian pisemny

B.U8.	stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;	ćwiczenia	sprawdzian pisemny
-------	--	-----------	--------------------

KOMPETENCJE SPOLECZNE

W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:

- 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
- 2) przestrzegania praw pacjenta;
- 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
- 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
- 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

samokształcenie

praca pisemna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,5	0,5		

SOCJOLOGIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Socjologia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI. 10.1. W PI. 10.1. C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia II semestru, I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie – 15 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 1 punkt ECTS Ćwiczenia – 1 punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie postrzegania i właściwej identyfikacji społeczno - kulturowych uwarunkowań życia człowieka oraz wykazanie postawy wrażliwości na sytuację społeczną człowieka w jej uwarunkowaniach związanych ze zdrowiem i chorobą.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład prowadzony jest z wykorzystaniem środków audiowizualnych. Ćwiczenia są uzupełnieniem wykładów i polegają na analizie tekstów i dyskusjach dotyczących wybranych zagadnień.	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów: Egzamin (E) w II semestrze. Egzamin przeprowadzany jest metodą opisową na podstawie podanych wcześniej zagadnień. Praca pisemna składa się z 5 pytań opisowych. Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny jest udzielenie co najmniej 55% poprawnych odpowiedzi.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w II semestrze. Ocena końcowa z ćwiczeń: 50% oceny stanowić będzie ocena z kolokwium, 30% oceny stanowić będzie aktywność, 20% oceny - obecność na zajęciach. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach. Warunkiem zaliczenia jest aktywne uczestnictwo w zajęciach prowadzonych metodą warsztatową.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie, przedmiot badań oraz status socjologii jako nauki. Socjologia ogólna, a socjologie szczegółowe oraz charakterystyka wybranych subdyscyplin socjologicznych. 2. Podstawowe uwarunkowania życia społecznego (przyrodnicze, ekonomiczne i kulturowe). 3. Osobowość i postawy. 4. Pojęcie i komponenty więzi społecznej (stosunki i zależności społeczne, kontrola społeczna, instytucje społeczne, organizacje społeczne). 5. Zbiorowości społeczne (pojęcie kategorii i zbiorowości społecznej, pojęcie i struktura grupy społecznej, podział i klasyfikacja grup społecznych, społeczność lokalna, naród). 6. Założenia i dyrektywy metodologiczne badań socjologicznych oraz metody i techniki badań socjologicznych. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Powstanie i rozwój socjologii (na przykładzie wybranych klasyków dyscypliny). Badania społeczne i kierunki socjologiczne przełomu IX i XX w. 8. Współczesne perspektywy socjologiczne. 9. Struktura społeczna. Teoria struktury społecznej, pojęcie i typologia procesów społecznych, klasy i warstwy społeczne, zróżnicowanie społeczno-zawodowe, mobilność społeczna. 10. Socjalizacja. Pojęcie socjalizacji, rola społeczna, rodzaje socjalizacji, resocjalizacja. 11. Kultura. Kultura jako wyróżnik człowieka, wielość kultur i relatywizm kulturowy, dziedziny kultury i kultura symboliczna, kultura jako przedmiot zainteresowania socjologii 12. Interakcje społeczne. 13. Rodzina jako podstawowa mikrostruktura społeczna. 14. Działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;

		<p>Samokształcenie Celem samokształcenia jest pogłębianie wiedzy dotyczącej metod i technik diagnozowania oraz rozwiązywania problemów społecznych dotyczących zdrowia i choroby.</p> <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. System wsparcia instytucjonalnego rodziny z problemami zdrowotnymi. 2. Rola społeczna pielęgniarki/pielęgniarsza i jej uwarunkowania. 3. Znaczenie społeczne rodziny w kontekście zdrowia i choroby. 4. Role społeczne w sytuacji choroby i/lub niepełnosprawności. 						
17.	Zamierzone efekty uczenia	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="344 398 531 723">Wiedza</td> <td data-bbox="531 398 1560 723"> <p>W zakresie wiedzy student zna :</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu; • wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych; • zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu; • pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej; • zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć; </td> </tr> <tr> <td data-bbox="344 723 531 875">Umiejętności</td> <td data-bbox="531 723 1560 875"> <p>W zakresie umiejętności student potrafi :</p> <ul style="list-style-type: none"> • proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom patologiom wśród dzieci i młodzieży; </td> </tr> <tr> <td data-bbox="344 875 531 1305">Kompetencje społeczne</td> <td data-bbox="531 875 1560 1305"> <p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. </td> </tr> </table>	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna :</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu; • wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych; • zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu; • pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej; • zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć; 	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi :</p> <ul style="list-style-type: none"> • proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom patologiom wśród dzieci i młodzieży; 	Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna :</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu; • wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych; • zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu; • pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej; • zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć; 							
Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi :</p> <ul style="list-style-type: none"> • proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom patologiom wśród dzieci i młodzieży; 							
Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 							
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szacka B., Wprowadzenie do socjologii, Oficyna Naukowa, Warszawa 2008. 2. Sztompka P., Socjologia. Analiza społeczeństwa, Wyd. Znak, Kraków 2002. 3. Stępień J.: Wstęp do socjologii, psychologii i organizacji pracy.eMPi2, Poznań 2000 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Goodman N., Wstęp do socjologii, Zysk i S-ka, Poznań 2001. 						

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu SOCJOLOGIA
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA. Absolwent wie i zna:			
B.W7.	pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;	wykłady	sprawdzian pisemny
B.W8.	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;	wykłady	sprawdzian pisemny
B.W9.	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;	wykłady	sprawdzian pisemny
B.W10.	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;	wykłady	sprawdzian pisemny
B.W11.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;	wykłady	sprawdzian pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
B.U9.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;	ćwiczenia	praca pisemna
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.		samokształcenie	praca pisemna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	15			
	Ćwiczenia	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		45			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,1	0,9		

PEDAGOGIKA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Pedagogika	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia	Studia niestacjonarne
		PI .11.1 .W PI .11.2. W PI .11.2. C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I i II semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I, II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Brak wymagań	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godz. (I sem.) Wykłady - 15 godz. (II sem.) Ćwiczenia -15 godz. (II sem.) + Samokształcenie - 15 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 2 punkty ECTS Ćwiczenia – 1 punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Cele uczenia się: <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie studentów z koncepcjami pedagogicznymi, stosowanymi w wychowaniu. • ukazanie genezy współczesnej szkoły i instytucji wychowawczych. • zapoznanie z teoretycznymi podstawami pedagogiki: przedmiotem, celami, zadaniami. • kształtowanie właściwych wychowawczo postaw, wobec dzieci i młodzieży. • zapoznanie z mechanizmami socjalizacyjnymi, funkcjonującymi w społeczeństwie • rozwijanie zainteresowania pracą z dziećmi i młodzieżą. 	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład z zastosowaniem środków wizualnych Dyskusja Praca w grupach	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p style="text-align: center;">Forma i warunki zaliczenia wykładów</p> <p>Zaliczenie (Z) – wykłady w I i II semestrze. Obecność na zajęciach , zaliczenie pisemne pod koniec II semestru.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń</p> <p>Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w II semestrze. Obecność na zajęciach, aktywność podczas zajęć, praca w grupach, ocenianie ciągle, pisemne kolokwium z treści obejmujących I i II semestr.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia</p> <p>Samokształcenie zaliczane jest na ćwiczeniach w II semestrze. Metodą zaliczenia jest pisemne kolokwium.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do pedagogiki jako nauki o wychowaniu. Pedagogika w relacjach z innymi naukami. 2. Podstawowe pojęcia pedagogiki: wychowanie, kształcenie, nauczanie, uczenie się, norma, patologia, i inne. 3. Interpretacja podstawowych pojęć: socjalizacja i wychowanie w wąskim i szerokim ujęciu. 4. Cechy wychowania oraz psychospołeczne warunki jego skuteczności. 5. Dziedziny wychowania: wychowanie fizyczne i zdrowotne, moralne, społeczne, umysłowe, politechniczne, estetyczne. 6. Wpływ rodziny, szkoły, grup rówieśniczych i mediów na kształtowanie się postaw jednostki. Kondycja rodzicielstwa w XXI wieku. 7. Problem przemocy w wychowaniu. Przemoc w rodzinie i szkole –przyczyny, formy i skutki. 8. Sytuacja dziecka w rodzinie dotkniętej problemem alkoholowym. 9. Współczesny dyskurs o nauczycielu. 10. Edukacja wobec wyzwań nowego stulecia. 11. Problemy zdrowotne i społeczne współczesnego człowieka – przykłady. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe działy, funkcje, pedagogiki jakonauki. 2. Metody wychowania – metoda modelowania, zadaniowa, perswazyjna, karania i nagradzania, metody oddziaływań grupowych (stosowanie metod w odniesieniu do zachowań, normalnych, zaburzonych, patologicznych). 3. FAS – Alkoholowy Zespół Płodowy, przyczyny, zapobieganie, przejawy, projekcja filmu. 4. Możliwości zapobiegania przemocy w rodzinie i szkole. 5. Postępowanie wychowawcze z dzieckiem przewlekle chorym (praca z dzieckiem chorym na cukrzycę, gruźlicę, dychawicę oskrzelowa, chorobę sierocą, z dzieckiem z wadą serca, z niepełnosprawnością motoryczną). 6. Zasady i formy współpracy nauczycieli i wychowawców z pracownikami służb medycznych.

		<p>Samokształcenie Celem samokształcenia jest rozwijanie umiejętności samodzielnego korzystania i zastosowania w zadaniach zawodowych aktualnie dostępnych narzędzi i źródeł wiedzy pedagogicznej.</p> <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metody kształcenia i wychowania w pracy zawodowej pielęgniarek/pielęgniarzy. 2. Metody nauczania i wychowania istotne w pracy edukacyjnej stosowane w pielęgniarstwie. 3. Nauczanie problemowe, uczenie się przez doświadczenie, studium przypadku, symulacji, inscenizacji. 4. Edukacja zdrowotna formą pedagogizacji w zdrowiu i chorobie. 						
17.	Zamierzone efekty uczenia się	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="339 573 552 958">Wiedza</td> <td data-bbox="552 573 1549 958"> <p>W zakresie wiedzy student zna/i :</p> <ul style="list-style-type: none"> • różnicuje pojęcia dewiacji i zaburzenia ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej; • zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć; • podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania); • problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej; • metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych; </td> </tr> <tr> <td data-bbox="339 958 552 1223">Umiejętności</td> <td data-bbox="552 958 1549 1223"> <p>W zakresie umiejętności student potrafi :</p> <ul style="list-style-type: none"> • proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży; • rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarstkich; • opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców; </td> </tr> <tr> <td data-bbox="339 1223 552 1619">Kompetencje społeczne</td> <td data-bbox="552 1223 1549 1619"> <p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, </td> </tr> </table>	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna/i :</p> <ul style="list-style-type: none"> • różnicuje pojęcia dewiacji i zaburzenia ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej; • zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć; • podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania); • problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej; • metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych; 	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi :</p> <ul style="list-style-type: none"> • proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży; • rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarstkich; • opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców; 	Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy,
Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna/i :</p> <ul style="list-style-type: none"> • różnicuje pojęcia dewiacji i zaburzenia ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej; • zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć; • podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania); • problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej; • metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych; 							
Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi :</p> <ul style="list-style-type: none"> • proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży; • rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarstkich; • opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców; 							
Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, 							
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ciechaniewicz W, Pedagogika, Warszawa 2000, PZWL. 2. Łobocki M- Teoria wychowania w zarysie, Kraków 2008. 3. Śliwerski B.(red.) – Pedagogika, T. I, II, Gdańsk 2006. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kwieciński Z. - Śliwerski B.– Pedagogika, T. I i II. Warszawa 2004. 						

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu PEDAGOGIKA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
----------------------	---	-------------	--------------------

WIEDZA. W ZAKRESIE WIEDZY STUFENT WIE I ROZUMIE:

B.W10.	Pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej	wykłady	zaliczenie pisemne obecność na zajęciach aktywność podczas zajęć
B.W11.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;	wykłady	zaliczenie pisemne obecność na zajęciach, aktywność podczas zajęć
B.W12.	Podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania)	wykłady	zaliczenie pisemne obecność na zajęciach, aktywność podczas zajęć
B.W13.	Problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej	wykłady	zaliczenie pisemne obecność na zajęciach, aktywność podczas zajęć
B.W14.	Metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych	wykłady	zaliczenie pisemne obecność na zajęciach, aktywność podczas zajęć

UMIĘJĘTNOŚCI

B.U9.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;	ćwiczenia	kolokwium pisemne
B.U10.	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarstkich;	ćwiczenia	kolokwium pisemne
B.U11.	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców;	ćwiczenia	kolokwium pisemne

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	samokształcenie	kolokwium pisemne
---	-----------------	-------------------

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,7	1,3		

PRAWO MEDYCZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Prawo	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia	Studia niestacjonarne
		PI 12.2 W	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> obowiązkowy do zaliczenia II semestru, obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nią osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godz. + Samokształcenie - 15 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> dostarczenie wiedzy z podstaw prawa medycznego dotyczącego wykonywania zawodu pielęgniarki w krajowym systemie zdrowotnym; nauczenie interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w praktyce; zachęcenie do postępowania zgodnie z prawem i wyrobienie odpowiedzialności za podejmowanie decyzji. 	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Praca w grupach ćwiczeniowych	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (ZO) - wykłady w II semestrze. Ocenianie metodą testu. Testy składają się z 20 pytań otwartych. Ocena w skali 0 – 4. Czas trwania egzaminu – 45 min. Ocena pozytywna, jeżeli student uzyskał co najmniej 51% punktów. Przewiduje się 3 testy cząstkowe do zaliczenia materiału z wykładów.	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Tematy wykładów: <ol style="list-style-type: none"> 1. Prawo w organizacji życia społecznego. 2. Podstawowe elementy prawa cywilnego. 3. Podstawowe pojęcia z zakresu administracji publicznej. 4. Podstawy prawne wykonywania zawodów medycznych. 5. Formy organizacyjno-prawne udzielania świadczeń zdrowotnych. 6. Prawne formy wykonywania zawodu pielęgniarstwa. 7. Prawo do świadczeń zdrowotnych na podstawie ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym. 8. Prawa pacjenta. 						
17.	Zamierzone efekty uczenia	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="341 450 528 882">Wiedza</td> <td data-bbox="528 450 1554 882"> W zakresie wiedzy student: <ul style="list-style-type: none"> • podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy; • podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej; • podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarstwa, w tym prawa i obowiązki pielęgniarstwa, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarstwa i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków; • zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarstwa; • prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta; </td> </tr> <tr> <td data-bbox="341 882 528 1258">Umiejętności</td> <td data-bbox="528 882 1554 1258"> W zakresie umiejętności student: <ul style="list-style-type: none"> • zna przepisy prawne dotyczące wykonywania zawodu pielęgniarstwa i udzielania świadczeń zdrowotnych; • zna możliwości stosowania odpowiedzialności zawodowej, karnej i cywilnej w zakresie funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i udzielania świadczeń zdrowotnej; • podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej </td> </tr> <tr> <td data-bbox="341 1258 528 1630">Kompetencje społeczne</td> <td data-bbox="528 1258 1554 1630"> W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, </td> </tr> </table>	Wiedza	W zakresie wiedzy student: <ul style="list-style-type: none"> • podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy; • podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej; • podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarstwa, w tym prawa i obowiązki pielęgniarstwa, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarstwa i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków; • zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarstwa; • prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta; 	Umiejętności	W zakresie umiejętności student: <ul style="list-style-type: none"> • zna przepisy prawne dotyczące wykonywania zawodu pielęgniarstwa i udzielania świadczeń zdrowotnych; • zna możliwości stosowania odpowiedzialności zawodowej, karnej i cywilnej w zakresie funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i udzielania świadczeń zdrowotnej; • podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej 	Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy,
Wiedza	W zakresie wiedzy student: <ul style="list-style-type: none"> • podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy; • podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej; • podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarstwa, w tym prawa i obowiązki pielęgniarstwa, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarstwa i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków; • zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarstwa; • prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta; 							
Umiejętności	W zakresie umiejętności student: <ul style="list-style-type: none"> • zna przepisy prawne dotyczące wykonywania zawodu pielęgniarstwa i udzielania świadczeń zdrowotnych; • zna możliwości stosowania odpowiedzialności zawodowej, karnej i cywilnej w zakresie funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i udzielania świadczeń zdrowotnej; • podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej 							
Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do: <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, 							

18.

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

Literatura podstawowa:

1. Kubiak R.: Prawo medyczne. C. H. Beck, Warszawa 2010.

Literatura uzupełniająca:

1. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039 ze zm).
2. Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. 2011 r. Nr 174, poz. 1038 ze zm).
3. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. 2011 Nr 112 poz. 654 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135 ze zm.).

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu PRAWO w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
B.W15.	zna podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy	wykłady	test pisemny
B.W16.	podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej;	wykłady	test pisemny
B.W17.	podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizacje i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych, oraz prawa i obowiązki jego członków;	wykłady	test pisemny
B.W18.	zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki;	wykłady	test pisemny
B.W19.	prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta;	wykłady	test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
B.U12.	stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki;	wykłady	test uzupełnień
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
<p>W zakresie kompetencji społecznych –absolwent jest gotów do:</p> <p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p> <p>7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>		wykłady samokształcenie	test pisemny

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		30			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		0,5	0,5		

ZDROWIE PUBLICZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Zdrowie Publiczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI. 13.1. W PI. 13.1. C PI. 13.2. W PI. 13.2. C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I, II semestru • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I, II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu profilaktyki, epidemiologii, promocji zdrowia na poziomie szkoły średniej.	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 15 godz. (I sem.) Ćwiczenia - 30 godz. (I sem.) + Samokształcenie - 10 godz. Wykłady – 15 godz. (II sem.) + Samokształcenie - 5 godz. Ćwiczenia - 30 godz. (II sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 2 punkty ECTS Ćwiczenia - 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Dostarczenie wiedzy na temat koncepcji zdrowia publicznego, wartości i znaczenia zdrowia w funkcjonowaniu jednostki, rodziny, społeczeństwa w otaczającym środowisku. Ocena stanu zdrowia i potrzeb zdrowotnych w oparciu o dostępne wskaźniki. Znaczenie poszczególnych czynników środowiskowych i społecznych w kształtowaniu sytuacji zdrowotnej jednostki i grupy.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych Praca w grupach, dyskusja dydaktyczna.	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (Z) – wykłady w I semestrze. Egzamin (E) – wykłady w II semestrze.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie (Z) – ćwiczenia w I semestrze. Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w II semestrze.</p> <p><u>Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</u></p> <p>1. Forma i warunki zaliczenia <i>wykładów</i>: Zaliczenie po I semestrze: obecność na zajęciach oraz test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru. Egzamin pisemny po II semestrze: test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru.</p> <p>2. Forma i warunki zaliczenia <i>ćwiczeń</i>: Zaliczenie z oceną umiejętności bieżących zdobywanych podczas realizacji ćwiczeń, obecność na zajęciach i aktywny udział w ćwiczeniach, jedno kolokwium semestralne po zakończeniu realizacji treści programowych dokonane przez prowadzącego, nie później niż na ostatnich ćwiczeniach (zajęciach) w danym semestrze.</p> <p>3. Forma i warunki zaliczenia <i>samokształcenia</i>: Ocena na podstawie pracy semestralnej studenta. Zadanie w formie prezentacji i konspektu.</p>
-----	--	---

16.

**Treści merytoryczne przedmiotu
oraz sposób ich realizacji**

Tematy wykładów:

1. Wprowadzenie do przedmiotu. Podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia publicznego w odniesieniu do jednostki i zbiorowości. Zakres i zadania zdrowia publicznego i medycyny społecznej. Kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia.
2. Wpływ czynników społeczno - ekonomicznych na zdrowie. Mierniki zdrowia. Wskaźniki jakości życia.
3. Globalne wyzwania zdrowotne. Współczesne strategie ochrony zdrowia. Agenda 21- Strategia Zdrowia w XXI wieku.
4. Istota profilaktyki i prewencji chorób. Profilaktyka wybranych chorób społecznych i cywilizacyjnych.
5. Wybrane organizacje światowe: międzynarodowe, krajowe - działające w obszarze zdrowia publicznego. Narodowy Program Zdrowia – jego uwarunkowania i realizacja.
6. Cele i zadania epidemiologii. Podstawowe pojęcia w epidemiologii. Sytuacja epidemiologiczna w Polsce i świecie. Źródła informacji epidemiologicznej. Metody badań epidemiologicznych. Epidemiologia chorób zakaźnych i niezakaźnych. Drogi szerzenia się zarasków i drobnoustrojów chorobotwórczych. Podstawy nadzoru sanitarno-epidemiologicznego. Postępowanie w przypadku odnotowania ogniska epidemiologicznego.
7. Organizacja ochrony zdrowia. Cele i zadania systemów ochrony zdrowia. Organizacja systemu ochrony zdrowia w Polsce na tle historycznym. Podstawowa Opieka Zdrowotna - jej miejsce i znaczenie w świetle nowoczesnej polityki zdrowotnej.
8. Systemy organizacji ochrony zdrowia w Unii Europejskiej i na świecie (wybrane przykłady). Zasady świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych w Polsce i krajach Unii Europejskiej.
9. Źródła finansowania opieki zdrowotnej.
10. Jakość w ochronie zdrowia.
11. Początki zorganizowanej ochrony zdrowia w Polsce i na świecie. Podstawowe pojęcia z zakresu zarządzania, organizacji ochrony zdrowia, ekonomiki i marketingu.
12. Międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF).
13. Koncepcja opieki medycznej w szkole jako element zdrowia publicznego.
14. Koncepcja medycyny pracy w Polsce jako element zdrowia publicznego.
15. Higiena jako nauka. Zadania ochrony zdrowia wynikające z zagrożeń ekologicznych.

		<p>Tematy ćwiczeń:</p> <p>I. Semestr I</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturowe i społeczne uwarunkowania zdrowia publicznego. 2. Wpływ czynników społeczno - ekonomicznych na zdrowie. 3. Profilaktyka i prewencja wybranych chorób. 4. Ocena światowych trendów dotyczących ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych. 5. Badania epidemiologiczne. <p>II. Semestr II</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Systemy organizacji ochrony zdrowia w Unii Europejskiej i na świecie (wybrane przykłady). Analiza i ocena funkcjonowania systemów opieki zdrowotnej. 7. Źródła finansowania opieki zdrowotnej. 8. Jakość w ochronie zdrowia. 9. Międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF).
		<p>Samokształcenie</p> <p>Celem samokształcenia jest: przygotowanie do aktywnego kształtowania prawidłowych zachowań zdrowotnych wobec siebie i różnych grup społecznych.</p> <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja opieki zdrowotnej nad wybranymi grupami ludności (ratownictwo medyczne, opieka nad matką i dzieckiem, choroby społeczne). 2. Patologie społeczne i ich konsekwencje. 3. Sytuacja epidemiologiczna w Polsce i świecie.
17.	Zamierzone efekty uczenia	<p>Umiejętności</p> <p>W zakresie wiedzy student zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadania z zakresu zdrowia publicznego; • kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego; • podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby; • istotę profilaktyki i prewencji chorób; • zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej; • swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy; • międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF). <p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych; • analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania; • stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF);

		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: <ul style="list-style-type: none"> • zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura podstawowa: <ol style="list-style-type: none"> 1. Sygit M. Zdrowie publiczne. Warszawa: Wolters Kluwer Polska 2017. 2. Wojtczak A. Zdrowie publiczne : najważniejsze zagadnienia dla studiujących i zainteresowanych nauką o zdrowiu, CeseWu 2017. Literatura uzupełniająca: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kulik T, Pacian A: Zdrowie publiczne. Wydawnictwo lekarskie PZWL 2015. 2. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 o zawodzie pielęgniarki i położnej. 3. Narodowy Program Zdrowia 2006-2020.

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu ZDROWIE PUBLICZNE w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
B.W20.	zadania z zakresu zdrowia publicznego	wykłady	test uzupełnień
B.W21.	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;	wykłady	test uzupełnień
B.W22.	zna podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby	wykłady	test uzupełnień
B.W23.	istotę profilaktyki i prewencji chorób	wykłady	test uzupełnień
B.W24.	zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;	wykłady	test uzupełnień
B.W25.	określa swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy	wykłady	test uzupełnień
UMIEJĘTNOŚCI. STUDENT POTRAFI:			
B.U13.	oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;	ćwiczenia	test uzupełnień
B.U14.	analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania;	ćwiczenia	test uzupełnień
B.U15.	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF);	ćwiczenia	test uzupełnień

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

D.K5.	<ul style="list-style-type: none"> • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	samokształcenie	prezentacja konspekt ocena 360 ⁰
--------------	--	-----------------	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	60			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		105			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		3,0	1,0		

ETYKA ZAWODU PIEŁĘGNIARKI

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Etyka zawodu pielęgniarki	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.14.1.W PI.14.1.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Seminarium Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz. Seminarium - 15 godz.+ Samokształcenie - 10 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkty ECTS Seminarium - 1 punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Przedmiot ukazuje założenia etyki pielęgniarstwa, dające studentowi umiejętność poszukiwania w praktyce rozwiązań problemów etycznych z zakresu pielęgniarstwa. <p>Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podstawami historii myśli filozoficznej i etycznej w Polsce; • zasadami etyki w pielęgniarstwie; • dylematami etycznymi współczesnej medycyny i pielęgniarstwa; • współczesną problematyką bioetyczną w odniesieniu do pielęgniarstwa; • korzystaniem w pracy własnej z dokumentów deontologicznych regulujących wykonywanie zawodu pielęgniarki i udzielania świadczeń zdrowotnych. 	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z zastosowaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Dyskusja dydaktyczna Praca w grupach Praca z tekstem Studium przypadku Burza mózgów Film dydaktyczny	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (Z) – wykłady w I semestrze. Kolokwium zaliczeniowe na koniec semestru.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia seminarium: Zaliczenie z oceną (ZO) w I semestrze. Warunkiem zaliczenia jest rozwiązywanie sytuacji problemowych na seminariach, aktywność podczas dyskusji i oraz uzyskanie pozytywnej oceny. Ocenę pozytywną uzyskuje student, który otrzyma minimum 4 pkt./6 pkt. (60% na 100%) (4 pkt. – 3,0; 3,5- pkt. -3,5; 4 pkt. – 4,0; 4,5 pkt. – 4,5; 5,5-6 pkt. - 5). Rozwiązanie zadania jest oceniana wg kryteriów: 1. Wykazanie wiedzy i zrozumienia tematu - 0-2 pkt. 2. Zgodność formułowanych wypowiedzi ze stanem aktualnej wiedzy - 0-2 pkt. 3. Poprawność terminologiczna i językowa - 0-2 pkt.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Uzyskanie pozytywnej oceny z referatu przygotowanego samodzielnie przez studenta na proponowany temat. Ocenę pozytywną uzyskuje student, który otrzyma minimum 6 pkt./10 pkt. (60% na 100%) (6 pkt. – 3,0; 6,5-7 pkt. -3,5; 7,5-8 pkt. – 4,0; 8,5-9 pkt. – 4,5; 9,5-10 pkt. - 5). Praca jest oceniana wg kryteriów: 1. Wykazanie wiedzy i zrozumienia tematu - 0-2 pkt. 2. Zgodność formułowanych wypowiedzi ze stanem aktualnej wiedzy - 0-2 pkt. 3. Poprawność terminologiczna i językowa - 0-2 pkt. 4. Prawidłowy i logiczny układ treści - 0-2 pkt. 5. Właściwy dobór literatury- 0-2 pkt.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Etyka jako nauka filozoficzna. Podstawowe pojęcia stosowane w etyce. Przedmiot formalny i materialny etyki. Działy etyki. 2. Etyka zawodowa pielęgniarki i położnej, jako nauka stosowana. Pojęcie, przedmiot i podział etyki zawodowej pielęgniarstwa. 3. Etyka pielęgniarstwa jako nauka normatywna. Pojęcie, przedmiot i podział. Normy moralne, jako dyrektywy etyki normatywnej pielęgniarstwa. 4. Aksjologia jako teoria wartości istotnych w pielęgniarstwie. Pojęcie i klasyfikacja wartości moralnych. Wartości ogólnoludzkie, społeczne i osobowe. Wartości nadrzędne w pracy pielęgniarki Konflikty wartości moralnych w pracy pielęgniarki. 5. Dylematy etyczne w pracy pielęgniarki - aspekty podejmowania decyzji. 6. Odpowiedzialność zawodowa pielęgniarki. Pojęcie odpowiedzialności zawodowej. Rodzaje odpowiedzialności zawodowej - moralna, prawna - cywilna, karna), służbowa, materialna. Rodzaje kar za wykroczenia w zakresie odpowiedzialności zawodowej. 7. Dylematy etyczne w pracy pielęgniarek. Pojęcie i źródła dylematów etycznych. Dylemat a problem moralny. Rodzaje dylematów w pracy pielęgniarki. 8. Prawa pacjenta – regulacje prawne i deontologiczne. Pojęcie i źródła praw pacjenta. Regulacje praw pacjenta (międzynarodowe i krajowe) Unormowania deontologiczne praw pacjenta. Interpretacja praw pacjenta. Kodeks etyki zawodowej.

		<p>Tematy seminarium:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praca nad własnym rozwojem moralnym. 2. Etyka sumienia. Sumienie jako subiektywna i ostateczna norma moralności w pracy pielęgniarki. Sumienie przed- i pouczynkowe. Zawodność i niezawodność sumienia. Rola sumienia w podejmowaniu decyzji moralnych. 3. Podejmowanie decyzji etycznych (czynniki warunkujące procesy decyzyjne). Modele podejmowania decyzji etycznych. 4. Kodeks etyki zawodowej polskiej pielęgniarki. Funkcje Kodeksu . Struktura Kodeksu. Obowiązki moralne pielęgniarki. Prawa pacjenta i prawa pielęgniarki. Uwarunkowania prawne odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek. 5. Podejmowanie decyzji etycznych z zastosowaniem modeli podejmowania decyzji etycznych. 6. Zastosowanie przepisów kodeksu etyki zawodowej w pracy pielęgniarki 7. Rozwiązywanie dylematów etycznych i moralnych w praktyce pielęgniarskiej <p>Samokształcenie Celem samokształcenia jest pogłębianie wiedzy z zakresu podstaw filozofii i etyki w kontekście pracy zawodowej pielęgniarki, doskonalenie umiejętności rozwiązywania dylematów moralnych, kształtowanie umiejętności uzasadniania, krytyki i prowadzenia dyskusji, wyrażanie swoich opinii w oparciu o zasady etyki i własnego sumienia.</p> <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pielęgniarskie modele podejmowania decyzji. Analiza minimum 1 artykułu naukowego w formie prezentacji POWER POINT lub pliku WORD. 2. Eutanazja, eksperymenty medyczne, sztuczna prokreacja, transplantacja w kontekście istoty i dylematów etycznych. Analiza minimum 1 artykułu naukowego w formie prezentacji POWER POINT lub pliku WORD 						
17.	Zamierzone efekty uczenia	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="338 1014 547 1301">Wiedza</td> <td data-bbox="547 1014 1557 1301"> <p>W zakresie wiedzy student zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedmiot etyki ogólnej i zawodowej • istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki • problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki • kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej; </td> </tr> <tr> <td data-bbox="338 1301 547 1451">Umiejętności</td> <td data-bbox="547 1301 1557 1451"> <p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarskiej; </td> </tr> <tr> <td data-bbox="338 1451 547 1935">Kompetencje społeczne</td> <td data-bbox="547 1451 1557 1935"> <p>W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. </td> </tr> </table>	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedmiot etyki ogólnej i zawodowej • istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki • problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki • kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej; 	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarskiej; 	Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedmiot etyki ogólnej i zawodowej • istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki • problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki • kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej; 							
Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarskiej; 							
Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 							

18.

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

Literatura podstawowa:

1. Fry S., Johnstone M-J., "Etyka w praktyce pielęgniarskiej", Makmed, Lublin 2009.

Literatura uzupełniająca:

1. Paszkowska M., "Prawo dla pielęgniarek", Difin, 2017.
2. Nowak P., "Etyka, śmierć i transplantacje", Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2019.

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu
ETYKA ZAWODU PIELEŃNIARKI w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
C.W12.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej	wykłady	kolokwium
C.W13.	istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;	wykłady	kolokwium
C.W14.	problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki;	wykłady seminarium	zadanie praktyczne
C.W15.	kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej;	wykłady seminarium	zadanie praktyczne
UMIEJĘTNOŚCI			
C.U27.	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarskiej;	seminarium	zadanie praktyczne
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:		samokształcenie	praca pisemna
1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów			

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Seminarium	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		55			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,2	0,8		

JĘZYK ANGIELSKI

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
19.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Język angielski	
20.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Studium Języków Obcych	
21.	Kod przedmiotu	Studia	Studia niestacjonarne
		JO. 01.01. C JO. 01.02. C JO. 01.03. C JO. 01.04. C	
22.	Język przedmiotu	Język angielski Język polski	
23.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: • obowiązkowy do zaliczenia I, II, III, IV semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
24.	Rok studiów, semestr	Rok I, II Semestr I, II, III, IV	
25.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
26.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
27.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia	
28.	Wymagania wstępne	Znajomość języka angielskiego na poziomie A2(N)/B2(S) wg. ESKOJ	
29.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - (I sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (II sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (III sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (IVsem.) - 30 godz.	
30.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		I semestr - 1 punkt ECTS II semestr - 1 punkt ECTS III semestr - 1 punkt ECTS IV semestr - 2 punkty ECTS	
31.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • przyswojenie języka specjalistycznego z zakresu specjalności studiów dla porozumiewania się z obcokrajowcami na tematy zawodowe oraz samodzielnego czytania tekstów specjalistycznych; • rozwinięcie umiejętności językowych czytania, słuchania, mówienia i pisania w zakresie języka specjalistycznego; • osiągnięcie poziomu znajomości języka ogólnego B2 wg ESKOJ, umożliwiającego swobodną komunikację w języku angielskim w codziennych kontaktach z obcokrajowcami. 	

32.	Metody dydaktyczne	<p>Lektorat języka angielskiego realizowany jest w formie ćwiczeń praktycznych, podczas których studenci rozwijają głównie umiejętności komunikacyjne oraz znajomość słownictwa specjalistycznego.</p> <p>Oprócz pracy z tekstem stosowane są metody aktywizujące: dyskusja, symulacja, metoda przypadku, kwestionariusz, metoda sytuacyjna, projekt. Studenci pracują indywidualnie, w parach i w grupach, w zależności od rodzaju zadań.</p> <p>Liczba godzin zajęć: 2 godziny w tygodniu. Liczba tygodni: 60.</p> <p>Oprócz uczestniczenia w zajęciach studenci mogą korzystać z cotygodniowych konsultacji. W razie potrzeby organizowane są konsultacje dodatkowe.</p>
33.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I, II, III semestrze. Egzamin (ZO i E) - ćwiczenia w IV semestrze.</p> <p>Zaliczenie semestru: Warunkiem zaliczenia semestru jest systematyczne i aktywne uczestnictwo w zajęciach, które jest oceniane w sposób ciągły oraz uzyskanie pozytywnych ocen z pisemnych prac kontrolnych (2 prace w semestrze).</p> <p>Zaliczenie przedmiotu: Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu po czterech semestrach lektoratu. Egzamin ma formę testu pisemnego obejmującego treści merytoryczne przewidziane w niniejszym sylabusie.</p>
34.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 19. Pielęgniarstwo w Wielkiej Brytanii i w Polsce: historia i teraźniejszość. 20. Człowiek: charakterystyka zewnętrzna i wewnętrzna, części ciała, organy wewnętrzne. 21. Zdrowie i samopoczucie. 22. Najczęstsze problemy zdrowotne. 23. Personel medyczny i zadania poszczególnych członków personelu. 24. W szpitalu: nazwy oddziałów, ich specyfika; wyposażenie, sprzęt. 25. Procedura przyjęcia pacjenta do szpitala: wypełnianie dokumentów, wywiad z pacjentem. 26. Postępowanie w nagłych przypadkach, pierwsza pomoc. 27. Objawy różnych chorób i problemów zdrowotnych. 28. Opieka nad pacjentami w podeszłym wieku. 29. Zdrowie i odżywianie. 30. Układ krwionośny. 31. Opieka nad umierającymi. 32. Zasady higieny. 33. Opieka nad pacjentami z chorobami umysłowymi. 34. Monitorowanie pacjenta. 35. Środki farmakologiczne. 36. Alternatywne metody terapii.

			<p>Materiał gramatyczny:</p> <p>4. Czasy teraźniejsze i przeszłe: Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous, / Formy wyrażania przyszłości / Czasowniki modalne/.</p> <p>5. Zdania rozkazujące, wykrzyknikowe, warunkowe / Zdania w stronie biernej/ Pytania pośrednie/ Pytania typu <i>question tags</i>.</p> <p>6. Konstrukcje gerundialne i bezokolicznikowe/ Wyrażenia oznaczające ilość/ Przymiotnik – stopniowanie/ Przysłówek – stopniowanie/ Przyimek/ Zaimek/ Liczebnik.</p>
35.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student :</p> <ul style="list-style-type: none"> zna język angielski na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim; porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p> <p>7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>
36.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <p>2. Austin D., Crosfield T.:English for Nurses : Podręcznik dla studentów i pielęgniarzek. Wyd. PZWL, 2007.</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>4. English Grammar in Use, Raymond Murphy, Cambridge University Press.</p> <p>5. Polecone strony internetowe.</p> <p>6. Test Your Professional English Medical , Longman / Pearson Education).</p>	

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu <u>JEZYK ANGIELSKI</u> w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
B.U.17.	zna język angielski na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	ćwiczenia	praca pisemna test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
B.U16.	analizuje piśmiennictwo medyczne w języku angielskim	ćwiczenia	pisemne prace kontrolne test pisemny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	<p>ćwiczenia</p>	<p>pisemne prace kontrolne test pisemny</p>
---	------------------	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Ćwiczenia	120			
Samodzielna praca studenta		0			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		120			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		5	0		

PODSTAWY PIELEŃNIARSTWA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Podstawy pielęgniarstwa	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.15.1.W PI.15.1.C PI.15.2.W PI.15.2.C PI.15.2.P PI.15.2.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> obowiązkowy do zaliczenia I i II semestru, I roku studiów obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I, II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z biologii człowieka	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz. (I sem.) Wykłady - 30 godz. (II sem.) Ćwiczenia - 105 godz. (I sem.) + Samokształcenie - 15 godz. Ćwiczenia - 90 godz. (II sem.) + Samokształcenie - 15 godz. Zajęcia praktyczne - 80 godz. (II sem.) Praktyki zawodowe - 120 godz. (II sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne

		Wykłady - 4 punkty ECTS Ćwiczenia - 5 punktów ECTS Zajęcia praktyczne - 3 punkty ECTS Praktyki zawodowe - 4 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z teoretycznymi podstawami pielęgniarstwa; • kształtowanie umiejętności praktycznych niezbędnych podejmowania działań w zakresie umacniania i potęgowania zdrowia człowieka, jego rodziny i grup społecznych; • przygotowanie do pracy z pacjentem zdrowym lub chorym metodą procesu pielęgnowania; • kształtowanie wzoru osobowościowego pielęgniarki/pielęgniarza. 	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład z wykorzystaniem technik audiowizualnych Praca w grupach ćwiczeniowych Studium przypadku Burza mózgu Dyskusja dydaktyczna Praca z dokumentacją medyczną w formie papierowej Pokaz Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe w naturalnych warunkach oddziałów szpitalnych	

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu

Metody weryfikacji założonych efektów uczenia

Forma i warunki zaliczenia wykładów:

Zaliczenie (Z) – I semestr

Egzamin (E) - II semestr

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu końcowego są:

- uzyskanie zaliczenia z pracy pisemnej dotyczącej realizacji efektu kształcenia C.W1., C.W2.;
- uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń.

Ocena końcowa z wykładów obejmuje:

test wiadomości zawierający 20 pytań zamkniętych i otwartych sprawdzający efekty kształcenia C.W3., C.W4., C.W5., C.W6., C.W7. Za każdą poprawną odpowiedź student otrzymuje 1 punkt. Czas przeznaczony na napisanie testu wynosi 30 minut. Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny jest udzielenie poprawnej odpowiedzi na minimum 50% pytań testowych.

sprawdzian pisemny w zakresie C.W8., C.W9., C.W10., C.W11. zawierający 4 pytania opisowe. Czas przeznaczony na napisanie sprawdzianu wynosi 55 minut. Za pełną odpowiedź student otrzymuje 2 punkty, za częściową – 1 punkt. Skala ocen wynosi:

50-60% - dostateczny (3,0)

61-70% - dostateczny plus (3,5)

71-80% - dobry (4,0)

81-90% - dobry plus (4,5)

91-100% - bardzo dobry (5,0)

Warunkiem zdania egzaminu końcowego jest uzyskanie pozytywnej oceny z testu wiadomości i sprawdzianu pisemnego.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Zaliczenie (Z) – ćwiczenia w I semestrze.

Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w II semestrze.

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń z podstaw pielęgniarstwa jest:

- frekwencja 100% na ćwiczeniach;
- zaliczenia pisemne po każdym z działów programowych;
- zaliczenie umiejętności zawartych w „*Karcie umiejętności pielęgniarzkich w zawodzie pielęgniarzki/pielęgniarskiego*” na podstawie wykonania zadania praktycznego;
- systematyczne przygotowywanie się do zajęć;
- aktywność podczas zajęć.

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:

Zaliczenie z oceną (ZO) – zajęcia praktyczne w II semestrze.

- frekwencja 100% na zajęciach praktycznych,
- zaliczenie umiejętności zawartych w „*Karcie umiejętności pielęgniarzkich w zawodzie pielęgniarzki/pielęgniarskiego*”, na podstawie wykonania zadania praktycznego;
- udokumentowanie procesu pielęgnowania wybranych pacjentów,
- samoocena studenta w oparciu arkusz samooceny.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:

Zaliczenie z oceną (ZO) – ćwiczenia w II semestrze.

- frekwencja 100% na zajęciach praktycznych,
- zaliczenie umiejętności zawartych w „*Karcie umiejętności pielęgniarzkich w zawodzie pielęgniarzki/pielęgniarskiego*”, na podstawie wykonania zadania praktycznego;
- udokumentowanie procesu pielęgnowania wybranych pacjentów.

Forma i warunki zaliczenia samokształcenia:

- zaliczenie tematów z samokształcenia w formie pisemnej lub prezentacji.

16.

**Treści merytoryczne przedmiotu
oraz sposób ich realizacji**

Tematy wykładów:

1. Pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia. Istota współczesnego pielęgniarstwa. Istota i profesjonalizacja zawodu. Pielęgniarstwo jako zawód, profesja, nauka, sztuka, przedmiot, kierunek kształcenia. Perspektywy i kierunki rozwoju pielęgniarstwa polskiego.
2. Uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa. Etapy rozwoju pielęgniarstwa światowego i polskiego (przednowoczesne, nowoczesne, współczesne). Czynniki determinujące rozwój pielęgniarstwa w Polsce na tle Europy i świata.
3. Rozwój praktyki pielęgniarstwiej. Rozwój szkolnictwa pielęgniarstwiej – etapy, rodzaje szkół, rozwój kształcenia pielęgniarstwiej na poziomie wyższym w Polsce, Europie i na świecie. Ceremoniał zawodowy.
4. Powstanie i rozwój stowarzyszeń, organizacji zawodowych o zasięgu ogólnoswiatowym, europejskim, krajowym oraz współdziałanie tych organizacji. Sylwetki pionierstwiej pielęgniarstwiej i ich wkład w rozwój pielęgniarstwiej.
5. Role, funkcje i zadania zawodowe pielęgniarstwiej w kontekście kwalifikacji, kompetencji i odpowiedzialności zawodowej.
6. Zadania pielęgniarstwiej w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu. Udział pielęgniarstwiej w profilaktyce, diagnostyce, terapii, rehabilitacji i udzielaniu świadczeń ratunkowych. Powstanie i rozwój specjalizacji zawodowej.
7. Doskonalenie kwalifikacji i rozwój kompetencji zawodowych pielęgniarstwiej. Uwarunkowania formalno-prawne pielęgniarstwiej i pielęgniarstwiej świadczeń zdrowotnych w Polsce.
8. Podstawy teoretyczne procesu pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i primary nursing (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarstwiej. Klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarstwiej.
9. Współpraca w zespole terapeutycznym w oparciu o kwalifikacje, kompetencje i odpowiedzialność zawodową w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji.
10. Wybrane teorie pielęgnowania (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman)
Zakres i charakter opieki pielęgniarstwiej w różnych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej.

Tematy ćwiczeń:

DZIAŁY TEMATYCZNE (I - VII):

I. Działania profilaktyczno – pielęgnacyjne zapewniające pacjentom wygodę, bezpieczeństwo, zmianę ułożenia i przemieszczanie się.

1. Przygotowanie łóżka dla chorego.
2. Stanie łóżka z chorym leżącym.
3. Stosowanie pozycji ułożeniowych w zależności od stanu chorego.
4. Stosowanie udogodnień w określonych pozycjach ciała.
5. Przenoszenie i transport chorego.
6. Profilaktyka powikłań u pacjentów długotrwale unieruchomionych.

II. Komunikowanie się w relacji pielęgniarka - pacjent:

1. Zasady komunikacji w relacjach terapeutycznych.
2. Błędy w komunikacji interpersonalnej w relacjach pielęgniarka - pacjent.
3. Sposoby nawiązywania kontaktu z pacjentem w zakresie przygotowania do zabiegu, działań opiekuńczych i współpracy podczas ich wykonywania.

III. Działania opiekuńcze w zakresie higieny osobistej i otoczenia pacjenta.

1. Kryteria oceny stanu higienicznego pacjenta.
2. Zmiana bielizny pościelowej i osobistej u chorego.
3. Utrzymanie łóżka i otoczenia pacjenta w czystości.
4. Zapewnienie czystości całego ciała pacjenta.
5. Toaleta jamy ustnej u pacjenta ciężko chorego.
6. Pielęgnacja przydatków skóry.
7. Utrzymanie higieny u pacjenta z trudnościami w wydalaniu moczu i stolca.
8. Toaleta pośmiertna.

IV. Współdziałanie pielęgniarki w ocenie stanu zdrowia pacjenta.

1. Elementy badania podmiotowego i fizykalnego pacjenta dla potrzeb pielęgnowania.
2. Pomiary antropometryczne.
3. Podstawowe badanie wzroku i słuchu.
4. Podstawowe badanie w zakresie narządu ruchu - ocena w zakresie wad postawy.
5. Badanie fizjologicznych odruchów neurologicznych.
6. Ocena stanu psychicznego pacjenta.
7. Zastosowanie standaryzowanych skal w ocenie stanu bio-psycho-społecznego pacjenta.

V. Działania leczniczo – rehabilitacyjne wynikające z diagnozy lekarskiej i pielęgniarskiej.

1. Klasyczne i alternatywne metody bandażowania.
2. Zabiegi przeciwzapalne.
3. Zgłębnikowanie żołądka.
4. Podawanie leków różnymi drogami: przez przewód pokarmowy, układ oddechowy, miejscowo, dotkankowo.
5. Wstrzyknięcia podskórne.
6. Wstrzyknięcia domięśniowe.
7. Wstrzyknięcia śródskórne.
8. Wstrzyknięcia dożylnie.
9. Kroplowy wlew dożylny.
10. Pielęgnacja miejsca wkłucia centralnego, obwodowego i portunaczyniowego.
11. Metody wspomagające wydalanie moczu (cewnikowanie pęcherza moczowego).
12. Metody wspomagające wydalanie kału.
13. Metody wspomagające oddychanie: (drenaż ułożeniowy, gimnastyka oddechowa, toaleta drzewa oskrzelowego).
14. Gimnastyka bierna i czynna.

VI. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych.

1. Pomiary i dokumentowanie podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze, oddech).
2. Pobieranie krwi żyłnej do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych.
3. Pobieranie materiału biologicznego do badań.
4. Wykonywanie pulsoksymetrii i kapnometrii.
5. Wykonywanie elektrokardiogramu (EKG).

6. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych: (radiologicznych, endoskopowych, ultrasonograficznych i komputerowych).
7. Przygotowanie i asystowanie przy pobieraniu płynu z jamy otrzewnej.
8. Przygotowanie i asystowanie przy pobieraniu szpiku kostnego.
9. Przygotowanie i asystowanie przy pobieraniu płynu z jamy opłucnej.
10. Przygotowanie i asystowanie przy nakłuciu lędźwiowym.
11. Pomiary miednicy kostnej.

VII. Działania leczniczo – zapobiegawcze wynikające z opieki przed i pooperacyjnej.

1. Przygotowanie pielęgniarki do instrumentowania.
2. Chirurgiczne mycie rąk, nakładanie bielizny operacyjnej.
3. Przygotowanie stolika opatrunkowego.
4. Zmiana opatrunku na ranie.

VIII. Działania diagnostyczno– pielęgniacyjne w opiece nad dzieckiem.

1. Pomiary antropometryczne u dziecka.
2. Utrzymanie czystości ciała u noworodka, niemowlęcia i dziecka.
3. Zasady karmienia dziecka w różnych okresach rozwojowych.

Tematy zajęć praktycznych:

1. Organizacja opieki stacjonarnej nad pacjentem. Zakres świadczonych usług. Struktura szpitala (pion leczniczy, diagnostyczny, techniczny). Procedura przyjęcia pacjenta w oddział.
2. Komunikowanie się z podopiecznym, jego rodziną i innymi pracownikami medycznymi. Prawa pacjenta w szpitalu.
3. Indywidualna i zbiorcza dokumentacja szpitala. Zakres informacji zawartych w dokumentacji pacjenta. Zasady korzystania z dokumentacji medycznej. Dokumentacja papierowa i elektroniczna.
4. Zbieranie danych o pacjencie metodą obserwacji, wywiadu, pomiarów bezpośrednich (tętno, oddech, ciśnienie tętnicze krwi, temperatura ciała), pomiarów pośrednich i analizy dokumentacji medycznej.
5. Ocena stanu zdrowia pacjenta metodą procesu pielęgnowania. Formułowanie diagnozy pielęgniarskiej.
6. Zakażenia szpitalne – zasady zapobiegania. Postępowanie ze sprzętem jednorazowego użytku. Metody sterylizacji, postępowanie ze sprzętem i materiałem jałowym. Ochrona pielęgniarki przed zakażeniami przenoszonymi drogą krwi.
7. Udział pielęgniarki w procesie leczenia:
 - podawanie leków drogą doustną, drogą iniekcji podskórnych, śródskórnych domięśniowych, dożylnych, przez port naczyniowy,
 - podawanie leków drogą wziewną,
 - doraźne podanie tlenu, tlenoterapia,
 - podawanie leków na skórę i błony śluzowe.
 Leki podawane przez pielęgniarkę samodzielnie bez zlecenia lekarskiego.
 Kompetencje licencjata pielęgniarstwa w zakresie wystawiania recept na leki.
8. Udział pielęgniarki w procesie diagnostycznym:
 - pomiary i ocena parametrów życiowych
 - pobieranie materiałów do badań (krew, mocz, kał, płwocina), pobieranie wymazów
 - asystowanie do badań diagnostycznych i punkcji,
 - ocena wydolności samoopiekuńczej pacjenta z wykorzystaniem skal,
 - ocena ryzyka odleżynowego z wykorzystaniem skal,
 - ocena stopnia odleżyn wg skal
 Wystawianie zleceń na badania przez pielęgniarkę w ramach samodzielnych kompetencji.
9. Udział pielęgniarki w procesie rehabilitacji
 - stosowanie pozycji ułożeniowych i udogodnień, sprzętu ułatwiającego funkcjonowanie pacjenta w życiu codziennym,
 - zapobieganie skutkom unieruchomienia, profilaktyka odleżyn,
 - stosowanie ćwiczeń biernych i czynnych, bezprzrządowe i przrządowe uruchamianie pacjenta,
 - stosowanie zabiegów poprawiających ukrwienie skóry,
 - stosowanie zabiegów ułatwiających oddychanie i odksztuszanie
 Samodzielność licencjata pielęgniarstwa w zakresie wystawiania recept i zleceń na wyroby medyczne.

Tematy praktyk zawodowych:

1. Sposoby nawiązywania kontaktu z chorym w zakresie działań pielęgnacyjnych i współpracy podczas ich wykonywania.
2. Działania profilaktyczno – pielęgnacyjne zapewniające wygodę, bezpieczeństwo, zmianę ułożenia i przemieszczanie się.
3. Działania pielęgnacyjne w zakresie higieny osobistej, estetyki i otoczenia pacjenta.
4. Bio – psycho – społeczna ocena stanu pacjenta.
5. Próby formułowania diagnozy pielęgniarstwa i dokumentowanie procesu pielęgnowania.
6. Udział w działaniach wynikających z diagnozy pielęgniarstwa i lekarskiej.
7. Pielęgnowanie chorych w różnym stanie metodą procesu pielęgnowania.

Samokształcenie**Celem samokształcenia jest:**

- pogłębianie i utrwalanie wiedzy z zakresu podstaw pielęgniarstwa,
- przygotowanie do samodzielnego planowania i realizowania zadań zawodowych w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym lub zagrożonym chorobą,
- doskonalenie umiejętności umożliwiających realizację funkcji zawodowych pielęgniarki,
- kształtowanie odpowiedzialności za podejmowane działania w ramach obowiązujących procedur,
- rozwijanie zainteresowań pielęgniarstwem.

Tematy samokształcenia:

1. Proces pielęgnowania pacjenta z chorobą przewlekłą w odniesieniu do wybranej teorii pielęgnowania.
2. Plan ćwiczeń biernych wykonywanych przez pielęgniarkę w dla chorych przewlekle, unieruchomionych w łóżku.
3. Zalecenia dotyczące profilaktyki powikłań długotrwałego unieruchomienia dla chorych i ich rodzin.
4. Nowoczesne opatrunki stosowane w profilaktyce odleżyn.
5. Opracowanie „*Kwestionariusza wywiadu do gromadzenia danych o pacjencie*” hospitalizowanego na oddziale szpitalnym.
6. Zalecenia dla pacjenta z zaparciami.
7. Zalecenia dla pacjenta z biegunką.
8. Walory praktyczne skal do oceny rozwoju odleżyn.

17.	Zamierzone efekty	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwa i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa; • pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia; • funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarstwa; • proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i <i>primary nursing</i> (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarstwa; • klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarstwa; • istotę opieki pielęgniarstwa opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman); • istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarstwa, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych; • zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu; • zakres i charakter opieki pielęgniarstwa w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonej komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej; • zakres opieki pielęgniarstwa i interwencji pielęgniarstwa w wybranych diagnozach pielęgniarstwa; • udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem; • gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarstwa; • ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną; • monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia; • dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarstwa; • wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe; • prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta; • wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych); • pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych; • stosować zabiegi przeciwzapalne; • przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami; • podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków; • wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi; • wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany; • zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego; • wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłąbnik, przetoki odżywcze); • przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod; • wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odsłuzowywanie dróg oddechowych i inhalację; • wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne;

			<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać zabiegi higieniczne; • pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze; • oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne; • wykonywać zabiegi doodbytnicze; • zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik; • zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik; • prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią;
		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa:
		<ol style="list-style-type: none"> Zarzycka D., Ślusarska B., Podstawy Pielęgniarstwa, tom I, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2017. Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A., Podstawy Pielęgniarstwa, tom II, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2017.
		Literatura uzupełniająca:
		<ol style="list-style-type: none"> Czekirda M., Obliczanie dawek leków, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017. Ciechaniewicz W., Grochans E., Łoś E., Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylnie, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu PODSTAWY PIELEGNIARSTWA w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA (wg standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
C.W1.	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;	wykłady	praca pisemna nt. „Przedstaw uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa i proces jego profesjonalizacji”
C.W2.	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia;	wykłady	
C.W3.	funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarskiej;	wykłady	test
C.W4.	proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i <i>primary nursing</i> (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej;	wykłady	test
C.W5.	klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarskich;	wykłady	test
C.W6.	istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);	wykłady samokształcenie	test
C.W7.	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;	wykłady samokształcenie	test
C.W8.	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu;	wykłady	egzamin pisemny
C.W9.	zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej;	wykłady	egzamin pisemny
C.W10.	zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich;	wykłady	egzamin pisemny

C.W11.	udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;	wykłady	egzamin pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
C.U1.	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe samokształcenie	opis przypadku
C.U2.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe samokształcenie	proces pielęgnowania
C.U3.	ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U4.	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U5.	dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarskich;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
C.U6.	wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
C.U7.	przewodzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;		
C.U8.	wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej);	zajęcia praktyczne zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
C.U9.	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U10.	stosować zabiegi przeciwwzapalne;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U11.	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U12.	podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U13.	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U14.	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U15.	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

C.U16.	wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze);	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U17.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U18.	wykonuje gimnastykę oddechową i drenaż złożeniowy, inhalację i odsłuzowywanie dróg oddechowych i inhalację	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U19.	wykonuje nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U20.	wykonywać zabiegi higieniczne	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U21.	pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U22.	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U23.	wykonywać zabiegi doodbytnicze;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U24.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U25.	zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U26.	prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

<p>W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	<p>zajęcia praktyczne praktyki zawodowe</p>	<p>obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk</p>
--	---	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	60			
	Ćwiczenia	195			
	Zajęcia praktyczne	80			
	Praktyki zawodowe	120			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		485			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		14,4	1,6		

ZAJĘCIA FAKULTATYWNE (do wyboru) - JĘZYK MIGOWY

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Przedmiot do wyboru – Język migowy	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia	Studia niestacjonarne
		PI.22.1.W PI.22.1.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 10 godz. Ćwiczenia - 20 godz. + Samokształcenie - 20 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Podstawowym celem nauczania przedmiotu Język migowy jest zdobycie przez studentów wiedzy teoretycznej obejmującej podstawową terminologię i pojęcia związane z językiem migowym a także nabycie praktycznych umiejętności posługiwania się językiem migowym w komunikacji z osobami niesłyszącymi według zasad Systemu Językowo – Migowego z elementami Polskiego Języka Migowego.	

14.

Metody dydaktyczne

Ćwiczenia opierają się na następujących metodach dydaktycznych:

- Wykład problemowy w postaci prezentacji multimedialnej
- Ćwiczenia praktyczne – praca indywidualna i praca w grupach
- Wykorzystanie środków dydaktycznych: filmy, rysunki, fotografie, praca z dostępną literaturą naukową, plansze edukacyjne
- Konsultacje indywidualne lub grupowe w zależności od zgłaszanych potrzeb studentów

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (Z) - wykłady w I semestrze. Podstawą zaliczenia wykładów jest zdobycie co najmniej oceny dostatecznej z odpowiedzi ustnej.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia z przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% obecność na zajęciach (w przypadku nieobecności – zaliczenie treści tematycznej zajęć) • aktywny udział w zajęciach • zaliczenie końcowe: forma zaliczenia indywidualnego, składającego się z zaprezentowania wybranych znaków ideograficznych, daktylograficznych, przetłumaczeniu na język migowy wyrazów oraz krótkich zdań, odczytaniu prezentowanych znaków i zdań w języku migowym i przetłumaczeniu na język polski oraz zdefiniowaniu pojęcia związanego z językiem migowym lub środowiskiem osób niesłyszących. <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Warunkiem zaliczenia jest przygotowanie referatu na jeden z wybranych tematów.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe terminy i pojęcia związane z językiem migowym oraz środowiskiem osób niesłyszących. 2. Konsekwencje medyczne i społeczne utraty słuchu. 3. Język migowy jako sposób porozumiewania się osób niesłyszących. 4. Daktylografia – alfabet palcowy (znaki statyczne i dynamiczne), znaki polskich liter i digrafów. 5. Specjalne układy dłoni stosowane w języku migowym. 6. Znaki pojęć liczbowych. 7. Podstawowe znaki określające czas (godziny, dni tygodnia, miesiące). 8. Znaki ideograficzne obejmujące następującą tematykę: zwroty podstawowe, rodzina i dom, praca i zatrudnienie, komunikacja w szpitalu, izbie przyjęć i przychodni, zawiadomienie bliskich osób, wezwanie tłumacza języka migowego, stan zdrowia pacjenta, wykonywane badania i opieka podczas pobytu w szpitalu. <p>Samokształcenie</p> <p>Celem samokształcenia jest: pogłębianie i utrwalanie wiedzy dotyczącej świata osób niesłyszących oraz wdrażanie do samodzielnego wykorzystania wiedzy i umiejętności w posługiwaniu się językiem migowym.</p> <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sposoby komunikowania się osób niesłyszących. 2. Klasyfikacja i przyczyny uszkodzeń słuchu. 3. Sposoby diagnozowania i rehabilitacji uszkodzeń słuchu. 4. Różnice pomiędzy PJM a SJM. 5. Kultura Głuchych. 6. Polski Związek Głuchych – cele i zadania.

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna :</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym; • Wyjaśnia przyczyny zaburzeń słuchu i mowy w kontekście porozumiewania się i rozumie znaczenie wczesnego ich wykrywania • Rozróżnia sposoby i środki komunikowania się osób z uszkodzeniem słuchu • Zna podstawy języka migowego, Rozpoznaje znaki daktylograficzne: statyczne, dynamiczne, liczbowe i idiograficzne w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nawiązuje kontakt z osobą słabo słyszącą i niesłyszącą; • posługuje się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu; • posługuje się językiem migowym w zakresie terminologii sytuacyjnej: udzielanie pierwszej pomocy, przekazywanie informacji rodzinie
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kosiba O. Grenda P. Leksykon języka migowego. Wyd. Silentium. Bogatynia 2011. 2. Szczepankowski B. Koncewicz D. Język migowy w terapii. Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi / Edukacyjna Grupa Projektowa. Łódź 2008. 3. Panas A., Komunikowanie z pacjentem z uszkodzonym słuchem, [w:] A.Kwiatkowska, E. Krajewska-Kułak, W.Panek, Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie. Seria podręczników dla studentów studiów pielęgniarских 9, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2003. 4. Kwiatkowska A., Krajewska-Kułak E., Panek W., Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie. Seria podręczników dla studentów studiów pielęgniarских 9, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2003 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hendzel J. K. Słownik polskiego języka migowego. Wyd. RAKIEL. Olsztyn 2006. 2. Szczepankowski B. Kossakowska B., Wasilewska T.M. Język migany pierwsze kroki. Wyd. INFOPRESS. Olsztyn 2001. 3. Szczepankowski B. ks. Sokalski G.Panas A., Cis K. Effatha! Język migowy cz. 1. Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Warszawa 2005. 	

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu JEZYK MIGOWY w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
C.W41.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;	wykład	sprawdzian ustny
C.W42.	zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym;	wykład	sprawdzian ustny
UMIĘTNOŚCI. STUDENT POTRAFI:			
C.U52.	posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu;	ćwiczenia	aktywny udział na zajęciach prowadzonych metodą warsztatową
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:		samokształcenie	referat
1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.			

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]		
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	10		
	Ćwiczenia	20		
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	20		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		50		
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	1,0	1,0		

ZAJĘCIA FAKULTATYWNE - WSPÓŁPRACA W ZESPOŁACH OPIEKI ZDROWOTNEJ

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Przedmiot do wyboru – Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia	Studia niestacjonarne
		PI.23.1.W PI.23.1.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 10 godz. Ćwiczenia - 20 godz. + Samokształcenie - 20 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Podstawowym celem nauczania przedmiotu Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej jest zdobycie wiedzy na temat pracy zespołowej oraz kompetencji różnych pracowników służby zdrowia w obszarach współpracy pomiędzy nimi. Przewiduje się także rozwinięcie umiejętności dyskusowania o problemach w pacjenta z osobami reprezentującymi inne dziedziny wiedzy medycznej.	
14.	Metody dydaktyczne	Realizacja zajęć opiera się na następujących metodach dydaktycznych: <ul style="list-style-type: none"> • wykład problemowy w postaci prezentacji multimedialnej, • ćwiczenia praktyczne – praca indywidualna i praca w grupach, • wykorzystanie środków dydaktycznych: filmy, rysunki, fotografie, praca z dostępną literaturą naukową, plansze edukacyjne, • konsultacje indywidualne lub grupowe w zależności od zgłaszanych potrzeb studentów. 	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (Z) - wykłady w I semestrze. Podstawą zaliczenia wykładów jest zaliczenie pisemnego testu na co najmniej ocenę dostateczny. Test pisemny zawiera 60 pytań z możliwością jednokrotnego wyboru.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze. Obecność na wszystkich zajęciach ćwiczeniowych oraz aktywne uczestnictwo w zajęciach prowadzonych metodą warsztatową.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Prezentacja multimedialna z podziałem na 1 z podanych tematów.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praca zespołowa. Czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu. 2. Motywacja 3. Przywództwo i style zarządzania. Wady i zalety. 4. Proces podejmowania decyzji w zespole. 5. Samoocena w zespole 6. Modele organizowania pracy własnej i zespołu. <p>Tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konflikt w zespole. Metody rozwiązywania konfliktów. 2. Dyskusja o pacjencie z członkami zespołu reprezentującymi inne dziedziny wiedzy medycznej. 3. Formułowanie oczekiwań w stosunku do innych pracowników systemu ochrony zdrowia <p>Samokształcenie Celem samokształcenia w przedmiocie Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej jest zdobycie wiedzy na temat pracy zespołowej oraz kompetencji różnych pracowników służby zdrowia w obszarach współpracy pomiędzy nimi.</p> <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Modele organizowania pracy zespołu. 2. Model kompetencji w zawodzie pielęgniarstwa . 3. Praca w zespole terapeutycznym

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu; • znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy; • rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety; • jak przebiega proces podejmowania decyzji w zespole; • metody samooceny pracy zespołu; • czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej; • korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu; • wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu; • planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy; • identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej.
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych –absolwent jest gotów do:</p> <p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p> <p>7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. E. Drabik-Danis, A. Hans-Wytrychowska, D. Kurpas, Wybrane metody i narzędzia podnoszące efektywność relacji lekarz – pacjent, [w:] Porozumiewanie się lekarza z pacjentem i jego rodziną, red. A. Steciwko, J. Barański, Wrocław 2012, s. 30. 13 I. 2. Heszen, H. Sęk, Psychologia zdrowia, Warszawa 2007, s. 167. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. B. Tobiasz-Adamczyk, Relacje lekarz – pacjent w perspektywie socjologii medycyny, Kraków 2002. 2. M.M. Bujanowska-Fedak, I. Wróblewska, Przekazywanie pacjentowi i jego rodzinie złych i trudnych informacji dotyczących stanu zdrowia, [w:] Porozumiewanie się lekarza z pacjentem i jego rodziną. 3. J. Doroszewski, Komunikacja pacjenta z lekarzem: literatura, stanowiska, problemy, [w:] Językowe, psychologiczne i etyczne aspekty komunikacji lekarza z pacjentem, Warszawa 2006, 4. A. Doroszevska, Nauczanie komunikacji z pacjentem, [w:] Socjologia i psychologia dla pacjenta, red. M. Synowiec-Piłat, A. Olechowska-Kotala, Toruń 2012. 	

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu WSPÓLPRACA W ZESPOŁACH OPIEKI ZDROWOTNEJ

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
C.W43.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;	wykład	test pisemny
C.W44.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy;	wykład	test pisemny
C.W45.	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;	wykład	test pisemny
C.W46.	proces podejmowania decyzji w zespole;	wykład	test pisemny
C.W47.	metody samooceny pracy zespołu;		
C.W48.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole		
UMIEJĘTNOŚCI			
C.U53.	analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej;	ćwiczenia	aktywny udział na zajęciach prowadzonych metodą warsztatową
C.U54.	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu;	ćwiczenia	aktywny udział na zajęciach prowadzonych metodą warsztatową
C.U55.	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu;	ćwiczenia	aktywny udział na zajęciach prowadzonych metodą warsztatową
C.U56.	planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;	ćwiczenia	aktywny udział na zajęciach prowadzonych metodą warsztatową
C.U57.	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej.	ćwiczenia	aktywny udział na zajęciach prowadzonych metodą warsztatową
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p> <p>7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>		<p>self-education</p>	<p>multimedia presentation</p>

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	10			
	Ćwiczenia	20			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		50			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,0	1,0		

PODSTAWY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Podstawy ratownictwa medycznego	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.34.1.W PI.34.1.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, • obowiązkowy do zaliczenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Opanowanie wiedzy z zakresu anatomii, fizjologii i patologii	
11	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 10 godz. Ćwiczenia - 15 godz. + Samokształcenie - 30 godz.	
12	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z podstawową wiedzą dotyczącą stanów zagrożenia zdrowia i życia oraz nabycie umiejętności praktycznych w prowadzeniu działań ratowniczych zgodnie ze standardami Europejskiej Rady Resuscytacji u osób w różnym wieku.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Metody praktyczne Ćwiczenia na fantomach	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (Z) - wykłady w II semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest pozytywna ocena z testu pisemnego jednokrotnego wyboru.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) ćwiczenia w II semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia z ćwiczeń jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% frekwencja na zajęciach (w przypadku nieobecności – ustne zaliczenie treści tematycznej zajęć), • pozytywne zaliczenie ćwiczeń wykonywanych na fantomach, • pozytywny wynik z kolokwium (forma testowa), • pozytywny wynik z zaliczenia końcowego (forma testowa). <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Warunkiem uzyskania zaliczenia z samokształcenia jest pisemna praca kontrolna na temat: „Rola pielęgniarki w Państwowym Systemie Ratownictwa Medycznego”.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czynności ratunkowe w aktach prawnych. 2. Wprowadzenie do reanimacji: podstawowe pojęcia (reanimacja, resuscytacja, pojęcie śmierci), wskazania i przeciwwskazania do wykonywania reanimacji krążeniowo – oddechowej, „łańcuch przeżycia” 3. Aktualne standardy prowadzenia zabiegów reanimacyjnych u dorosłych i dzieci. Nagłe zatrzymanie krążenia (NZK); przyczyny, mechanizmy, sytuacje szczególne. Organizacja i funkcjonowanie systemu ratownictwa medycznego w Polsce w oparciu o akty prawne. 4. Rola i zadania pielęgniarki w systemie ratownictwa medycznego. 5. Medycyna katastrof: cele i zadania. Pojęcie wypadku masowego, katastrofy. Organizacja pomocy przedszpitalnej w katastrofie i segregacja poszkodowanych. 6. Wstępne badanie i transport pacjentów urazowych, prawa pacjenta w sytuacjach nadzwyczajnych. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe zabiegi reanimacyjne u dorosłych i dzieci: udrażnianie górnych dróg oddechowych, kontrola podstawowych parametrów, ułożenie pacjenta nieprzytomnego, wentylacja za pomocą ustnika, maski twarzowej, masaż pośredni serca, zasady wzywania pomocy. 2. Zaawansowane zabiegi reanimacyjne (wprowadzenie): wentylacja za pomocą worka samorozprężalnego, zasady defibrylacji, przyrządowe zabezpieczenie górnych dróg oddechowych, intubacja – wskazania i przeciwwskazania, technika wykonania. 3. Rola i zadania pielęgniarki w udzielaniu pierwszej pomocy przedlekarskiej. 4. Udział pielęgniarki w zaawansowanych zabiegach reanimacyjnych. 5. Segregacja poszkodowanych w zdarzeniach masowych i katastrofach. 6. Zabiegi reanimacyjne w sytuacjach szczególnych: zadławienia, zanurzenie i podtopienie, odma prężna, zatrucia, hipotermia, anafilaksja, ciąża, oparzenia, krwotok zewnętrzny. 7. Postępowanie na miejscu wypadku drogowego, ocena pierwotna i wtórna pacjenta po urazie. 8. Transport pacjenta urazowego, w poszczególnych stanach zagrożenia życia.

		<p>Samokształcenie Celem samokształcenia jest poszerzenie wiedzy z zakresu postępowania ratowniczego w stanach zagrożenia zdrowia lub życia.</p> <p>Tematy samokształcenia: 1. Rola pielęgniarki w Państwowym Systemie Ratownictwa Medycznego.</p>
17.	Zamierzone efekty uczenia	<p>Wiedza</p> <p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie; • zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym; • metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu; • patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa); • metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia; • metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; • zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym; • zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support, BLS</i>) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support, ALS</i>); • zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; • procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych; <p>Umiejętności</p> <p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; • oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; • postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta; • przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; • udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia; • doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu; • doraźnie tamować krwawienia i krwotoki; • wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (<i>Automated External Defibrillator, AED</i>) i bezprzewodowe udrażnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych;

		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
<p>18.</p>	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akty prawne: www.sejm.gov.pl. 2. Wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji 2015. 3. A.Kopta, J.Mierzejewski, G. Kołodziej, Kwalifikowana pierwsza pomoc, PZWL, 4. J.Smereka (red.) ,Diagnostyka i postępowanie w ratownictwie medycznym wydanie Wyd. Górnicki 5. Goniewicz M. Pierwsza pomoc. Podręcznik dla studentów. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2012. 6. Kózka M., Rumian B., Maślanka M.: Pielęgniarstwo ratunkowe. Wydawnictwo PZWL. Warszawa 2013. 7. Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo – oddechowa. Podręcznik dla studentów pod redakcją prof. dr hab. Med. Janusza Andersa. Wydanie III. Polska Rada Resuscytacji. Kraków 2011. 8. Zawadzki A. (red.) Medycyna ratunkowa i katastrof. Podręcznik dla studentów uczelni medycznych. Wydawnictwo PZWL. Warszawa 2011. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Emory Campbell (red.) ITLS International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna praktyczna 2009. 2. Frank Flake, Klaus Runggaldier, red. wyd. pol. Marek Maślanka: Ratownictwo medyczne Procedury od A do Z. Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner. Wrocław 2012 3. Gaszyński W. Intensywna terapia i wybrane zagadnienia medycyny ratunkowej. Repetytorium. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2010. 4. Zespół Advanced Life Support Group (red. wyd. pol.) Jakubaszko J. Medycyna ratunkowa. Nagłe zagrożenia zdrowotne pochodzenia wewnętrznego. Górnicki Wydawnictwo Medyczne. Wydanie 2. Wrocław 2014. 	

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu
PODSTAWY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W1.	wymienia objawy zagrożenia życia u pacjentów w różnym wieku	wykłady	test jednokrotnego wyboru
D.W2.	charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia	wykłady	test jednokrotnego wyboru
D.W4.	zna zasady oceny stanu chorego w zależności w zależności od wieku	wykłady	test jednokrotnego wyboru
D.W8.	charakteryzuje grupy leków i ich działanie na układy i narządy chorego w różnych schorzeniach, w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	wykłady	test jednokrotnego wyboru
D.W14.	zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce	wykłady	test jednokrotnego wyboru
D.W40.	zna standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie	wykłady	test jednokrotnego wyboru
D.W45.	rozpoznaje stany zagrożenia życia i opisuje monitorowanie pacjentów metodami przyrządowymi i bezprzyrządowymi	wykłady	test jednokrotnego wyboru
D.W46.	objaśnia algorytm postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (BLS – basic life suport) i zaawansowanego podtrzymywania życia (ALS – advanced life suport)	wykłady	test jednokrotnego wyboru
D.W48.	opisuje procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych i katastrofach oraz w sytuacjach szczególnych, takich jak skażenia chemiczne, radiacyjne i biologiczne	wykłady	test jednokrotnego wyboru
D.W49.	zna zasady pierwszej pomocy przedmedycznej	wykłady	test jednokrotnego wyboru
UMIĘJĘTNOŚCI			
D.U23.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny kolokwium pisemne
D.U24.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny
D.U25.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny kolokwium pisemne
D.U26.	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny kolokwium pisemne
D.U27.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny kolokwium pisemne
D.U28.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny
D.U29.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny

D.U30.	wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (<i>Automated External Defibrillator</i> , AED) i bezprzyrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny kolokwium pisemne
---------------	--	-----------	--

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p> <p>7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>	ćwiczenia	obserwacja studenta podczas ćwiczeń
--	--	-----------	-------------------------------------

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	10			
	Ćwiczenia	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		55			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,0	1,0		

DIETETYKA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Dietetyka	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.18.2.W	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia II semestru, I roku studiów • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady, samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z fizjologii, biochemii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godz. + Samokształcenie - 10 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 1 punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z jakościowym i ilościowym zapotrzebowaniem organizmu człowieka na składniki pokarmowe niezbędne dla funkcjonowania organizmu w warunkach zdrowia i choroby. Wyjaśnienie roli poszczególnych składników pokarmowych w ustroju, norm żywieniowych w zależności od wieku, stanu zdrowia i aktywności fizycznej, składu i wartości odżywczych produktów spożywczych. Zapoznanie z aktualnymi schematami żywienia i dietami zalecanymi przez WHO i inne organizacje.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z zastosowaniem nowoczesnych technik audiowizualnych	

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia: Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie z oceną (ZO) w II semestrze Zaliczenie wykładów obejmuje 10-15 pytań obejmujących zakres materiału programowego (test wyboru lub pytania otwarte) -odpowiedź punktowana: maksymalna ilość 2 pkt. za każdą prawidłową odpowiedź. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Praca pisemna na zadany temat.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		Tematy wykładów: <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy dietetyki. 2. Przemiany energetyczne w organizmie człowieka. 3. Bilans energetyczny ustroju i obliczenie zapotrzebowania na składniki odżywcze. 4. Wartość odżywcza produktów spożywczych – charakterystyka poszczególnych grup produktów. 5. Fizjologiczne normy zapotrzebowania na składniki odżywcze dla różnych grup ludności. 6. Rola węglowodanów, tłuszczów, białek, witamin i składników mineralnych w procesach metabolicznych ustroju człowieka. 7. Zasady racjonalnego żywienia. Układanie jadłospisów. 8. Wskazania dotyczące żywienia dietetycznego – klasyfikacja diet. 9. Diety stosowane w chorobach przewodu pokarmowego, wątroby i nerek. 10. Wskazania dotyczące żywienia w cukrzycy, otyłości oraz chorobach układukrążenia. 11. Higiena żywności. 12. Wpływ procesów technologicznych na wartość odżywczą posiłków. Samokształcenie Celem samokształcenia jest poszerzenie wiadomości na temat roli żywienia w zdrowiu i w chorobie. Tematy samokształcenia: <ol style="list-style-type: none"> 1. Jakość zdrowotna żywności. 2. Błonnik i jego rola w żywieniu. 3. Dietoterapia stosowana w leczeniu chorób. 4. Zaburzenia odżywiania i ich wpływ na organizm.
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	W zakresie wiedzy student: <ul style="list-style-type: none"> • definiuje zapotrzebowanie (ilościowe i jakościowe) organizmu na składniki pokarmowe niezbędne do utrzymania życia w warunkach zdrowia i choroby; • wymienia zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego; • zna zasady leczenia dietetycznego i powikłania diety terapii.rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;

		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych, i badania podmiotowego oraz prowadzi poradnictwo w zakresie żywienia stosuje wybrane diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach dobiera środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawia na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udziela informacji na temat ich stosowania
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Bujko J.: Podstawy dietetyki. SGGW, Warszawa 2006. Gawęcki J., Chrynowiecki L.: Żywnienie człowieka. Podstawy nauki o żywieniu. Wyd. PWN, Warszawa 2003. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Bętkowska T., Rożnowska K.: Diety w różnych chorobach. Emilia, Kraków 2005. Hasik J., Gawęcki J.: Żywnienie człowieka zdrowego i chorego. Wyd. PWN, Warszawa 2007. Kunachowicz H., Czarnowska – Misztal E., Turlejska H: Zasady żywienia człowieka. WSiP, Warszawa 2004.

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu <u>DIETETYKA</u> w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA.STUDENT ZNA:			
C.W22.	zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe;	wykłady	test pisemny
C.W23.	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego;	wykłady	test pisemny
C.W24.	zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii;	wykłady	test pisemny
C.W25.	rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;	wykłady	test pisemny
UMIĘJĘTNOŚCI			
C.U35.	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia;	wykłady	test pisemny
C.U36.	stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach;	wykłady	test pisemny

C.U37.	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;	wykłady	test pisemny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 		samokształcenie	praca pisemna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		25			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		0,6	0,4		

PODSTAWY REHABILITACJI

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Podstawy Rehabilitacji	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej Przedmiot	Instytut medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.30.3.W PI.30.3.P PI.30.3.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr I	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady, ćwiczenia samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiadomości z anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć Dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 10 godz. (I sem.) Ćwiczenia – 15 godz. (I sem.) Samokształcenie 30 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu/modułu jest: <ul style="list-style-type: none"> • wyposażenie studentów w podstawową wiedzę o istocie, celach i zadaniach rehabilitacji oraz specyfice pielęgnowania osób niepełnosprawnych; • kształtowanie umiejętności wykorzystania wiedzy z zakresu rehabilitacji w opiece nad osobami niepełnosprawnymi w różnym wieku, w różnych specjalnościach medycznych i na różnych etapach opieki zdrowotnej; • wskazanie możliwości adaptacji i integracji społecznej osób trwale niepełnosprawnych. 	

14. Metody dydaktyczne

Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych.
Metody praktyczne – uczenie się przez działanie.

	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p>Metody weryfikacji założonych efektów uczenia: Forma i warunki zaliczenia</p> <p>wykładów:</p> <p>Wykłady - (Z) zaliczenie pisemne w I semestrze w formie testu jednokrotnego wyboru, zaliczenie przy nim. 60% poprawnych odpowiedzi. Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest obecność na wykładach.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń - (ZO) zaliczenie z oceną w I semestrze.</p> <p>Warunki zaliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% frekwencja na zajęciach (obecność na zajęciach potwierdzona listą obecności) • ocenianie bieżące z przygotowania się do zajęć, • aktywność na zajęciach, • samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć. <p>Zaliczenie na podstawie przygotowania wybranych tematów do wypowiedzi ustnych zgodnych z tematyką przedmiotu.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <p>Część kliniczna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzaje niepełnosprawności Problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej i jej rodziny. Cele, zasady i etapy rehabilitacji. 2. Rehabilitacja kompleksowa: lecznicza, zawodowa, społeczna i psychologiczna. 3. Nowoczesne metody i techniki usprawniania chorych. 4. Niepełnosprawność – definicja, rodzaje i zasady kompleksowej opieki. 5. Sprzęt i pomoce ortopedyczne – podział, zastosowanie i zasady zaopatrzenia.

Część pielęgnarska:

1. Rehabilitacja niepełnosprawnych – zakres działań pielęgniarstwa.
2. Rehabilitacja osób z upośledzeniem umysłowym, uszkodzeniem narządu ruchu i zmysłów-zadania pielęgniarstwa.
3. Komunikowanie z osobą niepełnosprawną – język i techniki komunikowania.
4. Integracja osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, pracy, nauczania i wychowania.
5. Udział pielęgniarstwa w rehabilitacji kompleksowej.

Tematy samokształcenia:

1. Wykorzystanie medycyny fizykalnej w pracy pielęgniarstwa.
2. Leczenie uzdrowiskowe. Kompleksowość leczenia.
3. Nowe formy aktywizacji osób niepełnosprawnych.

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; • zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach; • zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; • zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; • charakteryzuje właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; • zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia • różnicuje reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację • zna podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej; • zna przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach; • zna metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cel i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej; - prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; - prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; - dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; - dobiera metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; - rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; - doraźnie podaje pacjentowi tlen i monitoruje jego stan podczas tlenoterapii; - wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznaje zaburzenia zagrażające - wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych - rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego - przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; - asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; - ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; - przygotowuje i podaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; - uczy pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; - prowadzi rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;

		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych –absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwirynkało K., Kosakowski Cz.: Rehabilitacja i edukacja osób z niepełnosprawnością wielozakresową. Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek ; Olsztyn : współpr. wydaw. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, 2012. 2. Kiwerski J.(red) Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 2007. 3. Kurpas D. Kassolik K.:Rehabilitacja w pielęgniarstwie wyd. Conlino, Wrocław 2010. 4. Kwolek A.: Rehabilitacja medyczna T. 1 Podstawowa wiedza o rehabilitacji. Podstawy anatomiczne i fizjologiczne fizjoterapii i rehabilitacji medycznej. Ocena kliniczna i funkcjonalna poszczególnych układów. Metody terapeutyczne w rehabilitacji, Elsevier Urban & Partner, Wrocław, 2012. 5. Strugała M., Talarska D.: Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych PZWL, Warszawa 2013. <p>Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rutkowska E. Red. Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych. Wyd. Czelej, Lublin, 2002. 2. Marciniak W., Szulc A.: Wiktora Degi ortopedia i rehabilitacja T.1-2. PZWL, Warszawa 2006. 3. Kiwerski j., Włodarczyk .:Fizjoterapia ogólna. PZWL, Warszawa 2012. 4. Barinow-Wojewódzki A., Bogdański P., Ciechanowski K., (red.) Barinow –Wojewódzki A.: Fizjoterapia w chorobach wewnętrznych. PZWL, Warszawa 2013. 5. Cywińska-Wasilewska G., Czernicki J., Kinałski R., (red.) Kwolek A.: Fizjoterapia w neurologii i neurochirurgii. PZWL, Warszawa 2012. 6. Levitt S.: Rehabilitacja w porażeniu mózgowym i zaburzeniach ruchu. PZWL, Warszawa 2007. 	

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu PODSTAWY
REHABILITACJI w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W1.	zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	wykłady	test pisemny
D.W2.	zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach;	wykłady	test pisemny
D.W4.	zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;	wykłady	test pisemny
D.W5.	zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	wykłady	test pisemny
D.W6.	zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	wykłady	test pisemny
D.W7.	zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	wykłady	test pisemny
D.W8.	zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	wykłady	test pisemny
D.W26.	zna podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej izawodowej;	wykłady	test pisemny
D.W27	omawia przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach;	wykłady	test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	Ćwiczenia	proces pielęgnowania
D.U2.	prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	ćwiczenia	obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego
D.U3.	prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	Ćwiczenia	obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego
D.U6.	dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków	ćwiczenia	realizacja zleconego zadania

D.U7.	prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób dobiera metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U8.	rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U9.	doraźnie podaje pacjentowi tlen i monitoruje jego stan podczas tlenoterapii;	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U10.	wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznaje zaburzenia zagrażające życiu	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U11.	przygotowuje pacjenta fizycznie I psychicznie do 118adan diagnostycznych	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U12.	wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U15.	dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U16.	uczy pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjnorehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U18.	rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego I leczniczo-pielęgnacyjnego;	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U21	prowadzi rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U22	przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	ćwiczenia	ćwiczenia
D.U23.	asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	ćwiczenia	realizacja zleconego zadania
D.U35.	ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	ćwiczenia	realizacja zleconego zadania
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:

- 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
- 2) przestrzegania praw pacjenta;
- 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
- 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
- 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	10			
	ćwiczenia	15			
		0			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		55			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1	1		

BADANIA NAUKOWE W PIELEGNIASTWIE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Badania naukowe w pielęgniarstwie	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Kierunek Pielęgniarstwo	
3.	Kod przedmiotu	Studia	Studia niestacjonarne
		PI 20.5.W PI 20.5.S PI 20.6.S	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia II i VI semestru studiów, obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I, III Semestr II, VI	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Seminarium	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godz. Seminarium - 15 godz. (II sem.) + Samokształcenie - 15 godz. Seminarium - 30 godz. (VI sem.) + Samokształcenie - 15 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Seminarium - 6 punktów ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do prowadzenia badań naukowych w pielęgniarstwie, • naukowe opracowanie wyników badań do publikacji. 	

14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Metody praktyczne
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia się:</p> <p>Zaliczenie (Z) - wykłady w II semestrze. Warunkiem zaliczenia jest obecność studenta na wykładzie, aktywne w nich uczestnictwo oraz zaliczenie pisemnego kolokwium. Kolokwium odbywa się w formie testu.</p> <p>Zaliczenie z oceną (ZO) - seminarium w II semestrze.</p> <p>Zaliczenie (ZO) - seminarium w VI semestrze. Student jest zobowiązany do systematycznego uczestnictwa w seminarium. Warunkiem zaliczenia części seminarium jest terminowe oddanie sprawozdania z etapu zaawansowania pisanej pracy licencjackiej.</p> <p>Warunkiem zaliczenia części samokształceniowej jest oddanie pisemnego projektu związanego z realizowanymi efektami uczenia się.</p>

16.

Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji

Tematy wykładów:

1. Aktualnie prowadzone badania naukowe w pielęgniarstwie – przedmiot, cel, zakres i charakter.
2. Funkcja naukowo-badawcza pielęgniarki.
3. Koncepcja projektu badawczego – tytuł projektu, etapy procesu badawczego.
4. Rodzaje projektów badawczych.
5. Analiza piśmiennictwa. Źródła informacji naukowej. Krytyczna analiza piśmiennictwa. Zasady cytowania piśmiennictwa.
6. Formułowanie problemów i hipotez badawczych.
7. Zmienne badawcze. Metody, techniki i narzędzia badawcze. Zasady konstruowania autorskich narzędzi badawczych. Dobór próby badawczej ze zbiorowości statystycznej.
8. Metoda: studium przypadku. Zasady prowadzenia badania metoda studium przypadku/przypadków
9. Przeprowadzenie badań pilotażowych i właściwych. Opracowanie wyników badań. Prezentacja wyników badań Przygotowanie omówienia i dyskusji wyników badań.
10. Zasady formułowania wniosków.
11. Zasady etyki w badaniach naukowych.
12. Regulamin pisania prac licencjackich.
13. Przepisy z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej.
14. Etyka w badaniach naukowych.

Tematy seminarium:

1. Wybór obszaru zainteresowań badawczych na podstawie analizy piśmiennictwa.
2. Ustalenie tematu pracy licencjackiej.
3. Sformułowanie planu przygotowywania pracy licencjackiej. Przygotowanie struktury pracy licencjackiej.
4. Krytyczna analiza piśmiennictwa. Przygotowanie podstawy teoretycznej pracy licencjackiej.
5. Określenie celu i zakresu studium indywidualnego przypadku. Dobór pacjenta i jego sytuacji zdrowotnej do studium indywidualnego przypadku.
6. Dobór metod, technik i narzędzi badawczych.
7. Formalne uzyskanie zgody na przeprowadzenie badania dla potrzeb pracy licencjackiej
8. Prezentacja studium indywidualnego przypadku – zakres, charakter i metoda i technika prezentacji.
9. Analiza uzyskanych danych o stanie pacjenta/chorego dla potrzeb analizy studium indywidualnego przypadku.
10. Przygotowanie prezentacji studium indywidualnego przypadku do pracy dyplomowej licencjackiej. Omówienie stanu pacjenta i podjętych działań pielęgniarских zgodnie z celem pracy w oparciu o piśmiennictwo.
11. Istota dyskusji w pracy dyplomowej licencjackiej.
12. Sformułowanie wniosków wynikających z pracy oraz postulatów.
13. Przygotowanie zgodnie z przyjętymi zasadami pracy licencjackiej do złożenia w Dziekanacie celem jej obrony na egzaminie dyplomowym.
14. Przygotowanie prezentacji pracy licencjackiej na egzamin dyplomowy

Tematy samokształcenia:

1. Przestrzeganie praw autorskich, etyka w badaniach naukowych
2. Korzystanie z piśmiennictwa opartego na faktach

Prace seminaryjne – realizowane przez Promotora i studentów.

17.	Zamierzone efekty uczenia się	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje przedmiot, cel, obszar badań oraz paradygmaty pielęgniarstwa; zna metody i techniki prowadzenia badań naukowych; zna zasady etyki w prowadzeniu w badan naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej
-----	-------------------------------	--------	---

		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi :</p> <ul style="list-style-type: none"> krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych; przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi.
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Radomski D., Grzanka A.: Metodologia badań naukowych w medycynie. Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Poznań 2011. Apanowicz J.: Metodologiczne uwarunkowania pracy naukowej. Difin, Warszawa 2005. Pilch T., Bauman T.: Zasady badań pedagogicznych. Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2001. Brzeziński J.: Metodologia badań psychologicznych. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007. Kwaśniewska K.: Jak pisać prace dyplomowe (wskazówki praktyczne). Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2005. Kaszyńska A.: Jak napisać, przepisać i z sukcesem obronić pracę dyplomową lub magisterską. Internetowe Wydawnictwo „Złote myśli”, Gliwice 2008. Łobocki M.: Metody i techniki badań pedagogicznych. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2003. Lenartowicz H., Kózka M.: Metodologia badań w pielęgniarstwie. Wyd. WZWL, Warszawa, 2010. <p>LITERATURA UZUPELNIAJĄCA</p> <ol style="list-style-type: none"> Lesińska-Sawicka M. (red.): Metoda case study w pielęgniarstwie. Wydawnictwo Medyczne Borgis, Warszawa 2009. Szkutnik Z.: Metodyka pisania pracy dyplomowej. Wydawnictwo Poznańskie sp. Z o.o., Poznań 2005. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Jackowski M.: Ochrona danych medycznych. Wolters Kulwer Polska, Warszawa 2011.
-----	--	--

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu **BADANIA NAUKOWE W PIELEGNIARSTWIE** w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	EFEKTY UCZENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W.38	student zna przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty pielęgniarstwa	wykład	Test sprawdzający
D.W.39	Student zna metody i techniki prowadzenia badań naukowych:	wykład	Test sprawdzający
D.W.40	Student zna zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej	wykład	Test sprawdzający
UMIEJĘTNOŚCI			
D.U.31	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych;	seminarium	obserwacja w czasie zajęć
D.U.32	przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi	seminarium	sprawozdanie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 		samokształcenie	obserwacja w czasie zajęć
BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)			
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	15	
	Seminarium	45	
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	30	

Sumaryczne obciążenie pracą studenta	90			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	6	1		

SYSTEM INFORMACJI W OCHRONIE ZDROWIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	System informacji w ochronie zdrowia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia II semestru, I roku studiów, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I Semestr II	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	Podstawy obsługi komputera	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Cwiczenia - 30 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - 1 pkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: stosowanie technologii informacyjnej w pracy zawodowej i naukowej	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład z wykorzystaniem technik audiowizualnych, ćwiczenia na modułach informatycznych,	

15.

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu

Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I semestrze.

Forma i zasady przeprowadzania zaliczenia są omawiane na pierwszych zajęciach.

Zaliczenie końcowe przeprowadzane jest metodą testu w udostępnionej studentom aplikacji. Warunkiem zaliczenia jest: uczestnictwo w zajęciach, wykonywanie bieżących ćwiczeń, rozwiązanie testu przynajmniej w 50%.

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe przepisy regulujące system ochrony zdrowia. <ul style="list-style-type: none"> • Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej, • Rozporządzenie MZ ws. dokumentacji medycznej, • Świadczenia gwarantowane finansowane przez NFZ, • Rozporządzenie MZ w sprawie kodów resortowych. • Międzynarodowa klasyfikacja chorób i procedur medycznych, grupowanie świadczeń wg JGP (ICD-, ICD10, grupery JGP) 2. Realizacja i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w POZ i w pielęgniacyjnej opiece długoterminowej (umowy z NFZ, sposoby raportowania, rozliczanie świadczeń, katalogi usług) 3. Przygotowanie do kontraktowania świadczeń pielęgniarskich z NFZ (sposób przygotowywania wniosku-oferty do NFZ, dokumenty formalno-prawne w ofercie, oświadczenia świadczeniodawcy) 4. System informacji medycznej, prowadzone rejestry (RWPDŁ, CSIOZ, pacjent.gov.pl, Portal Świadczeniodawcy, SIMP, AP-KOLCE, DiLO) <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy obsługi MS Office: Word, Excel, Power Point: <ul style="list-style-type: none"> • Word: formatowanie tekstu, numerowanie stron, nagłówki i stopki w pracy, tworzenie automatycznego spisu treści, przygotowanie korespondencji seryjnej, formatowanie obrazów w tekście, • Excel: tworzenie tabel, grupowanie i sortowanie danych w tabelach, obsługa funkcji, zbieranie danych z kilku arkuszy kalkulacyjnych, wykresy • Power Point: przygotowywanie prezentacji 2. Międzynarodowa klasyfikacja chorób i procedur medycznych, grupowanie świadczeń wg JGP (ICD9, ICD10, grupery JGP- praca na katalogach świadczeń) <ul style="list-style-type: none"> • Obsługa systemu informatycznego w przychodni/szpitalu/pracowni (rejestracja pacjenta, wyznaczanie terminów wizyt, przyjęcie do szpitala, przyjęcie w poradni POZ, przyjęcie deklaracji do lekarza POZ, pielęgniarki, położnej środowiskowej, wprowadzanie danych medycznych, wystawianie recept, wystawianie skierowania do pracowni, szpitala, poradni specjalistycznej, wystawianie zwolnienia, rozliczanie usług z NFZ, skierowanie i przyjęcie na oddział, przyjmowanie zleceń elektronicznych na wykonanie zabiegów pielęgniarskich, rozpisywanie leków i materiałów medycznych na pacjenta, obserwacje pielęgniarskie. • Umiejętność pracy na dokumentacji medycznej i wprowadzanie danych do systemu informatycznego (praca na dokumentacji medycznej i AMMS) 3. Wystawianie recept, zleceń na wyroby medyczne w innych systemach informatycznych. <ul style="list-style-type: none"> • Grafiki pracy pielęgniarek w oddziałach szpitalnych (tworzenie grafików pracy w systemie zmianowym w formie papierowej i elektronicznej)
	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przepisy na których opiera się system ochrony zdrowia w Polsce; • definiuje systemy informacyjne w Polsce, w których gromadzone są i przetwarzane dane statystyczne dotyczące zdrowia publicznego • wymienia zasady rozliczania świadczeń zdrowotnych z płatnikiem

17.	Zamierzone efekty uczenia	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekodowuje udzielone świadczenia zdrowotne i wprowadza je do systemu informatycznego, • tworzy wnioski/ofertę do płatnika na udzielanie świadczeń w POZ • tworzy grafiki pracy pielęgniarek w oddziale/szpitalu • wprowadza do systemu informatycznego wszelkie dane związane z udzielaniem świadczenia pacjentowi (prowadzenie elektronicznej dokumentacji medycznej) • prowadzi aptekę oddziałową
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student: Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; <p>dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>

18.

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

Literatura podstawowa:

Aktualne przepisy prawne dotyczące system ochrony zdrowia w Polsce (Rozporządzenia Ministra Zdrowia, Uchwały Sejmu)

Literatura uzupełniająca:

1. ABC MS Office 2007 PL, Adam Jaronicki, Helion 08/2008
2. Power Point, ćwiczenia Roland Zimek, 2007

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu SYSTEM INFORMACJI W OCHRONIE

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
B.W26	Omawia międzynarodowe klasyfikacje stystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych, procedur medycznych oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia	Ćwiczenia	Zaliczenie ustne
C.W19	Omawia organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce i innych państwach z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników system ochrony zdrowia	Ćwiczenia	Zaliczenie ustne
C.W20	Omawia warunki realizacji i zasad finansowania świadczeń pielęgnarskich w POZ	Ćwiczenia	Zaliczenie ustne
UMIEJĘTNOŚCI			
C.W27	Tworzy grafiki pracy pielęgniarek z uwzględnieniem pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy obciążenia na stanowiskach pielęgnarskich	ćwiczenia	sprawdzian pisemny (test)
C.W26	Prowadzi dokumentację medyczną w formie elektronicznej	Ćwiczenia	Sprawdzian pisemny (test)
C.W39	Wykorzystuje wiedzę na temat zasady budowy I funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej, dziedzicznych systemów teleinformatycznych, rejestrów medycznych i zasad ich współdziałania	Ćwiczenia	Sprawdzian pisemny (test)
C.U50	Posługuje się systemem informatycznym w wykonywaniu I kontraktowaniu świadczeń	ćwiczenia	Sprawdzian pisemny (test)
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	<p>ćwiczenia</p>	<p>zaliczenie ustne</p>
---	------------------	-------------------------

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	ćwiczenia	30			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	0			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		30			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1	0		

II ROK KIERUNEK PIEŁĘGNIARSTWO CYKL 2020-2023

Spis treści

JĘZYK ANGIELSKI	2
BADANIA FIZYKALNE	7
ZAKAŻENIA SZPITALNE	12
ORGANIZACJA PRACY PIEŁĘGNIARSKIEJ	17
CHOROBY WEWNĘTRZNE I PIEŁĘGNIARSTWO INTERNISTYCZNE	21
PEDIATRIA I PIEŁĘGNIARSTWO PEDIATRYCZNE.....	35
CHIRURGIA I PIEŁĘGNIARSTWO CHIRURGICZNE	46
POŁOŻNICTWO, GINEKOLOGIA I PIEŁĘGNIARSTWO POŁOŻNICZO - GINEKOLOGICZNE	58
PIEŁĘGNIARSTWO OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ	68
GERIATRIA I PIEŁĘGNIARSTWO GERIATRYCZNE.....	79

JĘZYK ANGIELSKI

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
19.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Język angielski	
20.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Studium Języków Obcych	
21.	Kod przedmiotu	Studia	Studia niestacjonarne
		JO. 01.01. C JO. 01.02. C JO. 01.03. C JO. 01.04. C	
22.	Język przedmiotu	Język angielski Język polski	
23.	Typ przedmiotu	Nauki społeczne, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia I, II, III, IV semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
24.	Rok studiów, semestr	Rok I, II Semestr I, II, III, IV	
25.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
26.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nią osoba prowadząca dany przedmiot		
27.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia	
28.	Wymagania wstępne	Znajomość języka angielskiego na poziomie A2(N)/B2(S) wg. ESKOJ	
29.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - (I sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (II sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (III sem.) - 30 godz. Ćwiczenia - (IVsem.) - 30 godz.	
30.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		I semestr - 1 punkt ECTS II semestr - 1 punkt ECTS III semestr - 1 punkt ECTS IV semestr - 2 punkty ECTS	
31.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyswojenie języka specjalistycznego z zakresu specjalności studiów dla porozumiewania się z obcokrajowcami na tematy zawodowe oraz samodzielnego czytania tekstów specjalistycznych; • rozwinięcie umiejętności językowych czytania, słuchania, mówienia i pisania w zakresie języka specjalistycznego; • osiągnięcie poziomu znajomości języka ogólnego B2 wg ESKOJ, umożliwiającego swobodną komunikację w języku angielskim w codziennych kontaktach z obcokrajowcami. 	

32.	Metody dydaktyczne	<p>Lektorat języka angielskiego realizowany jest w formie ćwiczeń praktycznych, podczas których studenci rozwijają głównie umiejętności komunikacyjne oraz znajomość słownictwa specjalistycznego.</p> <p>Oprócz pracy z tekstem stosowane są metody aktywizujące: dyskusja, symulacja, metoda przypadku, kwestionariusz, metoda sytuacyjna, projekt. Studenci pracują indywidualnie, w parach i w grupach, w zależności od rodzaju zadań.</p> <p>Liczba godzin zajęć: 2 godziny w tygodniu. Liczba tygodni: 60.</p> <p>Oprócz uczestniczenia w zajęciach studenci mogą korzystać z cotygodniowych konsultacji. W razie potrzeby organizowane są konsultacje dodatkowe.</p>
33.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w I, II, III semestrze. Egzamin (ZO i E) - ćwiczenia w IV semestrze.</p> <p>Zaliczenie semestru: Warunkiem zaliczenia semestru jest systematyczne i aktywne uczestnictwo w zajęciach, które jest oceniane w sposób ciągły oraz uzyskanie pozytywnych ocen z pisemnych prac kontrolnych (2 prace w semestrze).</p> <p>Zaliczenie przedmiotu: Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu po czterech semestrach lektoratu. Egzamin ma formę testu pisemnego obejmującego treści merytoryczne przewidziane w niniejszym sylabusie.</p>
34.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 19. Pielęgniarstwo w Wielkiej Brytanii i w Polsce: historia i teraźniejszość. 20. Człowiek: charakterystyka zewnętrzna i wewnętrzna, części ciała, organy wewnętrzne. 21. Zdrowie i samopoczucie. 22. Najczęstsze problemy zdrowotne. 23. Personel medyczny i zadania poszczególnych członków personelu. 24. W szpitalu: nazwy oddziałów, ich specyfika; wyposażenie, sprzęt. 25. Procedura przyjęcia pacjenta do szpitala: wypełnianie dokumentów, wywiad z pacjentem. 26. Postępowanie w nagłych przypadkach, pierwsza pomoc. 27. Objawy różnych chorób i problemów zdrowotnych. 28. Opieka nad pacjentami w podeszłym wieku. 29. Zdrowie i odżywianie. 30. Układ krwionośny. 31. Opieka nad umierającymi. 32. Zasady higieny. 33. Opieka nad pacjentami z chorobami umysłowymi. 34. Monitorowanie pacjenta. 35. Środki farmakologiczne. 36. Alternatywne metody terapii.

			<p>Materiał gramatyczny:</p> <p>4. Czasy teraźniejsze i przeszłe: Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous, / Formy wyrażania przyszłości / Czasowniki modalne/.</p> <p>5. Zdania rozkazujące, wykrzyknikowe, warunkowe / Zdania w stronie biernej/ Pytania pośrednie/ Pytania typu <i>question tags</i>.</p> <p>6. Konstrukcje gerundialne i bezokolicznikowe/ Wyrażenia oznaczające ilość/ Przymiotnik – stopniowanie/ Przysłówek – stopniowanie/ Przyimek/ Zaimek/ Liczebnik.</p>
35.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student :</p> <ul style="list-style-type: none"> zna język angielski na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim; porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p> <p>7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>
36.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <p>2. Austin D., Crosfield T.:English for Nurses : Podręcznik dla studentów i pielęgniarzek. Wyd. PZWL, 2007.</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>4. English Grammar in Use, Raymond Murphy, Cambridge University Press.</p> <p>5. Polecone strony internetowe.</p> <p>6. Test Your Professional English Medical , Longman / Pearson Education).</p>

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu <u>JEZYK ANGIELSKI</u> w odniesieniu do form zajęć			
Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
B.U.17.	zna język angielski na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	ćwiczenia	praca pisemna test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
B.U16.	analizuje piśmiennictwo medyczne w języku angielskim	ćwiczenia	pisemne prace kontrolne test pisemny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	<p>ćwiczenia</p>	<p>pisemne prace kontrolne test pisemny</p>
---	------------------	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Ćwiczenia	120			
Samodzielna praca studenta		0			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		120			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		5	0		

BADANIA FIZYKALNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Badania fizykalne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.19.3.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwiej: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nią osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z anatomii i fizjologii, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - 30 godz. + Samokształcenie - 15 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - 1punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie z teoretycznymi podstawami badań fizykalnych człowieka, przedstawienie odrębności prowadzenia oraz interpretacji badań u człowieka dorosłego, starszego oraz u dzieci w różnym wieku. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za przeprowadzone badania oraz zapewnienie intymności pacjentowi w trakcie badania fizykalnego.	
14.	Metody dydaktyczne	Ćwiczenia indywidualne i grupowe Metoda sytuacyjna Pokaz	

Metody weryfikacji założonych efektów uczenia		
15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) w III semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest 100% frekwencja oraz aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach. Metodą oceny jest sprawdzian praktyczny z przeprowadzenia badania fizykalnego w pracowni umiejętności pielęgniarskich na fantomie zgodnego z tematyką ćwiczeń oraz w wybranym podmiocie leczniczym z wykorzystaniem protokołu badania fizykalnego.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Pisemna praca zaliczeniowa na wybrany temat.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ocena stanu zdrowia. Uwarunkowania kulturowe i społeczne. Uwarunkowania spowodowane płcią, rasą i wiekiem badanego. Dokumentowanie wyników oceny stanu zdrowia. 2. Zasady dokumentowania zebranych informacji i wyników badania fizykalnego dla oceny stanu zdrowia. 3. Badanie podmiotowe. Zakres i zasady badania podmiotowego dla potrzeb opieki pielęgniarskiej. 4. Podstawy badania przedmiotowego. Metody i ogólne zasady badania przedmiotowego. Badanie przedmiotowe ogólne. Wygląd zewnętrzny - pierwsze wrażenie. Budowa i proporcje ciała, wzrost i stan odżywienia. Podstawowe parametry życiowe (oddech, tętno, ciśnienie tętnicze krwi, temperatura ciała). 5. Badanie skóry, włosów, paznokci. 6. Badanie węzłów chłonnych. 7. Badanie głowy i szyi. Badanie głowy (badanie narządu wzroku, badanie ucha, badanie nosa i zatok, badanie jamy ustnej i gardła, badanie ślinianki przyusznej). Badanie struktur szyi (badanie gruczołu tarczowego, badanie tchawicy). 8. Badanie klatki piersiowej i gruczołów piersiowych. Struktury anatomiczne i linie topograficzne klatki piersiowej. Ocena kształtu i symetrii klatki piersiowej. Badanie gruczołów piersiowych. 9. Badanie układu oddechowego. Oglądanie układu oddechowego. Badanie palpacyjne układu oddechowego. Opukiwanie i osłuchiwanie układu oddechowego. 10. Badanie układu krążenia. Badanie serca. Badanie krążenia tętniczego i żylnego. 11. Badanie brzucha i odbytu. Badanie brzucha. Badanie odbytu. 12. Badanie żeńskich narządów płciowych. Ocena dojrzałości płciowej - prowadzenie badania oraz dokumentacja wyników badania. 13. Badanie męskich narządów płciowych. Ocena dojrzałości płciowej. Badanie okolicy pachwinowej, prącia, moszny, jądra i powrózka nasiennego. Badanie palpacyjne okolicy okołodbytniczej i gruczołu krokowego. Dokumentacja wyników badania. 14. Badanie układu mięśniowo-szkieletowego. Zasady badania układu ruchu. Badanie poszczególnych elementów układu mięśniowo-szkieletowego (badanie stawu skroniowo-żuchwowego, badanie kręgosłupa, badanie kończyny górnej, badanie miednicy, badanie kończyny dolnej). Dokumentacja wyników badania. 15. Elementy badania neurologicznego. Metody i zakres oceny w badaniu neurologicznym. Ocena stanu psychicznego. Ocena funkcji nerwów czaszkowych. Badanie układu ruchu i czucia. Ocena równowagi i koordynacji ruchowej (zborności). Badanie odruchów i objawów oponowych. 16. Badanie dziecka z uwzględnieniem odrębności fizycznych i psychomotorycznych związanych z wiekiem. 17. Odrębności w ocenie stanu zdrowia w okresie geriatrycznym.

		<p>Samokształcenie: Celem samokształcenia jest aktywizowanie studenta kierunku pielęgniarstwo do samodzielnego rozwiązywania problemów wynikających z ustalenia diagnozy.</p> <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ocena sprawności i wydolności pacjenta. 2. Kompleksowa ocena stanu fizykalnego pacjenta. 3. Analiza i ocena wyników badań laboratoryjnych i wynikających z pomiarów. 4. Oznaczanie markerów w diagnozowaniu różnych schorzeń. 	
17.	Zamierzone efekty uczenia	<p>Wiedza</p> <p>Umiejętności</p> <p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia-pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania; - charakteryzuje metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego; - określa znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa; - zna sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności; <p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentuje wyniki badania fizykalnego i wykorzystuje je do oceny stanu zdrowia pacjenta; • rozpoznaje i interpretuje podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku • przeprowadza kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, • dokumentuje wyniki badania oraz dokonuje ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarstwa; • przeprowadza badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności; <p>W zakresie kompetencji społecznych- absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dyk D., Cudak E., Gutysz-Wojnicka A.: Badanie fizykalne w pielęgniarstwie. PZWL, Warszawa 2014. 2. Ślusarska B., Zarzycka D., Opozda K., Kosmowski W., Walczak A., Muszyńska-Lachota I., Idczak H., Lorencowicz R., Banaszekiewicz M. Ocena stanu zdrowia pacjenta (w): Ślusarska B. Zarzycka D. Zahradniczek K.(red.): Podstawy pielęgniarstwa. Tom II. PZWL, Warszawa 2011. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Krajewska -Kułak E., Szczepański M.: Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarek i położnych. Czelej, Lublin 2010. 	

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu BADANIA FIZYKALNE
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu kształcenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA.STUDENT:			
C.W33	-omawia metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego;	ćwiczenia	odpowiedz ustna
C. W34	- określa znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwiej;	ćwiczenia	odpowiedz ustna
C. W35	zna sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności	ćwiczenia	odpowiedz ustna
UMIEJĘTNOŚCI			
C.U43	przeprowadza badanie podmiotowe pacjenta, analizuje i interpretuje jego wyniki;	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny
C.U44	rozpoznaje i interpretuje podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku;	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny
C.U45	wykorzystuje techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentuje wyniki badania fizykalnego	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny
C.U46	. przeprowadza kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentuje wyniki badania oraz dokonuje ich analizy dla	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny
C.U47	przeprowadza badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 		samokształcenie	obserwacja samoocena

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Ćwiczenia	30			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		45			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		0,8	0,2		

ZAKAŻENIA SZPITALNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Zakażenia szpitalne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.21.1.W PI.21.1.C	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej, bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z biologii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz. Ćwiczenia - 15godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Ćwiczenia - 1 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z regulacjami prawnymi dotyczącymi zwalczania zakażeń szpitalnych oraz odpowiedzialności placówek ochrony zdrowia, nabycie umiejętności definiowania postaci najczęstszych zakażeń wewnątrzszpitalnych, podejmowania działań profilaktycznych ograniczających ryzyko występowania zakażeń w wybranych obszarach w odniesieniu do personelu i pacjentów.	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Praca w grupach ćwiczeniowych	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (Z) - wykłady w III semestrze. Podstawą zaliczenia wykładów jest obecność oraz aktywne uczestnictwo w zajęciach prowadzonych metodą dyskusyjną oraz warsztatową.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w III semestrze. Test pisemny zawierający 60 pytań z możliwością jednokrotnego wyboru. Obecność na wszystkich zajęciach ćwiczeniowych, aktywność podczas zajęć.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akty prawne regulujące profilaktykę zakażeń szpitalnych w zakładach opieki zdrowotnej, rola i zadania zespołów ds. 2. Zakażeń szpitalnych oraz innych struktur epidemiologicznych działających na rzecz profilaktyki zakażeń wewnątrzszpitalnych. 3. Przyczyny i profilaktyka zakażeń szpitalnych w wybranych oddziałach szpitala (oddział położniczo-noworodkowy, OAiIT, stacja dializ, oddział chirurgiczny, blok operacyjny). 4. Higiena szpitalna – higiena rąk, dekontaminacja sprzętu medycznego, segregacja odpadów szpitalnych, zasady obiegu bielizny szpitalnej, monitorowanie higieny szpitalnej. 5. Ekspozycje zawodowe pracowników definicja, zasady postępowania poekspozycyjnego. 6. Izolacja chorych. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mycie i dezynfekcja rąk w warunkach szpitalnych. 2. Zasady postępowania z pacjentem zakażonym MRSA – analiza przypadku. Dekontaminacja narzędzi chirurgicznych, zasady przygotowania pakietów do sterylizacji. 3. Procedury postępowania po użyciu ze sprzętem i aparaturą medyczną. Ochrona personelu przed zakażeniami, środki ochrony osobistej, zasady postępowania. Opracowanie miejsca ekspozycji zawodowej. Instrukcja postępowania z odpadami szpitalnymi. Procedury izolacji chorych z uwzględnieniem dróg szerzenia się zakażeń. 4. Zasady opracowania ogniska epidemicznego – plan postępowania.
17.	<p>Zamierzone efekty uczenia</p>	<p>Wiedza</p> <p>W zakresie wiedzy student zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia; • sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych; • mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego;

		<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym; • stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami;
		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb

18.

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

Literatura podstawowa:

1. Jabłoński L., Karwat I.: Podstawy epidemiologii ogólnej. Epidemiologia chorób zakaźnych. Wyd. Czelej, Lublin 2002.
2. Heczko P.B., Wójkowska-Mach J.: Zakażenia szpitalne : Podręcznik dla zespołów kontroli zakażeń. Wyd. PZWL, Warszawa 2009.
3. Bzdęga J., Gębska-Kuczerowska A.: Epidemiologia w zdrowiu publicznym. Wyd. PZWL, Warszawa 2010.
4. Zakażenia chirurgiczne – red. M. Drews, R. Marciniak Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu 2008.
5. Zakażenia szpitalne – red. D. Dzierżanowska Alfa-Press Medica 2008.
6. Diagnostyka laboratoryjna zakażeń wirusem zapalenia wątroby typu C – Rekomendacje 2012/2013 grupy Roboczej, Wydanie II, wydawnictwo Gaudium Lublin <http://kidl.org.pl/index.php?page=rekomendacje>
7. Halota W., Pawłowska M. Wirusowe zapalenie wątroby typu C. Monografia dla studentów i lekarzy, Termedia Wydawnictwa Medyczne, Poznań 2009.
8. Cianciara J., Juszczyk J. (red) Choroby zakaźne i pasożytnicze. Tom I oraz II, Wydawnictwo Czelej Sp. z o.o Lublin 2012.
9. Wytyczne WHO dotyczące higieny rąk w opiece zdrowotnej – podsumowanie WHO 2009.
10. Higiena rąk w placówkach ochrony zdrowia – materiały szkoleniowe dla pielęgniarek i położnych specjalistów epidemiologii lub higieny i epidemiologii zatrudnionych w Zespołach Kontroli Zakażeń Szpitalnych dla programu Higiena rąk to bezpieczna opieka, PSPE. Zeszyt XIII, Katowice 2014.
11. Wysocki M. J., Zieliński A., Gierczyński R. (red). „Zapobieganie zakażeniom HCV” jako Przykład zintegrowanych działań w zdrowiu publicznym na rzecz ograniczania zakażeń krwiopochodnych w Polsce. NIZP-PZH. Warszawa 2017.
12. Wysocki M. J., Gierczyński J., Gębska-Kuczerowska A. (red). Aspekty systemowe i ekonomiczne WZW typu C w Polsce z perspektywy zdrowia publicznego. NIZP-PZH. Warszawa 2017.
13. Jakimiak B., Röhm-Rodowald E. Profilaktyka zakażeń, w tym zakażeń HCV, w sektorze ochrony zdrowia – wymagania sanitarne ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dekontaminacji, w tym dezynfekcji i sterylizacji. Materiały szkoleniowe dla pracowników ochrony zdrowia. Projekt :Edukacja pracowników wybranych zawodów zwiększonego ryzyka transmisji zakażeń krwiopochodnych i ogółu społeczeństwa w zakresie prewencji (HBV, HCV, HIV)”. NIZP-PZH. Warszawa 2014, <http://www.hcv.pzh.gov.pl/Page/platforma-e-learningowa-1> 11)
14. Grzesiowski P., Kudzia-Karwowska D., Kurowska E., Tymoczko A. (red). Ogólne wytyczne dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji dotyczące sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia. PSSM, SHL, PSPE. Warszawa 2017.
15. Rybacki M., Piekarska A. (red). Zapobieganie zakażeniom krwiopochodnym u personelu medycznego, poradnik dla służb BHP, PIS i PIP, pracodawców i pracowników. Instytut Medycyny Pracy im. J. Nofera w Łodzi.
16. PTLECHZ (red). Zranienia ostrymi narzędziami. Przewodnik po rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienia ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Grudzień 2013.
17. Rekomendacje Polskiego Towarzystwa Naukowego AIDS 2014, Rozdz. 25 Profilaktyka poekspozycyjna po narażeniu na zakażenia HIV, HBV, HCV., <http://www.mp.pl/aids/rekomendacje-ptn-aids/110410,profilaktyka-poekspozycyjna-po-narazeniu-na-zakazenia-hi-hbv-hcv>
18. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (dz. U. z 2018 r. poz. 151) oraz akty)

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu ZAKAŻENIA SZPITALNE w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA. STUDENT ZNA:			
C.W36.	pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia;	wykłady	aktywność na zajęciach odpowiedz ustna
C.W37.	sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych;	wykłady	aktywność na zajęciach odpowiedz ustna
C.W38.	mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego;	wykłady	aktywność na zajęciach odpowiedz ustna
UMIĘTNOŚCI, STUDENT POTRAFI			
C.U48.	wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym;	ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
C.U49.	stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami;	ćwiczenia	Sprawdzian praktyczny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
<p>W zakresie kompetencji społecznych - absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 			metoda problemowa test pisemny prezentacja multimedialna

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	0			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		45			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,0	1,0		

ORGANIZACJA PRACY PIELEŃNIARSKIEJ

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Organizacja pracy pielęgniarskiej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej: <ul style="list-style-type: none"> obowiązkowy do zaliczenia III semestru, obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nią osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykład – 10 godz. Ćwiczenia- 10 godz.	
10.	Wymagania wstępne	Przepisy prawne dotyczące wykonywania zawodu pielęgniarstwa, Kodeks Pracy	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - 10 godz. Wykłady 10 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 1 pkt ECTS Ćwiczenia - 1punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: zapoznanie z teoretycznymi pojęciami stanowiska pracy, przepisami i regulacjami dotyczącymi czasu pracy, rozkładu czasu pracy oraz metod organizowania pracy pielęgniarstwa	
14.	Metody dydaktyczne	Ćwiczenia indywidualne i grupowe Metoda sytuacyjna Pokaz	

Metody weryfikacji założonych efektów uczenia		
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Forma i warunki zaliczenia wykładu Zaliczenie (Z) - wykłady w III semestrze.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń Zaliczenie z oceną (ZO) w III semestrze. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest 100% frekwencja oraz aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach. Zaliczenie zleconego do wykonania zadania.</p>
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza czynników sprzyjających występowaniu chorób zawodowych. Strategie zapobiegania. 2. Monitorowanie jakości opieki pielęgniarstwa w oparciu o standardy i procedury. 3. Praca zespołowa, znaczenie motywacji dla członków zespołu i proces podejmowania decyzji. 4. Style zarządzania w pracy - wady i zalety. Czynniki zakłócające pracę w zespole. Metody samooceny zespołu. 5. Uwarunkowania własnego rozwoju, planowanie kariery zawodowej. <p>Tematy ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przepisy prawne w zakresie stwierdzania chorób zawodowych oraz dokumentacja związana z wypadkami przy pracy. 2. Procedura, standard w pracy pielęgniarki. 3. Grafiki pielęgniarskie i rozliczanie godzin pracy

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności; • przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarstwach; • podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarstwach i ich znaczenie dla jakości tej opieki; • etapy planowania pracy własnej i podległego personelu; • możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole; • monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy; • współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarstwach oraz monitorować jakość opieki pielęgniarstwach; • nadzorować i oceniać pracę podległego personelu; • planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy;
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ksykiewicz-Dorota A. (red.): Podstawy organizacji opieki pielęgniarstwach. Podręcznik dla studentów studiów licencjackich Wydziałów Pielęgniarstwa oraz Wydziałów Nauk o Zdrowiu. Czelej, Lublin 2004. 2. Ksykiewicz-Dorota A. Zarządzanie w pielęgniarstwach. Podręcznik dla studentów magisterskich wydziałów pielęgniarstwa oraz wydziałów pielęgniarstwa oraz wydziałów nauk o zdrowiu. PZWL, Warszawa 2019. 3. Dobska M. Zarządzanie podmiotem leczniczym. PZWL. Warszawa 2019. 4. Pietrzak B. Karkowski T. Zarządzanie personelem pielęgniarstwach w podmiotach leczniczych. Zagadnienia wybrane. Wolters Kluwer Polska SA. Warszawa 2019 5. Dobska M. Dobski P. Systemy zarządzania jakością w podmiotach leczniczych. Wolters Kluwer Polska SA. Warszawa 2016. 6. Ostrowska M. Finansowanie w ochronie zdrowia. CeDeWu Warszawa 2016. <p>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wiśniewska M. Z. Jakość usług medycznych. CeDeWu Warszawa 2019. 2. Kwiatkowska A. Krajewska-Kułak E. Panek W. Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwach. PZWL. Warszawa 2016. 3. Bukłaha E. Outsourcing w opiece zdrowotnej. CeDeWu Warszawa 2018. 4. Głowacka M.D., Mojs E. Profesjonalne zarządzanie kadrami w podmiotach leczniczych. Wolters Kluwer Polska, Kraków 2019. 	

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu Organizacja pracy pielęgniarstwa w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA. STUDENT ZNA:			
C.W.26	pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności;	wykład	Test jednokrotnego wyboru
C.W.27	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarstwach;	wykład	Test jednokrotnego wyboru
UMIEJĘTNOŚCI			
C.U.39	monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy;	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny
C.U.40	współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarstwach oraz monitorować jakość opieki pielęgniarstwach;	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny
C.U.41	nadzorować i oceniać pracę podległego personelu;	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny
C.U.42	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy;	ćwiczenia	sprawdzian praktyczny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p> <p>7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych</p>			obserwacja samoocena

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Ćwiczenia	10			
Samodzielna praca studenta	Wykłady	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		20			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		2	0		

CHOROBY WEWNĘTRZNE I PIELĘGNIARSTWO INTERNISTYCZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.24.3.W PI.24.3.P PI.24.4.W PI.24.4.P PI.24.4.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III i IV semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III, IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 30 godz.(III sem.) Wykłady – 30 godz.(IV sem.) + Samokształcenie - 10 godz. Zajęcia praktyczne - 60 godz.(III sem.) + Samokształcenie - 20 godz. Zajęcia praktyczne - 60 godz.(IV sem.) + Samokształcenie - 10 godz. Praktyka zawodowa – 160 godz. (IV sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 2 punkty ECTS Zajęcia praktyczne - 4 punkty ECTS Praktyka zawodowa - 6 punktów ECTS	

13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu/modułu jest: zapoznanie studentów z przyczynami, obrazem klinicznym, diagnostyką, leczeniem i pielęgnowaniem chorych leczonych zachowawczo z uwzględnieniem elementów edukacji zdrowotnej. Kształtowanie umiejętności diagnozowania, planowania, realizacji oraz oceny podjętych działań zgodnie z aktualnymi procedurami medycznymi w chorobach leczonych zachowawczo.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych Zajęcia praktyczne: praca zespołowa, studium przypadku, instruktaż, pokaz. Praktyki zawodowe: praca zespołowa, studium przypadku, pokaz, instruktaż.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Metody weryfikacji założonych efektów uczenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (Z) - wykłady w III semestrze. Egzamin (E) - wykłady w IV semestrze.</p> <p>Kryteria oceniania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egzamin pisemny – obejmujący 30 pytań w tym: jednokrotnego wyboru, na dobieranie, uzupełnianie, oraz 2 pytania opisowe dotyczące problemów pielęgnacyjnych w opiece nad pacjentem internistycznym. • Kolokwium zaliczeniowe (4 - po realizacji zajęć dotyczących pielęgnowania w chorobach układów: krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego), uzyskanie przez studenta pozytywnej oceny. • Aktywność na wykładach. Końcową ocenę stanowi: <ul style="list-style-type: none"> - 70% - ocena z egzaminu pisemnego - 25% - ocena z kolokwium - 5% - ocena z samokształcenia. <hr/> <p>Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zaliczenie (Z) - zajęcia praktyczne w III semestrze. Zaliczenie (ZO) - zajęcia praktyczne w IV semestrze.</p> <p>Kryteria oceniania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentacja procesu pielęgnowania – 2 procesy pielęgnowania wybranych pacjentów hospitalizowanych w oddziale wewnętrznym. • Pisemne sprawozdanie z dyżuru – 2 sprawozdania. • Sprawdzian praktyczny - zaliczenie umiejętności zawartych w <i>Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza.</i> • Obecność na 100% zajęć, punktualność, kultura osobista, aktywność w realizacji czynności pielęgnarskich. • Samoocena studenta dotycząca opanowanej wiedzy i umiejętności. • Samokształcenie zalicza się na podstawie pisemnej pracy na wybrany temat <hr/> <p>Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Zaliczenie (ZO) - praktyki zawodowe w IV semestrze.</p> <p>Kryteria oceniania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wypracowanie 160 godzin praktyk zawodowych przywidzianych do realizacji. • Terminowe zaliczenie umiejętności zawartych w <i>Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza.</i> • Obecność na 100% zajęć, punktualność, kultura osobista, aktywność w realizacji czynności pielęgnarskich. • Samoocena studenta dotycząca opanowanej wiedzy i umiejętności.

		<p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Zaliczenie samokształcenia obejmuje przygotowanie i przedstawienie prezentacji, pisemnej pracy na jeden z wybranych tematów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentację przygotowuje grupa pięciu studentów. • Temat może być zaproponowany przez studenta. • Ocena prezentacji obejmuje: uzasadnienie wyboru tematu, zawartość merytoryczną, formę graficzną, podsumowanie, bibliografię i czas prezentacji (10 min.).
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <p>Część kliniczna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bio-psycho - społeczne przyczyny, symptomy i następstwa chorób somatycznych. 2. Etiologia wybranych chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego. 3. Główne objawy chorobowe układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego. 4. Nowoczesna diagnostyka wybranych chorób internistycznych. 5. Zasady farmakoterapii w chorobach wewnętrznych.

Część pielęgniarska:

1. Opieka nad pacjentem z chorobami narządów wewnętrznych. Okresy pobytu chorego w szpitalu.
2. Zadania pielęgniarki w procesie diagnozowania i terapii chorych w oddziale wewnętrznym. Metody pozyskiwania informacji niezbędnych do ustalenia diagnozy pielęgniarskiej.
3. Hospitalizacja jako sytuacja trudna - zadania pielęgniarki wobec chorego podczas hospitalizacji.
4. Ogólna charakterystyka objawów patologicznych chorób układu sercowo naczyniowego. Diagnostyka kardiologiczna.
5. Udział pielęgniarki w diagnostyce chorób układu krążenia.
6. Pielęgnowanie chorego z chorobą niedokrwienną serca, nadciśnieniem tętniczym.
7. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z niewydolnością serca.
8. Pielęgnowanie chorego z zapaleniem mięśnia sercowego.
9. Charakterystyka przyczyn i objawów patologicznych ze strony układu oddechowego.
10. Diagnostyka w pulmonologii – zadania pielęgniarki.
11. Pielęgnowanie chorego z ostrą zapalną chorobą układu oddechowego (zapalenie oskrzeli, zapaleniem tchawicy, zapalenie zatok, zapalenie płuc)
12. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z przewlekłą obturacyjną chorobą płuc i astmą oskrzelową. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z gruźlicą.
13. Charakterystyka przyczyn i objawów patologicznych ze strony przewodu pokarmowego. Diagnostyka gastroenterologiczna.
14. Udział pielęgniarki w diagnostyce chorób przewodu pokarmowego.
15. Opieka pielęgniarska nad chorym z: chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy.
16. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z przewlekłym zapaleniem trzustki.
17. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z cukrzycą. Edukacja w cukrzycy.
18. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z przewlekłą niewydolnością nerek.
19. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym dializowanym.
20. Opieka pielęgniarska nad chorym z zespołem nerczycowym.
21. Opieka pielęgniarska nad chorym z marskością wątroby.
22. Rola pielęgniarki w opiece nad chorym z wrzodziejącym zapaleniem jelita grubego i chorobą Leśniowskiego - Crohna.
23. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z nadczynnością tarczycy.
24. Charakterystyka przyczyn i objawów patologicznych ze strony układu moczowego. Zadania pielęgniarki w diagnostyce urologicznej.
25. Pielęgnowanie pacjenta z chorobą zapalną nerek i dróg moczowych.
26. Opieka pielęgniarska nad chorym z ostrą i przewlekłą niewydolnością nerek.
27. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z niedokrwistością.
28. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z białaczką.
29. Rola pielęgniarki w opiece nad chorym z reumatoidalnym zapaleniem stawów.

Tematy zajęć praktycznych:

1. Udział pielęgniarki internistycznej w badaniu podstawowym i przedmiotowym.
2. Proces pielęgnowania pacjentów oddziału internistycznego, dokumentacja procesu.
3. Rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych pacjentów z chorobami układu krążenia (choroba niedokrwienna serca, nadciśnienie tętnicze, niewydolność serca).
4. Pielęgnowanie chorego z zapaleniem płuc.
5. Proces pielęgnowania pacjenta z zapaleniem oskrzeli i płuc.
6. Przygotowanie do samoopieki chorego z POCHP.
7. Udział pielęgniarki w przygotowaniu do badań diagnostycznych wykonywanych w chorobach przewodu pokarmowego.
8. Pielęgnowanie pacjenta z chorobą wrzodową przewodu pokarmowego.
9. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta z rozpoznaną marskością wątroby.
10. Pielęgnowanie chorego z cukrzycą.
11. Edukacja chorego z cukrzycą w zakresie samokontroli i samopielęgnacji.
12. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z niedoczynnością tarczycy.
13. Planowanie opieki nad pacjentem z chorobą zapaleniem miedniczek nerkowych.
14. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z nerczycą.
15. Udział w leczeniu dietetycznym, farmakologicznym i dializoterapii chorych z niewydolnością nerek.
16. Zasady postępowania pielęgniarskiego wobec chorych z niedokrwistością.
17. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z reumatoidalnym zapaleniem stawów.
18. Udział pielęgniarki w rehabilitacji pacjentów ze zmianami w układzie kostno - stawowym
19. Udział w leczeniu farmakologicznym i usprawnianiu chorych z niepełnosprawnością.
20. Udział w przygotowaniu chorych do zachowań prozdrowotnych.
21. Umiejętność prawidłowej oceny stanu chorego, formułowania zadań dostosowanych do potrzeb chorego, wdrażanie i ocena skuteczności podjętych działań.

Tematy praktyki zawodowej:

1. Diagnoza pielęgniarska i udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych wykonywanych w oddziale wewnętrznym chorobach układu krążenia.
2. Standardy i procedury stosowane w rozwiązywaniu problemów pielęgnacyjnych u chorych z: chorobą niedokrwienną serca, nadciśnieniem tętniczym, zapaleniem mięśnia sercowego, wadą serca, niewydolnością krążenia.
3. Udział pielęgniarki w leczeniu chorób układu krążenia z uwzględnieniem czynności samodzielnie wykonywanych przez pielęgniarkę.
4. Zadania edukacyjne pielęgniarki wobec chorych z chorobami układu krążenia.
5. Diagnoza pielęgniarska i udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych w chorobach układu oddechowego.
6. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych w wybranych chorobach układu oddechowego.
7. Udział pielęgniarki w rehabilitacji chorych w chorobach układu oddechowego.
8. Diagnoza pielęgniarska i udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych wykonywanych w chorobach przewodu pokarmowego.
9. Problemy pielęgnacyjne i ich rozwiązywanie u chorych z problemami gastroenterologicznymi.
10. Przygotowanie chorego do gastroskopii i kolonoskopii.
11. Udział pielęgniarki w leczeniu dietetycznym i farmakologicznym chorych z określonymi schorzeniami internistycznymi.
12. Diagnoza pielęgniarska i udział pielęgniarki w badaniach wykonywanych w chorobach układu moczowego.
13. Ocena stanu nawodnienia chorego – działania z zakresu diagnostyki i udział w terapii.
14. Diagnoza pielęgniarska w chorobach krwi i układu krwiotwórczego.
15. Problemy opiekuńcze występujące u chorych z niedokrwistością, skazą krwotoczną – zastosowanie procedur do ich rozwiązywania.
16. Udział pielęgniarki w chemioterapii.

Samokształcenie:

Celem samokształcenia jest: aktywizowanie studentów do poszukiwania nowych rozwiązań problemów diagnostycznych, leczniczych, pielęgnacyjno - opiekuńczych wobec pacjentów z chorobami narządów wewnętrznych. Kształtowanie umiejętności wykorzystania innych nauk (anatomii, fizjologii, badania fizykalnego, psychologii tp.) w rozwiązywaniu problemów internistycznych chorego.

Tematy samokształcenia:

1. Przygotowanie chorego z objawami zespołu jelita drażliwego do samoopieki w warunkach domowych.
2. Rola pielęgniarki w profilaktyce pierwotnej i prewencji wtórnej choroby niedokrwiennej serca.
3. Leczenie trombolityczne zawału mięśnia sercowego- zadania pielęgniarki.
4. Przygotowanie pacjenta do leczenia cukrzycy metodą ciągłego podskórnego wlewu insuliny.
5. Odżywianie pacjentów dializowanych – rola pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do samoopieki.
6. Edukacyjna rola pielęgniarki z zakresu higieny i profilaktyki schorzeń układu oddechowego.
7. Edukacyjna rola pielęgniarki z zakresu profilaktyki schorzeń układuruchu.

17.

Zamierzone efekty uczenia

Wiedza

W zakresie wiedzy student :

- charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
- zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach;
- zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;
- zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia;
- zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;
- charakteryzuje właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
- zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;
- różnicuje reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację
- zna zasady organizacji opieki specjalistycznej w pielęgniarstwie internistycznym
- różnicuje patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);
- zna metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia;
- zna metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie

Umiejętności

W zakresie umiejętności student potrafi :

- gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;
- rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;
- doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;
- wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;
- modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej
- przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;
- wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;
- przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;
- dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;
- uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;
- prowadzić u osób dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe;
- rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;
- prowadzić rozmowę terapeutyczną;
- prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej
- przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;
- asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;
- oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;
- postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;
- przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na polecenie lekarza;
- dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;
- dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji

		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Daniluk J., Jurkowska G.: Zarys chorób wewnętrznych dla studentów pielęgniarstwa. Wyd. Czelej, Lublin 2005. 2. Pączek L., Mucha K., Foroniewicz B.: Choroby wewnętrzne – podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa. Wyd. I, Wyd. PZWL, Warszawa 2005. 3. Talarska D., Zuzulinska – Ziółkiewicz D.: Pielęgniarstwo internistyczne, PZWL, Warszawa 2009. 4. Franciszek Kokot F.(red): Choroby wewnętrzne Wrocław :Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, 2005 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Herold G.: Medycyna wewnętrzna – repetytorium dla studentów medycyny i lekarzy. Wyd. IV, Wyd. PZWL, Warszawa 2005. 2. Szczeklik A.: Choroby wewnętrzne. t. I, Wyd. I, Medycyna Praktyczna, Kraków 2006.

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu
CHOROBY WEWNĘTRZNE I PIELEGNIARSTWO INTERNISTYCZNE w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY -UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W1.	charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	wykłady	test mieszany
D.W2.	zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarzkiej nad pacjentami w wybranych chorobach;	wykłady	test mieszany kolokwium
D.W3.	zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym,	wykłady	test mieszany
D.W4.	zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;		
D.W5.	zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	wykłady	test mieszany kolokwium
D.W6.	zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	wykłady	test mieszany kolokwium
D.W7.	zna standardy i procedury pielęgniarzkie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	wykłady	test mieszany
D.W8.	różnicuje reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	wykłady	test mieszany
D.W10.	zna zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);	wykłady	test mieszany
D.W31.	Zna patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia(niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);	wykłady	test mieszany
D.W32.	zna metody i skale oceny bólu, poziomemu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia;	wykłady	test mieszany
D.W33.	zna metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	wykłady	test mieszany

D.W35.	zna zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support, BLS</i>) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support, ALS</i>);		
---------------	--	--	--

UMIEJĘTNOŚCI

D.U1.	gromadzi informacje, formuluje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawozdanie metodą procesu pielęgnowania
D.U2.	prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez opiekuna praktyk

D.U3.	prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez opiekuna praktyk
D.U5.	ocenia rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	ćwiczenia praktyczne
D.U6.	dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	ćwiczenia praktyczne
D.U7.	dobiera metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawozdanie z zastosowaniem skal oceny ryzyka powstawania odleżyn
D.U8.	rozpoznawaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez opiekuna praktyk
D.U9.	doraźnie podawaje pacjentowi tlen i monitoruje jego stan podczas tlenoterapii;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U10.	wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U11.	modyfikuje dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U12.	przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U13.	wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U18.	rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U22.	przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawozdanie z dyżuru (raport)
D.U23.	asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U24.	ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania)
D.U25.	postępuje zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U26.	przygotowuje i podaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	<p>zajęcia praktyczne praktyki zawodowe</p>	<p>samoocena studenta, obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk</p>
---	---	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]		
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	60		
	Zajęcia praktyczne	120		
	Praktyki zawodowe	160		
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	40		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		380		
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	10	2		

PEDIATRIA I PIELEGNIAINSTWO PEDIATRYCZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.25.3.W PI.25.3.P PI.25.4.W PI.25.4.P PI.25.4.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III i IV semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III, IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samoksztalcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz.(III sem.) Wykłady - 30 godz.(IV sem.) Zajęcia praktyczne - 80 godz.(III sem.) + Samoksztalcenie - 30 godz. Zajęcia praktyczne - 80 godz.(IV sem.) + Samoksztalcenie - 30 godz. Praktyka zawodowa - 160 godz. (IV sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 2 punkty ECTS Zajęcia praktyczne - 6 punktów ECTS Praktyki zawodowe - 6 punktów ECTS	

13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Celem przedmiotu/modułu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie studentów z patogenezą, zasadami leczenia i opieki w najczęściej występujących chorobach wieku rozwojowego z uwzględnieniem stanów zagrożenia życia; • wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności profesjonalnego rozwiązywania problemów pielęgnacyjnych w odniesieniu do dzieci i młodzieży oraz podejmowania działań prewencyjnych wobec dziecka i jego rodziny zgodnie z aktualnymi zaleceniami, standardami i procedurami.
14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych. Zajęcia praktyczne: praca zespołowa, studium przypadku, instruktaż, pokaz. Praktyki zawodowe: praca zespołowa, studium przypadku, pokaz, instruktaż.</p>
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Metody weryfikacji założonych efektów uczenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów</p> <p>Wykłady - (Z) zaliczenie w III semestrze. Wykłady - (E) egzamin pisemny w IV semestrze.</p> <p>Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obecność na wykładach, • zaliczenie testu sprawdzającego wiadomości, • praca pisemna - opracowanie planu pielęgnowania lub edukacji dziecka i jego rodziców w wybranej jednostce chorobowej. <p>Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych</p> <p>Zajęcia praktyczne- (Z) zaliczenie w III semestrze. Zajęcia praktyczne- (ZO) zaliczenie z oceną w IV semestrze.</p> <p>Warunki zaliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% frekwencja na zajęciach (obecność na zajęciach potwierdzona listą obecności), • ocenianie bieżące z przygotowania się do zajęć, • aktywność na zajęciach, • prowadzenie dokumentacji pielęgniarstwa metodą procesu pielęgnowania (stawianie diagnoz pielęgniarstwa, planowanie i realizowanie procesu pielęgnowania na podstawie przypadków klinicznych w oddziale dziecięcym oraz ocenianie efektów podejmowanych działań), • przygotowanie raportu pielęgniarstwa, • wykonywanie zadań zawodowych zgodnie z obowiązującymi procedurami w oddziale dziecięcym, • przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych, • zaliczenie poszczególnych umiejętności w wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarstwa/pielęgniarki, • samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć. <p>Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych</p> <p>Praktyka zawodowa - (ZO) zaliczenie z oceną w IV semestrze</p> <p>Warunki zaliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% frekwencja na zajęciach, • prowadzenie dokumentacji pielęgniarstwa (proces pielęgnowania i raport pielęgniarstwa w formie pisemnej), • przestrzeganie regulaminu praktyk zawodowych, • zaliczenie poszczególnych umiejętności w wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarstwa/pielęgniarki, • samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć. <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia:</p> <p>Zaliczenie na podstawie wykonania i przedstawienia programu edukacji zdrowotnej w wybranych problemach pediatrycznych.</p>

16.

Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji

Tematy wykładów:

Część kliniczna:

1. Nowoczesna diagnostyka i terapia w pediatrii.
2. Stany zagrażające życiu i zdrowiu wcześniaka oraz noworodka.
3. Choroby okresu noworodkowego.
4. Choroby układu oddechowego i najczęstsze choroby otolaryngologiczne, choroby układu krążenia, najczęściej występujące choroby układu krwiotwórczego, choroby układu moczowego, wybrane jednostki chorobowe układu wewnątrzwydzielniczego.
5. Podstawy immunologii i choroby alergiczne u dzieci.
6. Stany nagłe w pediatrii i choroby układu nerwowego.

Część pielęgniarstwa:

1. Zasady organizacji opieki pediatrycznej w Polsce.
2. Przygotowanie dziecka do badań diagnostycznych różnych układów i narządów.
3. Hospitalizacja jako sytuacja trudna dla dziecka i jego rodziny.
4. Zadania pielęgniarstwa wobec dziecka hospitalizowanego i jego rodziców - rodzaje i formy wsparcia.
5. Udział pielęgniarstwa w zapobieganiu urazom i wypadkom u dzieci i młodzieży.
6. Wpływ choroby na funkcjonowanie dziecka i jego rodziny.
7. Pielęgnowanie dziecka w wybranych chorobach wieku rozwojowego: układu moczowego, pokarmowego, oddechowego i skóry.
8. Udział pielęgniarstwa w działaniach profilaktycznych wobec populacji wieku rozwojowego.
9. Rola pielęgniarstwa w leczeniu dziecka z białaczką.
10. Opieka nad dzieckiem w okresie terminalnym choroby.
11. Rozwiązywanie problemów zdrowotnych w opiece nad dzieckiem z przewlekłymi zaburzeniami przewodu pokarmowego (celiakia, mukowiscydoza - postać brzuszna, choroba pasożytnicza przewodu pokarmowego).
12. Zasady profilaktyki i żywienia dziecka w wybranych chorobach metabolicznych (fenyloketonuria, galaktozemia).

Tematy zajęć praktycznych:

1. Rozwój dziecka w poszczególnych okresach życia.
2. Metody służące do oceny rozwoju somatycznego i psychoruchowego dziecka.
3. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad zdrowym niemowlęciem.
4. Skutki deficytu potrzeb w okresie wczesnego dzieciństwa
5. Zasady racjonalnego żywienia dzieci i młodzieży.
6. Pielęgnowanie dzieci z najczęstszymi chorobami wieku rozwojowego.
7. Opieka na dzieckiem z chorobami układu: oddechowego, krążenia, moczowego, pokarmowego, chorób alergicznych i krwi.
8. Kompleksowość postępowania pielęgniarstwa w zespole Downa.
9. Udział pielęgniarstwa w pielęgnowaniu dziecka z białaczką.
10. Reakcje dziecka i jego rodziców na hospitalizację.
11. Zadania i rola pielęgniarstwa podczas przyjęcia dziecka do szpitala.
12. Udział pielęgniarstwa w przygotowaniu dziecka do badań diagnostycznych układu: pokarmowego, moczowego, oddechowego krążenia, i chorób alergicznych.

			<p>Tematy praktyk zawodowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obserwacja i ocena podstawowych funkcji życiowych dziecka w poszczególnych przedziałach wieku. 2. Odrębności anatomiczne i czynnościowe organizmu dziecka. 3. Problemy zdrowotne dzieci z nieprawidłowym rozwojem somatycznym i psychoruchowym. 4. Komunikowanie się z pacjentem w wieku rozwojowym oraz jego rodziną. 5. Specyficzne potrzeby dziecka chorego i hospitalizowanego oraz podejmowanie działań psychoterapeutycznych wobec dziecka. 6. Problemy pielęgnacyjne w wybranych stanach chorobowych u dzieci. 7. Prowadzenie edukacji dziecka i jego rodziny w zakresie promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób wieku rozwojowego. 8. Rozpoznanie potrzeb zdrowotnych i psychicznych u dzieci i młodzieży. Zastosowanie procesu pielęgnowania w opiece nad dzieckiem. 9. Dokumentowanie podejmowanych działań wobec dziecka chorego. <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Działania edukacyjne wobec dziecka i jego rodziców mające na celu zapobieganie zaostrzeniu astmy. 2. Zasady postępowania pielęgniarskiego wobec dziecka z zaburzeniami odżywiania: anoreksja, bulimia. 3. Zadania opiekuńcze wobec dziecka z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej ADHD. 4. Zasady postępowania pielęgniarskiego wobec dziecka z otyłością. 5. Działania edukacyjne wobec dziecka z cukrzycą.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; • etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach; • zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej; • rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia; • zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; • właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; • standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; • reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; • zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym); • patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi; • metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności; • standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie; • patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa); • zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support</i>, BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support</i>, ALS);

Umiejętności

W zakresie umiejętności student potrafi :

- gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;
- prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
- prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
- oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;
- rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych
- doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;
- wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;
- przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;
- wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;
- rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego,
- rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgniacyjnego;
- dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;
- przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;
- asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;
- oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;
- przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza
- udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;
- rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgniacyjnego;
- prowadzić rozmowę terapeutyczną;
- gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki u dzieci i młodzieży,
- rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia u dzieci w zależności od wieku,
- prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki dzieci w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień,
- motywuje dziecko i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego,
- stosuje zasady profilaktyki powikłań w przebiegu chorób,
- organizuje izolacje chorych zakaźnie w oddziale pediatrycznym,
- ocenia rozwój psychofizyczny dziecka, wykonuje testy przesiewowe, wykrywa zaburzenia w rozwoju,
- pobiera materiał do badań diagnostycznych,
- przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym,
- dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską,
- rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego i rehabilitacyjnego,
- przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego,
- asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych,
- prowadzi dokumentację opieki nad dzieckiem: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarskich i raportów, kartę rejestrów zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki,
- ocenia poziom bólu, reakcję dziecka na ból i nasilenie bólu oraz stosuje postępowanie przeciwbólowe,
- przygotowuje i podaje dzieciom leki różnymi drogami na zlecenie lekarza,
- dostosowuje interwencje pielęgniarskie do rodzaju problemów pielęgnacyjnych dziecka.

Kompetencje społeczne

W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:

- 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
- 2) przestrzegania praw pacjenta;
- 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
- 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
- 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

18.

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

Literatura podstawowa:

1. Banaszekiewicz A., Radzikowski A.: *Pediatrica. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa*. Warszawa 2008.
2. Freisinger P., Liedtke-Maier M., Schuster A.: *Przypadki kliniczne z pediatrii. Seria Przypadki Kliniczne*. WydElsevier Urban-Partner, Wrocław 2007
3. Krawczyński M.: *Propedeutyka pediatrii*. Wyd. PZWL, Warszawa 2009.
4. Kubicka K., Kawalec W. (red.): *Pediatrica*. Wyd. PZWL, Warszawa 2004.
5. Luxner K. L.: *Pielęgniarstwo pediatryczne Delmara*. Wyd. Urban & Partner 2005.
6. Muscari M. E., (red. wyd. polskiego Bernat K.): *Pediatrica i Pielęgniarstwo pediatryczne*. Lublin, Wyd. Czelej 2005.
7. Pawlaczyk B.: *Pielęgniarstwo pediatryczne*. Wyd. 1, PZWL, Warszawa 2014.

Literatura uzupełniająca:

1. Cepuch G, Krzeczowska B., Perek M. Twarduś K.: *Modele pielęgnowania dziecka przewlekle chorego*. Podręcznik dla studiów medycznych. Wyd. PZWL, Warszawa, 2011.
2. Cepuch G., Perek M.: *Modele opieki pielęgniarstwa nad dzieckiem z chorobą ostrą i zagrażającą życiu*. Wyd.PZWL, Warszawa, 2012.
3. Freisinger, Schuster, Liedtke-Maier.: *Przypadki kliniczne z pediatrii*. Wyd.: Elsevier Urban & Partner Wrocław 2009.

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu
PEDIATRIA I PIELEGNIAŘSTWO PEDIATRYCZNE w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W2.	zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarzkiej nad pacjentami w wybranych chorobach	wykłady	test pisemny praca pisemna
D.W3.	zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie pediatrycznym.	wykłady	test pisemny praca pisemna
D.W4.	zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia;	wykłady	test pisemny praca pisemna
D.W5.	zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	wykłady	test pisemny praca pisemna
D.W6.	zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	wykłady	test pisemny praca pisemna
D.W7.	zna standardy i procedury pielęgniarzkie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	wykłady	test pisemny praca pisemna
D.W8.	różnicuje reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	wykłady	test pisemny praca pisemna
D.W10.	zna zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);	wykłady	test pisemny praca pisemna
D.W13.	zna patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi;	wykłady	test pisemny praca pisemna
D.W14.	zna patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarzkiej w tym zakresie;	wykłady	test pisemny praca pisemna
D.W18.	zna metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności	wykłady	test pisemny praca pisemna
D.W28	zna standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;	wykłady	test pisemny praca pisemna

D.W31.	Zna patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);	wykłady	test pisemny praca pisemna
D.W35	zna zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support, BLS</i>) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support, ALS</i>);	wykłady	test pisemny praca pisemna

UMIEJĘTNOŚCI

D.U1.	gromadzi informacje, formuuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
D.U2.	prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe samokształcenie	proces pielęgnowania
D.U3.	prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe samokształcenie	opracowanie karty zaleceń pielęgniarskich
D.U5.	ocenia rozwój psychofizyczny dziecka, wykonuje testy przesiewowe i wykrywa zaburzenia w rozwoju;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe samokształcenie	opracowanie karty zaleceń pielęgniarskich
D.U8.	Rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	
D.U9.	doraźnie podawaje pacjentowi tlen i monitoruje jego stan podczas tlenoterapii;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U10.	wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznaje zaburzenia zagrażające życiu;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U13.	wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U18.	rozpoznawaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U22.	przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	Raport pielęgniarski
D.U23.	asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i ocena pracy podczas wykonywania zleconego zadania
D.U24.	ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosuje farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i ocena umiejętności
D.U26.	przygotowuje i podawaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	indywidualna realizacja zleconego zadania

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
- 2) przestrzegania praw pacjenta;
- 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
- 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
- 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

zajęcia praktyczne
praktyki zawodowe

obserwacja przez
nauczyciela lub opiekuna
praktyk

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	60			
	Zajęcia praktyczne	160			
	Praktyki zawodowe	160			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	60			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		440			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		10.2	3.8		

CHIRURGIA I PIELEGNIASTWO CHIRURGICZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.26.3.W PI.26.3.P PI.26.4.W PI.26.4.P PI.26.5.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III, IV, V semestru/II i III roku studiów obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II - Semestr III, IV Rok III - Semestr V	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć Dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz.(III sem.) Wykłady - 30 godz.(IV sem.) + Samokształcenie – 10 godz. Zajęcia praktyczne - 40 godz. (III sem.) + Samokształcenie – 15 godz. Zajęcia praktyczne - 80 godz. (IV sem.) + Samokształcenie – 20 godz. Praktyki zawodowe -80 godz. (IV sem.) Praktyki zawodowe -80 godz. (V sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 2 punkty ECTS Zajęcia praktyczne - 4 punkty ECTS Praktyki zawodowe - 6 punktów ECTS	

13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Celem przedmiotu/modułu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie studentów z patogenezą, zasadami postępowania diagnostycznego i leczniczego oraz profesjonalnej opieki w chorobach chirurgicznych; • przygotowanie studentów do sprawowania opieki przed i pooperacyjnej nad chorymi leczonymi chirurgicznie z uwzględnieniem stanu zdrowia i wieku pacjenta, zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w praktyce;
14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykłady z wykorzystaniem technik audiowizualnych, Zajęcia praktyczne: pokaz, instruktaż, praca indywidualna, praca zespołowa, studium przypadku Praktyki zawodowe: instruktaż, praca indywidualna, praca zespołowa, studium przypadku</p>
15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p>Metody weryfikacji założonych efektów uczenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Wykłady - (Z) zaliczenie w III semestrze Wykłady - (E) egzamin pisemny w IV semestrze. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie pracy pisemnej przygotowanej metodą studium przypadku obejmującej zagadnienia z zakresu opieki przed i pooperacyjnej pacjenta leczonego w oddziale chirurgii. Egzamin pisemny z przedmiotu zawiera pytania sprawdzające założone efekty uczenia. Każdy ze sprawdzanych efektów uczenia musi zostać osiągnięty w stopniu co najmniej dostatecznym.</p> <hr/> <p>Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych</p> <p>Zajęcia praktyczne - (Z) zaliczenie w III semestrze</p> <p>Zajęcia praktyczne - (ZO) zaliczenie z oceną w IV semestrze. Warunki zaliczenia: -100% frekwencja na zajęciach -obecność na zajęciach według listy obecności -ocena z przygotowania do zajęć, -ocena pracy studenta poprzez: aktywność na zajęciach, stawianie diagnoz pielęgniarstkich, planowanie i realizowanie procesu pielęgnowania na podstawie przypadków klinicznych, wykonywanie zadań zgodnie z obowiązującymi procedurami na oddziale, prowadzenie dokumentacji pielęgniarstkiej (proces pielęgnowania, raport), przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych, zaliczenie poszczególnych umiejętności w wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarzki/ pielęgniarza, samoocena.</p> <hr/> <p>Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych</p> <p>Praktyka zawodowa- ZO zaliczenie z oceną IV semestrze.</p> <p>Praktyka zawodowa- ZO zaliczenie z oceną w V semestrze.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% frekwencja na zajęciach, • prowadzenie dokumentacji pielęgniarstkiej (proces pielęgnowania i raport pielęgniarstki w formie pisemnej), • przestrzeganie regulaminu praktyk zawodowych, • zaliczenie poszczególnych umiejętności w wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarzki/ pielęgniarza; • samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć. <hr/> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Zaliczenie na podstawie przedstawienia pracy pisemnej zgodnej z tematem samokształcenia.</p>

16.

Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji

Tematy wykładów.

Część kliniczna:

1. Metody diagnostyczne w chirurgii
2. Zasady leczenia krwią i preparatami krwi
3. Zakażenia u chorych leczonych chirurgicznie
4. Choroby tarczycy leczone chirurgicznie – rodzaje, przyczyny, objawy, techniki leczenia chirurgicznego
5. Rany- rodzaje, podział, ocena, leczenie. Amputacje urazowe
6. Obrażenia termiczne – oparzenia i odmrożenia – zasady postępowania z pacjentem
7. Urazy narządu ruchu: stłuczenia, skręcenia, zwichnięcia, złamania -przyczyny, metody postępowania diagnostyczno-terapeutycznego
8. Urazy czaszkowo-mózgowe oraz inne urazy układu nerwowego
9. Obrażenia kręgosłupa i rdzenia kręgowego
10. Postępowanie z chorym w obrażeniach klatki piersiowej, tchawicy i przepony
11. Obrażenia narządów jamy brzusznej i miednicy – zasady postępowania diagnostycznego i terapii
12. Choroby układu pokarmowego wymagające interwencji chirurgicznej – diagnostyka, objawy, leczenie
13. Choroby narządów moczowo-płciowych leczonych chirurgicznie – rozpoznawanie, leczenie

Część pielęgniarska:

1. Określenie, historia i cechy współczesnej chirurgii
2. Organizacja opieki chirurgicznej w Polsce
3. Żywnienie w chirurgii
4. Równowaga wodno-elektrolitowa ustroju podstawą bezpieczeństwa działania chirurgicznego
5. Udział pielęgniarki w rozpoznawaniu zaburzeń gospodarki kwasowo-zasadowej w chirurgii
Przyjęcie pacjenta do oddziału chirurgicznego i przygotowanie do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym
6. Specyfika chirurgii jednego dnia
7. Przeszczepianie narządów i tkanek
8. Nowotwory i ich leczenie
9. Zasady postępowania pooperacyjnego z pacjentem. Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym
10. Ból jako problem chirurgiczny – zadania pielęgniarki w rozpoznawaniu i łagodzeniu bólu
11. Zapalenie wyrostka robaczkowego, zasady postępowania z chorym w okresie przed i pooperacyjnym
12. Problemy pielęgnacyjne u pacjentów leczonych z powodu raka jelita grubego
13. Przepuklina zwykła i powikłana. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym
14. Problemy pielęgnacyjne pacjenta z kamicą pęcherzyka żółciowego leczonego operacyjnie
15. Pielęgnowanie chorego z ostrym zapaleniem trzustki
16. Opieka nad chorym z ostrym zapaleniem otrzewnej
17. Pielęgnowanie chorego z kamicą moczową
18. Pielęgnacja chorego z przerostem gruczołu krokowego
19. Opieka nad chorym z nadczynnością tarczycy w aspekcie leczenia chirurgicznego
20. Pielęgnowanie i edukacja pacjenta z chorobą naczyń obwodowych
21. Opieka nad chorym z żylakami kończyn dolnych
22. Zasady postępowania przed i pooperacyjnego w przypadku operacji serca
23. Specyfika postępowania chirurgicznego wobec pacjenta w wieku podeszłym

Tematy zajęć praktycznych:

1. Zajęcia organizacyjne. Diagnoza pielęgniarska w chirurgii.
2. Zadania pielęgniarki w zespole terapeutycznym. Organizacja pracy pielęgniarskiej w oddziale chirurgicznym.
3. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie ostrym i planowym.
4. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych u chorych ze schorzeniami przewodu pokarmowego.
5. Zadania pielęgniarki w przygotowaniu do zabiegu i opiece pooperacyjnej w przypadku resekcji żołądka.
6. Pielęgnowanie chorego z ostrym zapaleniem trzustki.
7. Zasady postępowania z chorym z zapaleniem wyrostka robaczkowego w okresie przed i pooperacyjnym.
8. Problemy pielęgnacyjne pacjenta z zapaleniem otrzewnej.
9. Zasady postępowania z chorym w przypadku przepuklin brzusznych powikłanych i niepowikłanych.
10. Diagnoza pielęgniarska i planowanie opieki z niedrożnością jelit.
11. Przygotowanie do zabiegu i opieka pooperacyjna nad chorym z żylakami odbytu - zadania edukacyjne pielęgniarki.
12. Zasady przygotowania chorego do badań diagnostycznych w chorobach układu moczowo-płciowego i postępowanie po ich wykonaniu.
13. Edukacja pacjenta z kamicą moczową.
14. Przygotowanie do zabiegu i pielęgnowanie po operacji pacjenta leczonego endoprotezoplastyką totalną stawu biodrowego.
15. Zadania pielęgniarki w badaniach diagnostycznych narządów klatki piersiowej.
16. Zasady postępowania pielęgniarskiego z pacjentem z odmą opłucnową.
17. Problemy pielęgnacyjne u chorego z drenażem klatki piersiowej.
18. Proces pielęgnowania pacjenta z wolem guzkowym naczynnym w okresie przed i pooperacyjnym.
19. Zadania pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do badań diagnostycznych w chorobach tętnic żył i zasady postępowania po ich wykonaniu.
20. Edukacja pacjenta z żylakami kończyn dolnych.
21. Problemy pielęgnacyjne chorego z żylakami kończyn dolnych w okresie przed i pooperacyjnym.
22. Zadania pielęgniarki wobec chorego przygotowanego do amputacji naczyniowej kończyn dolnych.

Tematy praktyk zawodowych:

1. Przyjęcie chorego do oddziału chirurgicznego.
2. Przygotowanie pacjenta do zabiegu chirurgicznego w trybie pilnym i planowym.
3. Przygotowanie chorego do badań diagnostycznych w różnych schorzeniach chirurgicznych i opieka po badaniu.
4. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w obrębie przewodu pokarmowego: przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, wątroby, gruczołów wydzielania wewnętrznego oraz narządów ruchu.
5. Profilaktyka zakażenia ran w chirurgii.
6. Opieka nad chorym w chirurgii urazowej – stłuczenia, skręcenia, zwichnięcia, złamania.
7. Chory z drenażem klatki piersiowej.
8. Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym.
9. Opieka nad chorym oparzonym.
10. Odżywianie chorego w chirurgii.
11. Dokumentowanie opieki nad chorym w chirurgii.
12. Przygotowanie pacjenta do zabiegu chirurgicznego planowanego.
13. Planowanie i realizowanie opieki pooperacyjnej nad pacjentem chirurgicznym.
14. Podejmowanie działań mających na celu przygotowanie do samoopieki i samopielęgnacji pacjenta chirurgicznego.
15. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorymi po urazach wielonarządowych.
16. Pielęgnowanie chorego ze schorzeniami naczyń obwodowych.
17. Działania profilaktyczne pielęgniarki wobec chorych leczonych chirurgicznie.

Tematy samokształcenia:

1. Profesjonalna opieka nad pacjentem w oddziale chirurgii – studium przypadku.
2. Realizacja roli edukacyjnej pielęgniarki w opiece nad pacjentem w oddziale chirurgii -studium przypadku.
3. Edukacja pacjenta dotycząca wykonywania ćwiczeń oddechowych po zabiegu operacyjnym.
4. Edukacja pacjenta dotycząca wykonywania ćwiczeń przeciwzakrzepowych.
5. Edukacja pacjenta dotycząca postępowania z ranami pooperacyjnymi w domu.
6. Edukacja pacjenta ze stomią i jego rodziny.

17.

Zamierzone
efekty uczenia

Wiedza

W zakresie wiedzy student:

- charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
- zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach;
- zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;
- zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia;
- zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;
- charakteryzuje właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
- zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;
- różnicuje reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację
- zna zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);
- różnicuje patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);
- zna zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołoperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (*Enhanced Recovery After Surgery, ERAS*);
- zna czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne;
- zna zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;
- zna zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;
- stosuje metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia
- potrafi prowadzić obserwację pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującą monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;

		<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej; • prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień • prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; • dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; • potrafi dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji • dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; • rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; • doraźnie podaje pacjentowi tlen i monitoruje jego stan podczas tlenoterapii; • wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznaje zaburzenia zagrażające życiu; • potrafi przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych; • wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych; • dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; • prowadzi u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; • rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; • prowadzić rozmowę terapeutyczną; • przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; • asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; • ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; • przygotowuje i podaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; • doraźnie unieruchamia złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowuje pacjenta do transportu • doraźnie tamuje krwawienia i krwotoki; • postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;
		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

18.

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

Literatura podstawowa:

1. Cipora E.: Wprowadzenie do chirurgii. PWSZ im. J. Grodka w Sanoku, Sanok 2014.
2. Kapała W.: Pielęgniarstwo w chirurgii. Wybrane problemy z praktyki pielęgniarstwa oddziałów chirurgii ogólnej. Wydanie II, Czelej, Lublin 2006.
3. Noszczyk W.: Chirurgia. Repetytorium. Wyd. PZWL, Warszawa 2009.
4. Walewska E. (red.): Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wydanie I dodruk, PZWL, Warszawa 2010.
5. Walewska E., Ścisło L. (red.): Procedury pielęgniarstwa w chirurgii. Wydanie I, PZWL, Warszawa 2013.

Literatura uzupełniająca:

1. Fibak J.: Chirurgia. Repetytorium, PZWL, Warszawa 2010.
2. Głuszek S. (red.): Chirurgia. Podręcznik dla studentów wydziałów nauk o zdrowiu. Wydanie I, Czelej, Lublin 2008.
3. Karpel E., Jałowiecki P. (red.): Ogólne powikłania pooperacyjne, Wyd. PZWL, Warszawa 2009.
5. Noszczyk W. (red.) Chirurgia Tom I, II. Wyd. PZWL, Warszawa 2005.

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu
CHIRURGIA I PIELEŃNIARSTWO CHIRURGICZNE w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	EFEKT UCZENIA <i>(wg standardów kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W1.	zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	wykład	praca pisemna (część pielęgniarstwa) / test (część kliniczna)
D.W2.	Zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach;	wykład	test (część kliniczna)
D.W3.	zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej,	wykład	test (część kliniczna)
D.W4.	zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;	wykład	praca pisemna / egzamin pisemny
D.W5	zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	wykład	egzamin pisemny
D.W6.	Zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	wykład	egzamin pisemny
D.W7.	zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	wykład	egzamin pisemny
D.W8.	Zna zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku	wykład	egzamin pisemny
D.W22.	zna zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołoperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (<i>Enhanced Recovery After Surgery, ERAS</i>);	wykład	egzamin pisemny
D.W24.	zna zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;	wykład	test (część kliniczna)
D.W25.	zna zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;	wykład	egzamin pisemny
D.W29.	zna zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;	wykład	egzamin pisemny

UMIEJĘTNOŚCI

D.U1.	gromadzi informacje, formuuje 55cean55s55 pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarzkiej, wdrażać interwencje pielęgniarzkie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarzkiej;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian pisemny (55cean55s pielęgnowania)
D.U2.	proceedzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i 55cean umiejętności
D.U3.	proceedzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i ocean umiejętności
D.U5.	ocenia rozwój psychofizyczny dziecka, wykonuje testy przesiewowe i wykrywa zaburzenia w rozwoju;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U6.	dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	ćwiczenia praktyczne typu próba pracy
D.U7.	Dobiera metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	ćwiczenia praktyczne typu próba pracy

D.U8.	rozpoznawaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i ocena umiejętności
D.U9.	doraźnie podawaje pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U10.	wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznaje zaburzenia zagrażające życiu;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U12.	przygotowuje pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U13.	wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U18.	rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i ocena umiejętności
D.U22.	przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	Raport pielęgniarski
D.U23.	asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i ocena umiejętności
D.U24.	ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosuje farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i ocena umiejętności
D.U25.	postępuje zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i ocena umiejętności
D.U26.	przygotowuje i podaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych 	<p>obserwacja przez nauczyciela, opiekuna praktyk samoocena studenta</p>
--	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	60			
	Zajęcia praktyczne	120			
	Praktyki zawodowe	160			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	45			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		385			
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	
	10	2			

POŁOŻNICTWO, GINEKOLOGIA I PIELĘGNIARSTWO POŁOŻNICZO - GINEKOLOGICZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	
		Studia niestacjonarne	
		PI.27.3.W PI.27.3.P PI.27.4.W PI.27.4.P PI.27.4.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III i IV semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semester	Rok II Semestr III, IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady, zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe, samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z anatomii i fizjologii	
11.	Liczba godzin zajęć Dydaktycznych	Studia stacjonarne	
		Studia niestacjonarne	
		Wykłady - 15 godz. (III sem.) Wykłady - 15 godz. (IVsem.) Zajęcia praktyczne -40 godz. (III sem.) + Samokształcenie 15 godz. Zajęcia praktyczne -40 godz. (IV sem.) + Samokształcenie 20 godz. Praktyki zawodowe- 40 godz. (IV sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	
		Studia niestacjonarne	
		Wykłady - 2 punkty ECTS Zajęcia praktyczne - 3 punkty ECTS Praktyki zawodowe -2 punkty ECTS	

13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Celem przedmiotu/modułu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdobycie podstawowej wiedzy z zakresu postępowania leczniczego i pielęgnacyjnego w odniesieniu do kobiety ciężarnej, rodzącej, położnicy i noworodka, a także kobiety ze schorzeniami ginekologicznymi; • posiadanie umiejętności praktycznych rozpoznawania oraz rozwiązywania problemów zdrowotnych kobiet w różnym wieku określonych przedmiotowym zakresem tematycznym; • kształtowanie postawy etycznej niezbędnej do sprawowania opieki pielęgniarstwie na poziomie określonym zdefiniowanymi kompetencjami.
14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykłady: wykład informacyjny z zastosowaniem technik audiowizualnych, opis przypadku, prelekcja, wyjaśnianie.</p> <p>Zajęcia praktyczne: metoda przypadków, pokaz w naturalnych warunkach oddziału, "próba pracy", objaśnienie, prelekcja.</p> <p>Praktyki zawodowe: metoda przypadków, pokaz w naturalnych warunkach oddziału, objaśnienie, prelekcja.</p>
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Metody weryfikacji założonych efektów uczenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu: Forma, zasady oraz kryteria oceniania są omawiane na pierwszych zajęciach.</p> <p>Wykłady w III semestrze (Z) - zaliczenie. Warunkiem zaliczenia wykładów jest uzyskanie pozytywnych zaliczeń z prac pisemnych z tematów realizowanych w każdym semestrze.</p> <p>Wykłady w IV semestrze - (E) egzamin. Podstawą dopuszczenia do egzaminu jest pozytywne zaliczenie prac pisemnych. Egzamin pisemny obejmuje całość materiału określonego przedmiotowym zakresem tematycznym dotyczącym wiedzy i umiejętności oraz określonych zdefiniowanymi kompetencjami społecznymi. Zagadnienia obejmują treści całego modułu. Egzamin pisemny przeprowadzany jest w formie testu jednokrotnego wyboru składającego się z 60 pytań. Za każdą prawidłową odpowiedź student otrzymuje - 1 punkt, za błędną - 0 punktów. Zaliczenie wykładów student otrzymuje na podstawie uzyskania pozytywnej oceny z testu pisemnego na co najmniej 60% punktów.</p> <p>Egzamin poprawkowy przeprowadzany jest w formie ustnej. W punktacji bierze się pod uwagę:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zgodność merytoryczną wypowiedzi z tematem pytania 2. logiczność, spójność i poprawność merytoryczna wypowiedzi 3. posługiwanie się zawodowym językiem medycznym 4. odpowiedzi na zadawane pytania 5. kompleksowość wypowiedzi

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych

Zajęcia praktyczne – **zaliczenie (Z)** w III semestrze

Zajęcia praktyczne – **zaliczenie (ZO)** w IV semestrze.

Podstawą uzyskania zaliczenia jest:

- pisemne sprawozdanie dotyczące rozpoznania stanu pacjentek hospitalizowanych w oddziale położniczo - ginekologicznym, planowania, realizowania i oceny podjętych działań w formie procesu pielęgnowania – (1 proces pielęgnowania w każdym semestrze);
- pisemne sprawozdanie z dyżuru w formie raportu pielęgniarzkiego – (po 1 sprawozdaniu w semestrze);
- sprawdzian praktyczny w formie ustnej, pisemnej lub wykonania czynności - zaliczenie umiejętności zawartych w *Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza*.
- obecność na 100% zajęciach, aktywne uczestnictwo w zajęciach, punktualność, kultura osobista, prawidłowe wykonywanie czynności pielęgniarzskich zgodnie ze standardem, współpraca z nauczycielem, studentami oraz członkami zespołu terapeutycznego;
- samoocena studenta dotycząca opanowanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Forma i warunki zaliczenia praktyki zawodowej

Praktyka zawodowa **zaliczenie z oceną (ZO)** w IV semestrze.

Podstawą uzyskania zaliczenia jest:

- odbycie 40 godzin praktyk zawodowych przydzielonych do realizacji zgodnie z programem nauczania.
- obecność na 100% zajęć, punktualność, kultura osobista, aktywność w realizacji czynności pielęgniarzskich.
- terminowe zaliczenie umiejętności zawartych w *Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza*.
- samoocena studenta dotycząca opanowanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Forma i warunki zaliczenia samokształcenia:

Zaliczenie samokształcenia - przygotowanie i przedstawienie prezentacji na jeden z wybranych tematów.

Prezentację przygotowuje grupa pięciu studentów. Temat może być zaproponowany przez studenta.

Ocena prezentacji obejmuje: uzasadnienie wyboru tematu, zawartość merytoryczną, formę graficzną, podsumowanie, bibliografię i czas prezentacji (10 min.)

16.

Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji

Tematy wykładów:

Część kliniczna:

1. Zasady organizacji opieki położniczo - ginekologicznej w Polsce.
2. Planowanie rodziny, metody regulacji poczęć, antykoncepcja.
3. Badania diagnostyczne w położnictwie i ginekologii.
4. Wybrane zagadnienia z patologii ciąży.
5. Problemy ginekologiczne u kobiet w różnym wieku.
6. Nowotwory narządu rodno oraz gruczołu piersiowego u kobiet.
7. Niepłodność, jako problem medyczny i społeczny.

Część pielęgniarska:

1. Opieka medyczna nad kobietą w różnych okresach j życia.
2. Fizjologia cyklu miesięcznego - zasady obserwacji.
3. Etapy rozwoju prenatalnego człowieka. Czynniki teratogenne.
4. Postępowanie pielęgniarskie wobec ciężarnej z ciążą fizjologiczną.
5. Pielęgnowanie pacjentki w przypadku najczęściej występujących stanów patologii okresu ciąży.
6. Poród fizjologiczny - okresy, mechanizm, obserwacja rodzącej.
7. Poród zabiegowy- przygotowanie rodzącej, przebieg, opieka pielęgniarska po porodzie.
8. Opieka nad położnicą w położu fizjologicznym i powikłanym.
9. Opieka pielęgniarska nad noworodkiem i wcześniakiem.
10. Udział pielęgniarki w diagnostyce ginekologicznej.
11. Opieka pielęgniarska nad kobietą z problemami ginekologiczno - onkologicznymi.
12. Promocja zdrowia w pielęgniarstwie położniczo - i ginekologicznym.

Tematy zajęć praktycznych:

1. Rola i zadania położnej/pielęgniarki w izbie przyjęć położniczo-ginekologicznej.
2. Przygotowanie ciężarnej do porodu z uwzględnieniem obowiązujących zaleceń WHO.
3. Obserwacja rodzącej w poszczególnych okresach porodu.
4. Opieka i pielęgnowanie noworodka dojrzałego i donoszonego.
5. Specyfika opieki pielęgniarskiej nad noworodkiem niedojrzałym i/lubniedonoszonym.
6. Pielęgnowanie ciężarnej z poronieniem i porodem przedwczesnym.
7. Postępowanie z ciężarną po terminie porodu.
8. Opieka nad ciężarną z niedokrwistością w przebiegu ciąży.
9. Pielęgnowanie pacjentki z cukrzycą w ciąży.
10. Pielęgnowanie ciężarnych z gestożą.
11. Pielęgnowanie ciężarnej z wybraną patologią łożyska.
12. Postępowanie z ciężarną w przypadku przedwczesnego pęknięcia błon płodowych.
13. Postępowanie w przypadku konfliktu serologicznego w układzie Rh i ABO.
14. Przebieg ciąży w przypadku wybranej nie położniczej choroby układowej.
15. Opieka nad ciężarną z zaburzeniami endokrynologicznymi.
16. Postępowanie pielęgniarki w przypadku niepomyślnego ukończenia ciąży.
17. Edukacja ciężarnej w zakresie stylu życia w ciąży.
18. Edukacja położnicy w zakresie stylu życia w okresie położu.
19. Pielęgnowanie w przypadku zakażeń i stanów zapalnych w ginekologii.
20. Farmakoterapia okresu ciąży, porodu, położu oraz wybranych schorzeń ginekologicznych.
21. Zastosowanie metod diagnostycznych w różnych stanach klinicznych w położnictwie i ginekologii.
22. Dokumentowanie działań pielęgniarskich w oddziale położniczym i ginekologicznym.

		<p>Tematy praktyki zawodowej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne w położnictwie i ginekologii. Ocenaryzyka ciążowego. 2. Cele i zasady opieki przedkoncepcyjnej - zadania pielęgniarki/położnej. 3. Wywiad położniczo - ginekologiczny. 4. Diagnozowanie stanu oraz planowanie opieki nad pacjentką w oddziale położniczo - ginekologicznym. 5. Interwencje pielęgniarские w wybranych problemach położniczo - ginekologicznych. 6. Przygotowanie, opieka w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych w położnictwie i ginekologii. 7. Edukacja położnicy z zakresie laktacji, karmienia naturalnego i pielęgnacji noworodka. 8. Przygotowanie do operacji ginekologicznej drogą pochwową/brzuszną i pielęgnowanie po zabiegu. 9. Profilaktyka chorób ginekologicznych. 10. Opieka i edukacja pacjentki po zabiegu mastektomii. 11. Przygotowanie do samoopieki i edukacja w wybranych schorzeniach położniczo - ginekologicznych. 12. Wsparcie społeczne pacjentek w ginekologii onkologicznej. 13. Elementy psychoprofilaktyki okresu ciąży, porodu, połogu. 14. Metody łagodzenia bólu porodowego. 15. Rola i zadania szkół rodzenia. <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie do porodu i rodzicielstwa. 2. Rola pielęgniarki w profilaktyce nowotworów narządu rodniego i sutka. 3. Rola i zadania pielęgniarki/położnej podczas terapii bólu. 4. Wsparcie profesjonalne i nieprofesjonalne u kobiety po odjęciu piersi.
17.	Zamierzone efekty uczenia	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; • zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarской nad pacjentami w wybranych chorobach; • zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia; • zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; • charakteryzuje właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; • zna standardy i procedury pielęgniarские stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; • różnicuje reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację • zna zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opiekimedycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym); • zna cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej na okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu; • określa etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych; • zna patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarской w tym zakresie;

		<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje, formuuje diagnozę pielęgniarską, ustala cel i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej; • prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; • prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; • dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; • dobiera metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; • rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; • doraźnie podaje pacjentowi tlen i monitoruje jego stan podczas tlenoterapii; • wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznaje zaburzenia zagrażające • wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych • rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego • przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; • asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; • ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; • przygotowuje i podawaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza
		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
<p>18.</p>	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bień A.: Alternatywne metody opieki okołoporodowej. PZWL, Warszawa, 2012. 2. Bień A.: Opieka nad kobietą ciężarną. PZWL, Warszawa, 2009. 3. Iwanowicz - Palus G.: Prowadzenie porodu. PZWL, Warszawa, 2010. 4. Łepecka - Klusek C.: Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii. PZWL, Warszawa, 2010. 5. Szostak-Węgierek D., Cichocka A.: Żywnienie kobiet w ciąży. PZWL, Warszawa, 2011. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiek D., Augustyniuk K., Branecka - Woźniak D.: Szkoła rodzenia. PZWL, Warszawa, 2010. 2. Dmoch-Gajzlerska E., Woollard M., Hinshaw K., Ewa Dmoch-Gajzlerska.: Stany naglące w położnictwie. PZWL, Warszawa, 2011. 3. Gadzinowski J., Hnatyszyn G., Kęsiak M.: Podstawy neonatologii. PZWL, Warszawa, 2010. 4. Jane H.: Zaburzenia psychiczne w ciąży i porożu. Urban & Partner, 2012. 5. Paterson L., Sandbrook S., Trotter S.: Noworodek i jego rodzina. Praktyka położnicza. PZWL, Warszawa, 2011. 	

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu
POŁOŻNICTWO, GINEKOLOGIA I PIELEŃNIARTWO POŁOŻNICZO - GINEKOLOGICZNE
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W1.	zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	wykłady	test pisemny
D.W2.	zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	wykłady	test pisemny
D.W3.	zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej,	wykłady	test pisemny
D.W4.	zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania	wykłady	test pisemny
D.W5.	zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	wykłady	test pisemny
D.W6.	zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działańniepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	wykłady	test pisemny
D.W10.	zna zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku	wykłady	test pisemny
D.W14.	zna patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarskiej w tym zakresie	wykłady	test pisemny
D.W15.	zna cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej;	wykłady	test pisemny
D.W16.	zna okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu;	wykłady	test pisemny
D.W17.	zna etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych	wykłady	test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
D.U2.	prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego

D.U3.	procedury profilaktyki powikłań występujących w przebiegu chorób	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego
D.U5.	ocenia rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	indywidualna realizacja zleconego zadania
D.U6.	dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U7.	dobiera metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U8.	rozpoznawaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych-i zabiegach operacyjnych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	Obserwacja, przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego

D.U9.	doraźnie podawaje pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U10.	wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U13.	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U18.	rozpoznawaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgniarskiego	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U22.	przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	Raport pielęgniarski
D.U23.	asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U24.	ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U26.	przygotowuje i podawaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:

- 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
- 2) przestrzegania praw pacjenta;
- 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
- 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
- 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

obserwacja przez nauczyciela

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]		
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30		
	Zajęcia praktyczne	80		
	Praktyki zawodowe	40		
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	35		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		185		
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
	4,9	2,1		

PIEŁĘGNIARSTWO OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Pielegniarstwo opieki długoterminowej	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.27.3.W PI.27.3.P PI.27.4.W PI.27.4.P PI.27.4.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia III • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady, zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe, samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z anatomii i fizjologii	
11.	Liczba godzin zajęć Dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 10 godz. (III sem.) Zajęcia praktyczne -40 godz. (III sem.) + Samokształcenie 10 godz. Praktyki zawodowe- 40 godz. (III sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 1 punkty ECTS Zajęcia praktyczne i samokształcenie - 2 punkty ECTS Praktyki zawodowe -2 punkt ECTS	

13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Celem przedmiotu/modułu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyposażenie studentów w podstawową wiedzę o istocie, celach i zadaniach opieki długoterminowej oraz specyfice pielęgnowania osób niepełnosprawnych; • kształtowanie umiejętności wykorzystania wiedzy z zakresu rehabilitacji w opiece nad osobami niepełnosprawnymi w różnym wieku, w różnych specjalnościach medycznych i na różnych etapach opieki zdrowotnej; • wskazanie możliwości adaptacji i integracji społecznej osób trwał niepełnosprawnych
14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykłady: wykład informacyjny z zastosowaniem technik audiowizualnych, opis przypadku, prelekcja, wyjaśnianie.</p> <p>Zajęcia praktyczne: metoda przypadków, pokaz w naturalnych warunkach oddziału, "próba pracy", objaśnienie, prelekcja.</p> <p>Praktyki zawodowe: metoda przypadków, pokaz w naturalnych warunkach oddziału, objaśnienie, prelekcja.</p>
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Metody weryfikacji założonych efektów uczenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu: Forma, zasady oraz kryteria oceniania są omawiane na pierwszych zajęciach.</p> <p>Wykłady w III semestrze - (E) egzamin. Podstawą dopuszczenia do egzaminu jest pozytywne zaliczenie prac pisemnych. Egzamin pisemny obejmuje całość materiału określonego przedmiotowym zakresem tematycznym dotyczącym wiedzy i umiejętności oraz określonych zdefiniowanymi kompetencjami społecznymi. Zagadnienia obejmują treści całego modułu. Egzamin pisemny przeprowadzany jest w formie testu jednokrotnego wyboru składającego się z 60 pytań. Za każdą prawidłową odpowiedź student otrzymuje - 1 punkt, za błędną - 0 punktów. Zaliczenie wykładów student otrzymuje na podstawie uzyskania pozytywnej oceny z testu pisemnego na co najmniej 60% punktów.</p> <p>Egzamin poprawkowy przeprowadzany jest w formie ustnej. W punktacji bierze się pod uwagę:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zgodność merytoryczna wypowiedzi z tematem pytania 2. logiczność, spójność i poprawność merytoryczna wypowiedzi 3. posługiwanie się zawodowym językiem medycznym 4. odpowiedzi na zadawane pytania 5. kompleksowość wypowiedzi

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych

Zajęcia praktyczne – **zaliczenie z oceną (ZO)** w III semestrze

Podstawą uzyskania zaliczenia jest:

- pisemne sprawozdanie dotyczące rozpoznania stanu pacjentek hospitalizowanych w oddziale położniczo - ginekologicznym, planowania, realizowania i oceny podjętych działań w formie procesu pielęgnowania – (1 proces pielęgnowania w każdym semestrze);
- pisemne sprawozdanie z dyżuru w formie raportu pielęgniarzkiego – (po 1 sprawozdaniu w semestrze);
- sprawdzian praktyczny w formie ustnej, pisemnej lub wykonania czynności - zaliczenie umiejętności zawartych w *Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarzki/pielęgniarza*.
- obecność na 100% zajęciach, aktywne uczestnictwo w zajęciach, punktualność, kultura osobista, prawidłowe wykonywanie czynności pielęgniarzskich zgodnie ze standardem, współpraca z nauczycielem, studentami oraz członkami zespołu terapeutycznego;
- samoocena studenta dotycząca opanowanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Forma i warunki zaliczenia praktyki zawodowej

Praktyka zawodowa **zaliczenie z oceną (ZO)** w III semestrze.

Podstawą uzyskania zaliczenia jest:

- odbycie 40 godzin praktyk zawodowych przydzielonych do realizacji zgodnie z programem nauczania.
- obecność na 100% zajęć, punktualność, kultura osobista, aktywność w realizacji czynności pielęgniarzskich.
- terminowe zaliczenie umiejętności zawartych w *Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarzki/pielęgniarza*.
- samoocena studenta dotycząca opanowanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Forma i warunki zaliczenia samokształcenia:

Zaliczenie samokształcenia - przygotowanie i przedstawienie prezentacji na jeden z wybranych tematów.

Prezentację przygotowuje grupa pięciu studentów. Temat może być zaproponowany przez studenta.

Ocena prezentacji obejmuje: uzasadnienie wyboru tematu, zawartość merytoryczną, formę graficzną, podsumowanie, bibliografię i czas prezentacji (10 min.)

16.

Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji

Tematy wykładów:

Część kliniczna:

1. Rodzaje niepełnosprawności Problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej i jej rodziny. Cele, zasady i etapy rehabilitacji.
2. Rehabilitacja kompleksowa: lecznicza, zawodowa, społeczna i psychologiczna.
3. Nowoczesne metody i techniki usprawniania chorych.
4. Narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin
5. Sprzęt i pomoce ortopedyczne – podział, zastosowanie i zasady zaopatrzenia.

Część pielęgnarska:

1. Rehabilitacja niepełnosprawnych – zakres działań pielęgniarstwa .
2. Rehabilitacja osób z upośledzeniem umysłowym, uszkodzeniem narządu ruchu i zmysłów zadania pielęgniarstwa.
3. Komunikowanie z osobą niepełnosprawną – język i techniki komunikowania.
4. Integracja osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, pracy, nauczania wychowania.
5. Udział pielęgniarstwa w rehabilitacji kompleksowej.

Tematy zajęć praktycznych:

1. Organizacja oddziału opieki długoterminowej i placówek rehabilitacji poszpitalnej (ambulatoryjnej i sanatoryjnej). Praca członków zespołu rehabilitacyjnego na różnych etapach opieki medycznej. Rola pielęgniarstwa.
2. Ocena chorego i jego środowiska dla potrzeb opieki długoterminowej. Ogólne badania pielęgniarstwa osób niepełnosprawnych. Bilans funkcji utraconych i zachowanych. Dokumentacja wyników badania. Rozpoznanie potrzeb i planowanie działań usprawniających.
3. Wybrane elementy kinezyterapii (ćwiczenia oddechowe, bierne, czynne, pionizacje) w procesie pielęgnowania osób niepełnosprawnych ruchowo. Zasady doboru i technika posługiwania się zalecanymi pomocami ortopedycznymi i technicznymi. Udział pielęgniarstwa w doskonaleniu funkcji lokomocyjnych oraz w samoobsłudze.
4. Profilaktyka skutków hipokinezy. Rehabilitacja w procesach terapii i pielęgnowania w oddziale opieki długoterminowej.
5. Metody aktywizacji fizycznej, psychicznej i zawodowej osób trwale niepełnosprawnych w ich środowisku. Możliwości wielopłaszczyznowej adaptacji środowiska do potrzeb osób niepełnosprawnych. Rozpoznawanie i udział w likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym aktywne życie.

		<p>Tematy praktyki zawodowej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ocena niepełnosprawności psychofizycznej (wydolność ogólna, samoobsługa) społecznej (role rodzinne i zawodowe). 2. Elementy usprawniania w procesie pielęgnowania osoby niepełnosprawnej (ćwiczenia bierne i czynne, oddechowe, pomoc w wykorzystaniu zaopatrzenia ortopedycznego). 3. Wsparcie fizyczne, psychiczne i rzeczowe dla osób niepełnosprawnych. 4. Pielęgnowanie i usprawnianie osób niepełnosprawnych. 5. Podstawowe ćwiczenia w zakresie kinezyterapii 6. Udział pielęgniarki w kształtowaniu pozytywnych postaw społeczeństwa wobec osób niepełnosprawnych <p>Tematy samokształcenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykorzystanie medycyny fizykalnej w pracy pielęgniarki. 2. Leczenie uzdrowiskowe. Kompleksowość leczenia. 3. Nowe formy aktywizacji osób niepełnosprawnych. 	
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; • zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach; • zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia; • zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; • charakteryzuje właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; • zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; • różnicuje reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację • zna zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym); • proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym; • etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego; • narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji;

		<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje, formuuje diagnozę pielęgniarską, ustala cel i plan opieki • pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki • pielęgniarskiej; • prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; • prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; • dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; • dobiera metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; • rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; • doraźnie podaje pacjentowi tlen i monitoruje jego stan podczas tlenoterapii; • wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznaje zaburzenia zagrażające • wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych • rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego • przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; • asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; • ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; • przygotowuje i podawaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; • uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjnorehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; • prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe; • rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; • pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną; • prowadzić rozmowę terapeutyczną; • prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; • postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;
		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
	<p>Wykaz literatury podstawowej</p>		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bień A.: Alternatywne metody opieki okołoporodowej. PZWL, Warszawa, 2012. 2. Bień A.: Opieka nad kobietą ciężarną. PZWL, Warszawa, 2009. 3. Iwanowicz - Palus G.: Prowadzenie porodu. PZWL, Warszawa, 2010. 4. Łepecka - Klusek C.: Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii. PZWL, Warszawa, 2010. 5. Szostak-Węgierek D., Cichocka A.: Żywienie kobiet w ciąży. PZWL, Warszawa, 2011.

18.	i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura uzupełniająca: <ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="507 114 1385 174">1. Ćwiek D., Augustyniuk K., Branecka - Woźniak D.: Szkoła rodzenia. PZWL, Warszawa,2010.<li data-bbox="507 181 1522 241">2. Dmoch-Gajzlerska E., Woollard M., Hinshaw K., Ewa Dmoch-Gajzlerska.: Stany nagłace w położnictwie. PZWL, Warszawa, 2011.<li data-bbox="507 248 1541 277">3. Gadzinowski J. ,Hnatyszyn G., Kęsiak M.: Podstawy neonatologii. PZWL, Warszawa,2010.<li data-bbox="507 284 1347 313">4. Jane H.: Zaburzenia psychiczne w ciąży i porożu. Urban & Partner, 2012.<li data-bbox="507 320 1353 380">5. Paterson L., Sandbrook S., Trotter S.: Noworożek i jego rodzina. Praktyka porożnicza.PZWL, Warszawa, 2011.
-----	---	--

**Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu
PIELĘGNIARSTWO OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W1.	zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	wykłady	test pisemny
D.W2.	zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach	wykłady	test pisemny
D.W3.	zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;	wykłady	test pisemny
D.W4.	zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia	wykłady	test pisemny
D.W5.	zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	wykłady	test pisemny
D.W6.	zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działańniepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	wykłady	test pisemny
D.W10.	zna zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);	wykłady	test pisemny
D.W.25	zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;	wykłady	test pisemny
D.W.26	podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej;	wykłady	test pisemny
D.W.27	przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach;	wykłady	test pisemny
UMIĘJĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
D.U2.	proceedzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego
D.U3.	proceedzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego

D.U6.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	indywidualna realizacja zleconego zadania
D.U7.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U8.	rozpoznawaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych-i zabiegach operacyjnych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego
D.U.11	modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego
C.U.21	pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez opiekuna, nauczyciela prowadzącego

D.U9.	doraźnie podawaje pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U10.	wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U.16	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjnorehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U13.	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U.17	prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U18.	rozpoznawaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U22.	przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	Raport pielęgniarski
D.U23.	asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U24.	ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból I jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne I niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U26.	przygotowuje i podawaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

<p>W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych 	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez nauczyciela
--	---	------------------------------

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	10			
	Zajęcia praktyczne	40			
	Praktyki zawodowe	40			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		100			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		3,9	1,1		

GERIATRIA I PIELEGNIARSTWO GERIATRYCZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Geriatrycja i pielęgniarstwo geriatryczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia	Studia niestacjonarne
		PI.32.6.W PI.32.6.P PI.32.6.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot z zakresu opieki specjalistycznej: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia VI semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II Semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 30 godz. (III sem.) Zajęcia praktyczne – 80 godz. + Samokształcenie – 10 godz. (IIIsem.) Praktyka zawodowe – 80 godz. (IIIsem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 1punkt ECTS Zajęcia praktyczne-3punkty ECTS Praktyka zawodowa –3punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu/modułu jest: przygotowanie studenta do samodzielnego planowania i realizowania kompleksowej opieki geriatrycznej wynikającego z różnego stanu zdrowia pacjenta w warunkach domowych i szpitalnych.	

14. Metody dydaktyczne

Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej, metoda sytuacyjna, metoda przypadku, elementy dyskusji.

Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia

Forma i warunki zaliczenia wykładów

Egzamin (E) - wykłady w III semestrze.

Kryteria oceniania:

- Egzamin pisemny – obejmujący 30 pytań w tym: jednokrotnego wyboru
- Kolokwium zaliczeniowe (2 - po realizacji działów tematycznych specyfika starzenia, organizacja opieki geriatrycznej, całościowa ocena geriatryczna, specyfika postępowania pielęgniarskiego w patologiach wieku geriatrycznego, wielkie problemy geriatryczne -zadania pielęgniarki.
- uzyskanie przez studenta pozytywnej oceny.
- Aktywność na wykładach.
Końcową ocenę stanowi:
- 70% - ocena z egzaminu pisemnego
- 30% - ocena z kolokwium

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:

Zaliczenie (ZO) - zajęcia praktyczne w III semestrze.

Kryteria oceniania:

- Dokumentacja procesu pielęgnowania – 1 proces pielęgnowania wybranych pacjentów hospitalizowanych w oddziale geriatrycznym (zakładzie opiekuńczo-pielęgnacyjnym)
- Pisemne sprawozdanie z dyżuru – 1 sprawozdania.
- Sprawdzian praktyczny - zaliczenie umiejętności zawartych w *Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza.*
- Obecność na 100% zajęć, punktualność, kultura osobista, aktywność w realizacji czynności pielęgniarstwa.
- Samokształcenie zalicza się na podstawie pisemnej pracy na wybrany temat
- Samoocena studenta dotycząca opanowanej wiedzy i umiejętności.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:

Zaliczenie (ZO) - praktyki zawodowe w III semestrze.

Kryteria oceniania:

- Wypracowanie 80 godzin praktyk zawodowych przydzielonych do realizacji.
- Terminowe zaliczenie umiejętności zawartych w *Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza.*
- Obecność na 100% zajęć, punktualność, kultura osobista, aktywność w realizacji czynności pielęgniarstwa.
Samoocena studenta dotycząca opanowanej wiedzy i umiejętności.

Forma i warunki zaliczenia samokształcenia:

- Uzyskanie pozytywnej oceny z pracy pisemnej przygotowanej samodzielnie przez studenta na proponowany temat. Ocenę pozytywną uzyskuje student, który otrzyma minimum 6 pkt./10 pkt. (60% na 100%) (6 pkt. – 3,0; 6,5-7 pkt. -3,5; 7,5-8 pkt. – 4,0; 8,5-9 pkt. – 4,5; 9,5-10 pkt. - 5).

Praca jest oceniana wg kryteriów:

1. Wykazanie wiedzy i zrozumienia tematu - 0-2 pkt.
2. Zgodność formułowanych wypowiedzi ze stanem aktualnej wiedzy - 0-2 pkt.
3. Poprawność terminologiczna i językowa - 0-2 pkt.
4. Prawidłowy i logiczny układ treści - 0-2 pkt.
5. Właściwy dobór literatury- 0-2 pkt.

15. **Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu**

16.

Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji

Tematy wykładów:

Część kliniczna:

1. Fizjologia procesu starzenia. Proces starzenia w aspekcie biologicznym, psychologicznym i socjoekonomicznym.
2. Odrębności przebiegu wybranych patologii w starości dotyczących układu nerwowego, układu krążenia,
3. Zasady farmakoterapii w starszym wieku. Niekorzystne interakcje leków w geriatricii.
4. Specyfika przebiegu, diagnostyka i leczenie nadciśnienia tętniczego, choroby niedokrwiennej serca, przewlekłej niewydolności serca u osób starszych.
5. Choroby układu oddechowego u osób starszych – diagnostyka i leczenie.
6. Choroby układu moczowego – problemy urologiczne u osób starszych.
7. Cukrzyca u osób w podeszłym wieku – objawy, przewlekłe powikłania, zasady terapii.
8. Niedożywienie u osób starszych – skala zjawiska, objawy i leczenie.
9. Klasyfikacja, diagnostyka i leczenie otępień u osób starszych.
10. Depresja u osób starszych.

Część pielęgnarska:

1. Procesy demograficzne w starzejącym się społeczeństwie.
2. Organizacja opieki geriatrycznej w Polsce.
3. Grupy wsparcia i instytucje wspierające osoby starsze.
4. Zmiany strukturalne i czynnościowe związane ze starzeniem.
5. Modele pielęgnowania w opiece nad człowiekiem starym.
6. Diagnostyka pielęgnarska i cele opieki nad pacjentem w wieku podeszłym.
7. Narzędzia i metody oceny stanu bio - psycho - społecznego i funkcjonalnego osoby w podeszłym wieku.
8. Całościowa ocena geriatryczna i interdyscyplinarna opieka geriatryczna.
9. Specyfika postępowania pielęgnarskiego w wybranych patologiach układu krążenia: choroba niedokrwienności serca, zastoinowa niewydolność krążenia, nadciśnienie tętnicze, miażdżyca.
10. Specyfika postępowania pielęgnarskiego w zapaleniu płuc i POCHP u osób starszych.
11. Specyfika postępowania pielęgnarskiego w chorobie wrzodowej i zaparciu u osób starszych
12. Niedożywienie u osób starszych.
13. Zapobieganie zaburzeniom wodno – elektrolitowym, odwodnieniu i niedożywieniu chorych w podeszłym wieku.
14. Specyfika postępowania pielęgnarskiego w patologjach układu ruchu osób starszych: osteoporoza, choroba zwyrodnieniowa stawów, reumatoidalne zapalenie stawów.
15. Zadania pielęgnarski w leczeniu niefarmakologicznym i w przygotowaniu chorego do funkcjonowania w środowisku domowym.
16. Pielęgnowanie chorego z cukrzycą w podeszłym wieku z uwzględnieniem profilaktyki powikłań późnych.
17. Zasady opieki nad człowiekiem starym z Chorobą Parkinsona.
18. Opieka nad pacjentem po udarze mózgowym.
19. Zasady opieki pielęgnarskiej nad chorym z otępieniem na przykładzie choroby Alzheimera
20. Wielkie zespoły geriatryczne – zadania pielęgnarski w opiece nad chorym.
21. Zasady opieki nad osobą starszą z nietrzymanie zwieraczy.
22. Postępowanie pielęgnacyjne wobec chorego z upośledzeniem słuchu i wzroku.
23. Komunikowanie się ze starszym pacjentem z uwzględnieniem zaburzeń wzroku i słuchu oraz zaburzeniami poznawczymi.
24. Zagrożenia unieruchomienia u osób starszych.
25. Zasady postępowania pielęgnarskiego wobec osoby starszej z upośledzeniem funkcji wzrokowych słuchowych.
26. Osteoporoza jako problem społeczny.
27. Upadki u osób starszych – epidemiologia, przyczyny, skutki, czynniki ryzyka, diagnostyka.
28. Profilaktyka upadków i urazów w wieku starszym – zadania pielęgnarski. Zasady usprawniania starszych pacjentów.

Tematy zajęć praktycznych:

1. Realizacja zadań diagnostycznych leczniczych i opiekuńczych i edukacyjnych wobec pacjenta z chorobą wieńcową serca.
2. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z nadciśnieniem tętniczym.
3. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym w podeszłym wieku z otępieniem w warunkach szpitalnych.
4. Pielęgnowanie osoby starszej hospitalizowanej z powodu zaostrzenia POCHP.
5. Proces pielęgnowania osoby starszej z niewydolnością zastoinową w warunkach szpitalnych.
6. Planowanie opieki nad człowiekiem starszym z cukrzycą z uwzględnieniem samoopieki i samoobserwacji.
7. Zasady opieki nad człowiekiem starszym z dną moczaniową.
8. Obserwacja chorego w wieku geriatrycznym i dokumentowanie stanu zdrowia.
9. Udział pielęgniarki w promocji zdrowia osób starszych a programy profilaktyki geriatrycznej.
10. Opieka pielęgniarki nad umierającym i towarzyszenie śmierci.

Tematy praktyk zawodowych:

1. Diagnoza pielęgniarstwa w odniesieniu do pacjenta geriatrycznego.
2. Realizacja czynności pielęgnacyjnych wobec starszego człowieka z uwzględnieniem wydolności i sprawności organizmu.
3. Proces pielęgnowania osoby starszej hospitalizowanej z powodu zaostrzenia choroby wieńcowej serca.
4. Pielęgnowanie chorego unieruchomionego w łóżku.
5. Opieka pielęgniarstwa nad chorym z gastrostomią odżywczą.
6. Opieka pielęgniarstwa nad chorym dializowanym.
7. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów opiekuńczych pacjenta z nietrzymaniem moczu i stolca.
8. Zasady postępowania pielęgniarstwa wobec pacjenta z chorobą Parkinsona.
9. Pielęgnowanie skóry osoby w podeszłym wieku z uwzględnieniem profilaktyki odleżyn.
10. Ocena zapotrzebowania rodziny na opiekę pielęgniarstwa – przygotowanie rodziny do pielęgnowania osoby starszej.

Samokształcenie

Celem samokształcenia jest pogłębienie i aktualizowanie wiedzy z zakresu geriatrii.

Tematy samokształcenia:

1. „Zespół słabości” – objawy kliniczne, konsekwencje, możliwości leczenia.
2. Niefarmakologiczne zapobieganie osteoporozie.
3. Epidemiologia starości i niepełnosprawności.
4. Medycyna obronna – wyjaśnienie istoty i zagrożeń.
5. Profilaktyka przedwczesnego starzenia.
6. Modele opieki geriatrycznej na świecie.
7. Przejawy ageizmu we współczesnym świecie oraz metody przeciwdziałania.
8. Jakość życia osób starszych.

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożeń zdrowotnych pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, • ocenia stan chorego w zależności od wieku, • zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie geriatrycznym, • zna zasady planowania opieki nad chorym w zależności od wieku i stanu zdrowia, • zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, • charakteryzuje grupy leków i ich działanie na układy i narządy chorego w różnych schorzeniach, w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania, • charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia, • zna zasady przygotowania chorego do samoopieki w zależności od jego wieku i stanu zdrowia, • różnicuje reakcje chorego na chorobę i hospitalizację w zależności od jego wieku i stanu zdrowia, • omawia rolę pielęgniarki przy przyjęciu chorego do przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego w zależności od jego wieku i stanu zdrowia pacjenta, • definiuje swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej neurologicznej, oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce.
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki, • rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia odbiorców opieki w różnym wieku i stanie zdrowia, • prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień, • motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego, • prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób, • diagnozuje stopień ryzyka rozwoju odleżyn i dokonuje ich klasyfikacji, • pobiera materiał do badań diagnostycznych, • doraźnie podaje tlen, modyfikuje dawkę stałą insuliny szybko i krótko działającej, • przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym, • dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, doraźnie unieruchamia złamanie kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowuje pacjenta do transportu, • prowadzi edukację w zakresie udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia, • rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego, • przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego, • asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych, • prowadzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarstwa i raportów, kartę rejestrów zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki, • dostosowuje interwencje pielęgniarstwa do rodzaju problemów pielęgnacyjnych, • przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.

		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
<p>18.</p>	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biercewicz M., Szewczyk M.: Pielęgniarstwo w geriatric. Wyd. Med. Borgis, Warszawa 2006. 2. Kędziora – Kornatowska K (red.): Kompendium pielęgnowania pacjentów w starszym wieku. Czelej, Lublin 2007. 3. Schiefele Staudt Dach.: Pielęgniarstwo geriatriczne. Urban & Partner, Wrocław 2007. 4. Talarska D., Wieczorkowska – Tobis K., Szwałkiewicz E.: Opieka nad osobami przewlekłe chorymi, w wieku podeszłym i niesamodzielnymi, PZWL, Warszawa, 2011. 5. Wieczorkowska – Tobis K., Talarska D.: Geriatric i pielęgniarstwo geriatriczne. Wyd. PZWL, Warszawa, 2008. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chodorowski Z.: Geriatric Główne problemy kliniczne, Wyd. Grafika, Gdynia 2006. 2. Galus K.: Geriatric wybrane zagadnienia. Urban & Partner, Wrocław 2007. 3. Jabłoński L., Wysokińska – Mischuk J.: Podstawy gerontologii i wybrane zagadnienia z geriatric. Czelej, Lublin, 2000. Wyd. Medyk, Warszawa, 2004. 4. Szarota Z.: Gerontologia społeczna i oświatowa, Wyd. Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków, 2004. 5. Szatur - Jaworska B., Błędowski P., Dzięgielewska M.: Podstawy gerontologii społecznej, Oficyna Wydawnicza ASPRA –JR, Warszawa, 2006. 	

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu
GERIATRIA I PIELEŃNIARSTWO GERIATRYCZNE w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKT UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	Wykłady	dyskusja
D.W2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach;	Wykłady	praca w grupach
D.W3	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;	Wykłady	praca w grupach
D.W4	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;	Wykłady	praca w grupach
D.W5	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	Wykłady	praca w grupach
D.W6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	Wykłady	praca w grupach
D.W7	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	Wykłady	praca w grupach
D.W8	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	Wykłady	praca w grupach
D.W9	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym;	Wykłady	praca w grupach
D.W10	zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);	Wykłady	praca w grupach
D.W11	etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego;	Wykłady	praca w grupach
D.W12	narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji;	Wykłady	praca w grupach
D.W18	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;	Wykłady	praca w grupach

D.W19	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych;	Wykłady	praca w grupach
D.W20	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;	Wykłady	praca w grupach
D.W25	zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;	Wykłady	praca w grupach
D.W26	podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej;	Wykłady	praca w grupach
D.W28	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;	Wykłady	praca w grupach
D.W31	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu, nerwowego, wstrząs, sepsa);	Wykłady	praca w grupach
D.W32	metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia;	Wykłady	praca w grupach
D.W33	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	Wykłady	praca w grupach
D.W34	zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym;	Wykłady	praca w grupach
D.W35	zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support, BLS</i>) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support, ALS</i>);	Wykłady	praca w grupach

UMIĘTNOŚCI

D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Sprawozdanie metodą procesu pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport)
D.U2.	przewodzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Ćwiczenia praktyczne Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U3.	przewodzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Sprawozdanie metodą procesu pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U4.	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Sprawozdanie metodą procesu pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U6.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Ćwiczenia praktyczne Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U7.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Ćwiczenia praktyczne Realizacja zleconego zadania Samocena studenta
D.U9.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Ćwiczenia praktyczne Realizacja zleconego zadania Samocena studenta
D.U10.	wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Ćwiczenia praktyczne Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U11.	modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Ćwiczenia praktyczne Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U12.	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Sprawozdanie metodą procesu pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport)
D.U13.	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Sprawdzian praktyczny Samocena studenta

D.U14.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Sprawdzian praktyczny Samooocena studenta
D.U15.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Sprawdzian praktyczny Samooocena studenta
D.U16.	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjnorehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Ćwiczenia praktyczne Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U18.	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Ćwiczenia praktyczne Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U19.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Sprawdzian praktyczny Samooocena studenta
D.U20.	przewodzą rozmowę terapeutyczną;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Sprawdzian praktyczny Samooocena studenta
D.U21.	przewodzą rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Sprawdzian praktyczny Samooocena studenta

D.U22.	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania Sprawozdanie z dyżuru (raport) Sprawdzian praktyczny
D.U23.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Ćwiczenia praktyczne Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U24.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Ćwiczenia praktyczne Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U25.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Realizacja zleconego zadania Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk
D.U26.	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Realizacja zleconego zadania samoocena studenta
D.U27.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Sprawdzian praktyczny Samoocena studenta
D.U28	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk Realizacja zleconego zadania
D.U29.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	Sprawdzian praktyczny
D.U30.	wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (<i>Automated External Defibrillator</i> , AED) i bezprzewodowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrożnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	Sprawdzian praktyczny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

<p>W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych 	<p>Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe</p>	<p>Samoocena studenta, Obserwacja przez nauczyciela lub opiekuna praktyk</p>
---	---	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne		
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Zajęcia praktyczne	80			
	Praktyki zawodowe	80			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		200			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		4	3		

PROMOCJA ZDROWIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Promocja zdrowia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia	Studia
		PI.16.6.W PI.16.6. P	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej, przedmiot: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia VI semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok III Semestr VI	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz. + Samokształcenie - 15 godz. Zajęcia praktyczne - 20 godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia
		Wykłady - 1 punkt ECTS Zajęcia praktyczne - 1 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Podstawowym celem nauczania przedmiotu Promocja zdrowia jest przygotowanie studenta do włączenia się w realizację programu promocji zdrowia skierowany do różnych osób, grup i społeczności, a w szczególności do osób zdrowych i pacjentów, rodzin, członków społeczności funkcjonujących w różnych środowiskach (uczniowie, osoby starsze, osoby aktywne zawodowo, członkowie społeczności lokalnej)	

14.	Metody dydaktyczne	Realizacja zajęć opiera się na następujących metodach dydaktycznych: <ul style="list-style-type: none">• Wykład problemowy w postaci prezentacji multimedialnej• Zajęcia praktyczne – praca indywidualna i praca w grupach• Wykorzystanie środków dydaktycznych: filmy, rysunki, fotografie, praca z dostępną literaturą naukową, plansze edukacyjne
------------	---------------------------	--

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie (E) - wykłady w VI semestrze. Podstawą zaliczenia wykładów jest obecność oraz aktywne uczestnictwo w zajęciach prowadzonych metodą dyskusyjną oraz warsztatową, test pisemny.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych Zaliczenie z oceną (ZO) - ćwiczenia w VI semestrze. Warunki zaliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% frekwencja na zajęciach, • przygotowanie programu profilaktycznego • przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych, • samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć. <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Prezentacja multimedialna z podziałem na 1 z podanych tematów.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Źródła idei promocji zdrowia. Salutogeneza - teoretyczna podstawa promocji zdrowia. 2. Rozwój promocji zdrowia (aspekt historyczny, definicje, główne konferencje, dokumenty). 3. Metody promocji zdrowia (edukacja zdrowotna, polityka, marketing społeczny) 4. Role zawodowe w promocji zdrowia. 5. Niebezpieczeństwa i niezmierzone skutki promocji. 6. Związki promocji zdrowia z pielęgniarstwem. 7. Zadania i kompetencje pielęgniarki w promocji zdrowia. <p>Tematyka zajęć praktycznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definicje zdrowia a promocja zdrowia. Zadania pielęgniarki. 2. Promocja zdrowia higiena i zdrowie publiczne. Różnice między promocja zdrowia a profilaktyką. 3. Charakterystyka odbiorcy usług promocyjnych świadczonych przez pielęgniarkę. 4. Doradztwo zdrowotne jako element promocji zdrowia. 5. Promocja zdrowia a proces pielęgnowania. <p>Samokształcenie</p> <p>Celem samokształcenia jest: Poszerzenie i aktualizowanie wiedzy zawodowej dotyczącej promocji zdrowia. Doskonalenie umiejętności promowania zdrowia. Przygotowanie do modyfikowania programu promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej w zakresie dostosowania do potrzeb odbiorców usług pielęgniarstkich.</p> <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Idea promocji zdrowia 2. Zadania i kompetencje pielęgniarki w zakresie promocji zdrowia 3. Związki promocji zdrowia z pielęgniarstwem 4. Doradztwo zdrowotne

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student: <ul style="list-style-type: none"> Definiuje zdrowie, promocję zdrowia, profilaktykę, zachowania zdrowotne, styl życia oraz wskazuje ich podstawy teoretyczne Wyjaśnia paradygmaty zdrowia i ich wpływ na promocję zdrowia i profilaktykę zdrowotną Określa zakres i charakter zadań pielęgniarki w promocji zdrowia, zna zasady konstruowania programów promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej Zna strategię promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, narodowym i ponadnarodowym
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: <ul style="list-style-type: none"> Ocenia stan zdrowia jednostki i rodziny - potencjał zdrowotny człowieka- z wykorzystaniem swoistej metodyki(skale, siatki, pomiary przyrządowe) Rozpoznaje uwarunkowania zachowań zdrowotnych jednostki i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia Uczy odbiorcę usług pielęgniarskich samokontroli stanu zdrowia i motywuje do zachowań prozdrowotnych Inicjuje i wspiera jednostkę i rodzinę w utrzymaniu zdrowia przez tworzenie środowiskowej koalicji na rzecz zdrowia Realizuje programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej dostosowane do rozpoznanych potrzeb życiowych Opracowuje i wdraża indywidualne programy promocji zdrowia jednostek i rodzin
		Kompetencje społeczne	Absolwent jest gotów do: <ul style="list-style-type: none"> kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: <ol style="list-style-type: none"> Borzucka-Sitkiewicz K. : Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna. Wydawnictwo Impuls, Kraków 2006 Gromadzka-Ostrowska J., Włodarek D., Toeplitz Z.: Edukacja prozdrowotna. SGGW, Warszawa 2003 Karski J.B. (red.): Praktyka i teoria promocji zdrowia. CeDeWu, Warszawa 2003 Literatura uzupełniająca: <ol style="list-style-type: none"> Pike S., Forster D. (red.): Promocja zdrowia dla wszystkich. Lublin 1998 	

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu PROMOCJA ZDROWIA
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
C.W1	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwa i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;	wykłady	test mieszany kolokwium
C.W2	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia;	wykłady	test mieszany
C.W3	funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarstwa;	wykłady	test mieszany
C.W16	zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;	wykłady	test mieszany kolokwium
C.W17	zasady konstruowania programów promocji zdrowia;	wykłady	test mieszany
C.W18	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;	wykłady	test mieszany

UMIEJĘTNOŚCI

C.U28	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U29	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U30	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U31	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U32	opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U40	współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U42	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	<p>zajęcia praktyczne praktyki zawodowe</p>	<p>obserwacja przez nauczyciela samoocena studenta,</p>
---	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Zajęcia praktyczne	20			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		65			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,3	0,7		

PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1	Nazwa modułu/ przedmiotu	Podstawowa opieka zdrowotna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Kierunek Pielęgniarstwo	
3.	Kod przedmiotu	Studia	
		Studia niestacjonarne	
		PI.17.5.W PI.17.5.C PI.17.5.P PI.17.6.W PI.17.6. P PI.17.6. Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot z zakresu opieki specjalistycznej: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia V, VI semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok III Semestr V, VI	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Ćwiczenia Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiedza i umiejętności z zakresu: fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, badań fizykalnych, oraz pielęgniarstw specjalistycznych.	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia	
		Studia niestacjonarne	
		Wykłady - 15 godz.(V sem.) Wykłady - 15 godz.(VI sem.) Ćwiczenia - 15 godz. (V sem.) Zajęcia praktyczne - 40 godz. (V sem.) Zajęcia praktyczne - 80 godz. (VI sem.) + Samokształcenie 15 godz. Praktyka zawodowa - 120 godz. (V sem.) Praktyka zawodowa – 40 godz. (VI sem.)	
	Liczba punktów ECTS	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne

12.	przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady 2 punkty ECTS Ćwiczenia 1 punkty ECTS Zajęcia praktyczne 4 punktów ECTS Praktyki zawodowe 6 punktów ECTS	
-----	-------------------------------------	---	--

13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: przygotowanie studenta w zakresie planowania, realizowania i oceny działań podejmowanych w ramach pielęgniarstwa w środowisku zamieszkania, pracy, wychowania i nauki.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwencjonalny i wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych, pogadanka, dyskusja, pokaz filmów dydaktycznych, zajęcia praktyczne.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów:</p> <p>Zaliczenie (Z) w V semestrze</p> <p>Egzamin (E) w VI semestrze</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obecność na wykładach. 2. Uzyskanie pozytywnej oceny ze sprawdzianu pisemnego. Zaliczenie w formie pisemnej składa się z 6 pytań otwartych, nie wychodzących poza obszar ocenianych efektów kształcenia z zakresy „Podstawowej Opieki Zdrowotnej” dla kierunku Pielęgniarstwo I stopnia oraz zgodnych z zagadnieniami do zaliczenia, które są podawane studentom na pierwszych zajęciach z przedmiotu. 3. Sporządzono 4 zestawy pytań. W każdym zestawie zamieszczono 4 pytania (nr 1-4 za 2 pkt.), na które należy udzielić odpowiedzi złożonej, oraz 2 pytania (nr 5 i 6 za 1 pkt.), które należą do „pytań krótkiej odpowiedzi”, czyli wymagających podanie definicji lub wymienienie elementów, czynników, cech itp. Ocenę pozytywną uzyskuje student, który otrzyma minimum 6 pkt.(60% na 100%) (6 pkt. – 3,0; 6,5-7 pkt. -3,5; 7,5-8 pkt. – 4,0; 8,5-9 pkt. – 4,5; 9,5-10 pkt. - 5). 4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie zajęć praktycznych, samokształcenia i praktyk zawodowych. <p>Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:</p> <p>Zaliczenie (Z) w V semestrze</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obecność na ćwiczeniach. 2. Uzyskanie pozytywnego zaliczenia ćwiczeń w zakresie treści programowych objętych planem studiów w formie sprawdzianu pisemnego. W każdym zestawie zamieszczono 2 pytania (nr 1 i 2 za 2 pkt.), na które należy udzielić odpowiedzi złożonej, oraz 1 pytanie (nr 3 za 1 pkt.), które należą do „pytań krótkiej odpowiedzi”, czyli wymagających podanie definicji lub wymienienie elementów, czynników, cech itp. Ocenę pozytywną uzyskuje student, który otrzyma minimum 3 pkt.(60% na 100%) (3-3,25 pkt. – 3,0; 3,26-3,75 pkt. -3,5; 3,76-4,25 pkt. – 4,0; 4,26-4,75 pkt. – 4,5; 4,76-5 pkt. - 5). 3. Przygotowanie przykładowego zapisu wywiadu środowiskowego dla potrzeb profilaktyki i opieki pielęgniarstwa w ramach POZ. Kryterium uzyskania zaliczenia bez oceny - wykazanie się wiedzą i zrozumieniem tematu. 4. Opracowanie programu profilaktyki wybranego przez studenta uzależnienia dla wybranej grupy odbiorców. Kryterium uzyskania zaliczenia bez oceny - wykazanie się wiedzą i zrozumieniem tematu.

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych – zaliczenie z oceną (ZO):

Zaliczenie (Z) - zajęcia praktyczne w V semestrze.

Zaliczenie (ZO) - zajęcia praktyczne w VI semestrze.

Kryteria oceniania:

- obecność na zajęciach potwierdzona listą obecności (100% frekwencja na zajęciach),
- aktywność na zajęciach,
- proces pielęgnowania (wywiad środowiskowo-rodzinny, stawianie diagnoz pielęgniarskich, planowanie i realizowanie działań w środowisku domowym pacjenta oraz ocenianie efektów pracy),
- przygotowanie sprawozdania/raportu pielęgniarskiego z wizyty w domu pacjenta
- wykonywanie zadań zawodowych zgodnie z obowiązującymi procedurami w podstawowej opiece zdrowotnej,
- przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych,
- zaliczenie poszczególnych czynności w *Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza,*
- samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych

Praktyka zawodowa - (ZO) zaliczenie z oceną w V i VI semestrze.

Warunki zaliczenia:

- 100% frekwencja na zajęciach,
- prowadzenie dokumentacji pielęgniarskiej obowiązującej w podstawowej opiece zdrowotnej,
- przestrzeganie regulaminu praktyk zawodowych,
- zaliczenie poszczególnych czynności w *Wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza;*
- samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć.

Forma i warunki zaliczenia samokształcenia:

Zaliczenie samokształcenia obejmuje przygotowanie pisemnej pracy na jeden z wybranych tematów.

Tematy wykładów:

1. Podstawowa opieka zdrowotna – cele, struktura i zakres świadczeń. Zadania zespołu podstawowej opieki zdrowotnej w świetle aktualnych problemów zdrowotnych i demograficznych społeczeństwa polskiego. Determinanty i mierniki jakości podstawowej opieki zdrowotnej.
2. Pielęgniarstwo środowiskowo-rodzinne. Rola i zadania pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej.
3. Diagnoza pielęgniarska w środowisku zamieszkania podopiecznych. Diagnoza rodzinna. Wydolność pielęgnacyjno-opiekuńcza rodziny.
4. Rola pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej w promocji zdrowia i profilaktyce chorób wybranych układów.
5. Edukacja zdrowotna w POZ – zadania pielęgniarki.
6. Wybrane aspekty podstawowej opieki pediatrycznej. Rola i zadania pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania dzieci.
7. Potrzeby psychiczne dzieci i młodzieży. Dzieci krzywdzone.
8. Wybrane aspekty podstawowej opieki położniczej.
9. Rola i zadania pielęgniarki w opiece nad zdrowiem osób pracujących.
10. Modele opieki nad osobami chorymi, niepełnoprawnymi – specyfika opieki w POZ.
11. Pomoc społeczna - cele, zadania, rola pielęgniarki.
12. Wsparcie społeczne w zdrowiu i chorobie.

Tematy ćwiczeń:

1. Planowanie pracy w POZ w oparciu o problemy zdrowotne i demograficzne środowiska lokalnego.
2. Charakterystyka środowiska podopiecznych.
3. Zdrowie i czynniki nań wpływające. Postrzeganie zdrowia przez pacjenta. Ogólna problematyka związków rodziny i zdrowia.
4. Choroba jako czynnik zmian w rodzinie – analiza zmian zachodzących w rodzinie w wyniku choroby.
5. Specyfika problemów zdrowia rodziny mieszkającej w mieście i na wsi.
6. Opieka zdrowotna, profilaktyka i edukacja prozdrowotna w ramach POZ. Konkretyzacja i zapis danych dla celów profilaktyki i opieki pielęgniarskiej.
7. Uzależnienia. Konstruowanie programu wspomaganie rodzin w profilaktyce uzależnień.

Tematy zajęć praktycznych:

1. Specyfika pracy pielęgniarki w różnych formach organizacyjnych podstawowej opieki zdrowotnej.
2. Zarządzanie informacją w podstawowej opiece zdrowotnej.
3. Dokumentowanie pracy i opieki pielęgniarskiej w POZ.
4. Specyfika prowadzenia procesu pielęgnowania w pracy pielęgniarki rodzinnej.
5. Udział pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej w promocji zdrowia, profilaktyce, leczeniu i rehabilitacji pacjentów z chorobami wybranych układów.
6. Praca pielęgniarki w POZ w oparciu o wykaz świadczeń gwarantowanych oraz warunki ich realizacji.
7. Pielęgniarska opieka długoterminowa realizowana w domu pacjenta – zasady kwalifikacji, planowanie opieki, realizowane zadania.
8. Diagnozowanie sytuacji zdrowotnej dzieci i środowiska szkolnego.
9. Rola pielęgniarki w opiece nad chorym niepełnosprawnym w środowisku domowym.
10. Zadania pielęgniarki rodzinnej w opiece nad seniorem w domu.
11. Program pielęgniarskiej opieki nad wybraną grupą dzieci /młodzieży lub osób dorosłych.

Tematy praktyk zawodowych:

1. Komunikowanie się pielęgniarki w środowisku pacjenta. Rozpoznawanie stanu człowieka zdrowego.
2. Zasady zbierania ukierunkowanego wywiadu środowiskowego dla potrzeb procesu pielęgnowania.
3. Ocena zagrożeń zdrowia, stopnia samodzielności pacjenta i wydolności pielęgnacyjno-opiekuńczej rodziny.
4. Ocena stanu higienicznego skóry i włosów, uzębienia i odżywienia, postawy, proporcji ciała, zakresu ruchów w stawach.
5. Analiza zebranych informacji pod kątem oceny stylu życia podopiecznych w środowisku.
6. Planowanie działań prozdrowotnych w oparciu o rozpoznane czynniki ryzyka, zmierzających do zachowania oraz potęgowania zdrowia.
7. Diagnozowanie sytuacji podopiecznych w zakładach podstawowej opieki zdrowotnej.
8. Planowanie, realizowanie i ocenianie działań podejmowanych na rzecz podopiecznego w zdrowiu i chorobie.
9. Realizacja programów edukacji zdrowotnej.
10. Realizacja zadań opiekuńczo-pielęgnacyjnych (współpraca z różnymi instytucjami społeczności lokalnej).
11. Realizacja zadań pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania.
12. Współpraca pielęgniarki środowiskowej z pacjentem geriatrycznym i jego rodziną.
13. Działania pielęgnacyjno-rehabilitacyjne w środowisku obłożnie chorego i niepełnosprawnego.
14. Promocja zdrowia i profilaktyka w środowiskach podopiecznych.

Tematy samokształcenia:

1. Historia pielęgniarstwa środowiskowego w Polsce.
2. Organizacja domowej opieki pielęgniarzkiej w wybranych krajach Unii Europejskiej.
3. Zadania pielęgniarki środowiskowo /rodzinnej nad dzieckiem niepełnosprawnym.
4. Zakres współpracy pielęgniarki środowiskowo/rodzinnej z położną środowiskową w opiece nad rodziną, kobietą i dzieckiem w różnych okresach życia i fazach zdrowia.
5. Konstruowanie planów całościowej opieki dla rodziny na przykładzie wybranych sytuacji zdrowotnych (np. pacjent ze stomią, dziecko z cukrzycą, pacjent ze stwardnieniem rozsianym, pacjent z upośledzeniem umysłowym, pacjent z afazją) w środowisku zamieszkania.
6. Specyfika działalności edukacyjnej realizowanej przez pielęgniarkę w środowisku nauczania i wychowania.
7. Program pielęgniarzkiej opieki nad pracującymi w wybranym środowisku pracy.

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student definiuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań pielęgniarstwa i innych pracowników systemu ochrony zdrowia; warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarstwa w podstawowej opiece zdrowotnej; metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów; rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia; dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych; uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia; opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych; realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej; oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych; oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia; stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach; dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;
		Kompetencje społeczne	<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

18.

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

Literatura podstawowa:

1. Górąjek - Józwick J.(red.): Wprowadzenie do diagnozy pielęgniarskiej. PZWL, Warszawa 2007.
2. Kilarzka D. (red.): Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej. Tom I i II. Wyd. Makmed, Lublin 2008.
3. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red): Modele opieki pielęgniarskiej nad chorym dorosłym. PZWL, Warszawa 2010.
4. Kózka M., Płaszewska-Żywko L.: Diagnozy i interwencje pielęgniarskie. PZWL, Warszawa 2010.
5. Sierakowska M., Wrońska I.: Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej. PZWL, Warszawa 2014.

Literatura uzupełniająca:

1. Kawczyńska-Butrym Z.: Wyzwania rodziny: zdrowie, choroba, niepełnosprawność, starość. Wyd. Makmed, Lublin 2008.
2. Kędzior-Kornatowska K., Muszałik M., Skolmowska E. (red.): Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej. PZWL, Warszawa 2010.
3. Madrean Schroeder i Fadwa Affara: Pielęgniarka rodzinna (The Family Nurse). Międzynarodowa Rada Pielęgniarek. PTP Warszawa 2009.
4. Stadnicka G.: Opieka przedkoncepcyjna. PZWL, Warszawa 2009.
5. Talarska D., Wieczorowska-Tobis, Szwałkiewicz E. (red.): Opieka nad osobami przewlekle chorymi, w wieku podeszłym i niesamodzielnymi. PZWL, Warszawa 2009.

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLWE EFEKTY UCZENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
C.W1	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W3	funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarskiej;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W4	proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i <i>primary nursing</i> (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W5	klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarskich;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W6	istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W7	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W8	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomysłnym rokowaniu;	wykłady	sprawdzian pisemny

C.W9	zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W10	zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W11	udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W12	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W16	zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W19	organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W20	warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W21	metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W27	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarskich;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W28	podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i ich znaczenie dla jakości tej opieki;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W29	etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W32	pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W34	znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W35	sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W39	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzicznych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W40	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych;	wykłady	sprawdzian pisemny
C.W42	zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym;	wykłady	sprawdzian pisemny
UMIĘTNOŚCI			
C.U1	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
C.U2	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	praca pisemna
C.U3	ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

C.U4	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U5	dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarских;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U6	wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U7	przewodzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U8	wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych);	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U9	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U10	stosować zabiegi przeciwzapalne;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U11	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U12	podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U13	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U14	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U15	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U16	wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze)	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U17	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U18	wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U19	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

C.U20	wykonywać zabiegi higieniczne;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U21	pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U22	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U23	wykonywać zabiegi doodbytnicze;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U24	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U25	zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U26	przewodzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U27	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarskiej;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U28	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U29	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U30	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U31	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U33	realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U34	oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U35	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U36	stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U37	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

C.U38	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U39	monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U40	współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U41	nadzorować i oceniać pracę podległego personelu;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U42	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U43	przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U44	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U45	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U46	przeprowadzać kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U47	przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U50	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U51	posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
C.U52	posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu;	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	<p>zajęcia praktyczne praktyki zawodowe</p>	<p>obserwacja przez nauczyciela</p>
---	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Godziny realizowane z	Wykłady	30	

bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Ćwiczenia	15		
	Zajęcia praktyczne	120		
	Praktyki zawodowe	160		
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	15		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		340		
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego		samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego
		7	6	

BADANIA NAUKOWE W PIELEGNIASTWIE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Badania naukowe w pielęgniarstwie	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Kierunek Pielęgniarstwo	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI 20.5.W PI 20.5.S PI 20.6.S	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia II i VI semestru studiów, obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów.	
6.	Rok studiów, semestr	Rok I, III Semestr II, VI	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Seminarium Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 godz. (II sem.) Seminarium - 15 godz. II sem. + Samokształcenie - 15 godz. Seminarium - 30 godz. (VI sem.) + Samokształcenie - 15 godz. (VI sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 1 punkt ECTS Seminaria - 6 punktów ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do prowadzenia badań naukowych w pielęgniarstwie, • naukowe opracowanie wyników badań do publikacji. 	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych Metody praktyczne	

15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu		<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia:</p> <p>Zaliczenie (Z) - wykłady w II semestrze. Opracowanie projektu badawczego (temat pracy, cel, problemy i hipotezy, zmienne, piśmiennictwo) Zaliczenie (Z) - seminarium w II semestrze. Zaliczenie z oceną (ZO) - seminarium w VI semestrze.</p>
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metodologia jako nauka. Cel i metoda poznania naukowego. 2. Etapy postępowania badawczego. Przedmiot i cel badań 3. Problem naukowy. Klasyfikacja problemów badawczych. Hipotezy badawcze. 4. Ustalenie zmiennych zależnych i niezależnych. 5. Metody i techniki badań. Zasady konstruowania narzędzi badawczych. 6. Zasady konstrukcji opracowania naukowego. 7. Metodologiczne kryteria oceny tekstu naukowego. <p>Tematy seminarium:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Etapy postępowania badawczego. Przedmiot i cel badań (<i>czynności preparacyjne i realizacyjne w pracach teoretycznych i badawczych</i>). 2. Problem naukowy. Klasyfikacja problemów badawczych. Warunki poprawności formułowania i uzasadniania problemu naukowego. 3. Struktura pracy licencjackiej. 4. Kryteria poprawności doboru literatury przedmiotu i jej wykorzystania dla celów pracy (<i>zakres, aktualność i umiejętność jej prezentacji</i>). 5. Formalno-techniczne aspekty pracy (<i>język pracy, przypisy i ich rodzaje, bibliografia, aneksy</i>). 6. Metodologiczne warunki poprawności tytułu pracy i jej zawartości merytorycznej. Elementy składowe pełnego tytułu (<i>przedmiot, zakres, charakter i aspekt</i>). 7. Hipotezy robocze w pracy licencjackiej. 8. Zasady konstruowania narzędzi badawczych. 9. Zasady opracowywania wyników badań. 10. Sposoby prezentacji uzyskanych wyników badań (<i>tabele, wykresy, diagramy</i>). <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeganie praw autorskich, etyka w badaniach naukowych 2. Korzystanie z piśmiennictwa opartego na faktach <p>Prace seminaryjne – realizowane przez Promotora i studentów.</p>
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje przedmiot, cel, obszar badań oraz paradygmaty pielęgniarstwa; • charakteryzuje etapy postępowania badawczego; • opisuje metody i techniki badań; • określa zasady interpretowania danych empirycznych i wnioski; • zna podstawowe przepisy z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej; • określa znaczenie etyki w badaniach naukowych.

		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w realizacji projektu badawczego; • krytycznie realizuje publikowane wyniki badań naukowych; • wykorzystuje wyniki badań naukowych w zapewnianiu wysokiej jakości opieki nad pacjentem; • uczestniczy w kształceniu zawodowym studentów; • opracowuje i realizuj własny projekt badawczy w ramach badań o charakterze jakościowym; • analizuje i opracowuje raporty z badań naukowych (np. artykuły naukowe); • postępuje zgodnie z zasadami etyki badań naukowych i ochrony własności intelektualnej.
		Kompetencje społeczne	<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lenartowicz H., Kózka M.: Metodologia badań w pielęgniarstwie. Wyd. WZWL, Warszawa, 2010. 2. Lesińska-Sawicka M. (red.): Metoda casestudy w pielęgniarstwie, BORGIS, Wyd. Medyczne, Warszawa 2009. 3. Pilch T., Bauman T.: Zasady badań pedagogicznych. Wyd. Akademickie „Żak”, Warszawa 2010. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jackowski M.: Ochrona danych medycznych. Wolters Kulwer Polska, Warszawa 2011.

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu BADANIA NAUKOWE W PIELEGNIASTWIE w odniesieniu do form zajęć

Numer efekt uczenia	EFEKTY UCZENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
C.W38.	definiuje przedmiot, cel, obszar badań oraz paradygmaty pielęgniarstwa	wykłady	opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
C.W39.	metody i techniki prowadzenia badań naukowych;	wykłady	opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
C.W40.	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej.	wykłady	opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej

UMIEJĘTNOŚCI			
D.U31.	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych;	seminarium samokształcenie	opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
D.U32	przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi.	seminarium samokształcenie	opracowanie projektu badawczego w formie pisemnej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
D.K2.	<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	samokształcenie	Obserwacja nauczyciela

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	15			
	Seminarium	45			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		90			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		6	1		

CHIRURGIA I PIELĘGNIARSTWO CHIRURGICZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.26.3.W PI.26.3.P PI.26.4.W PI.26.4.P PI.26.5.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III, IV, V semestru/II i III roku studiów obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II - Semestr III, IV Rok III - Semestr V	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć Dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 30 godz.(III sem.) Wykłady - 30 godz.(IV sem.) + Samokształcenie – 10 godz. Zajęcia praktyczne - 40 godz. (III sem.) + Samokształcenie – 15 godz. Zajęcia praktyczne - 80 godz. (IV sem.) + Samokształcenie – 20 godz. Praktyki zawodowe -80 godz. (IV sem.) Praktyki zawodowe -80 godz. (V sem.)	
	Liczba punktów ECTS	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne

12.	przypisana modułowi/przedmiotowi	Wykłady - 2 punkty ECTS Zajęcia praktyczne - 4 punktów ECTS Praktyki zawodowe - 6 punkty ECTS	
-----	-------------------------------------	---	--

13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Celem przedmiotu/modułu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie studentów z patogenezą, zasadami postępowania diagnostycznego i leczniczego oraz profesjonalnej opieki w chorobach chirurgicznych; • przygotowanie studentów do sprawowania opieki przed i pooperacyjnej nad chorymi leczonymi chirurgicznie z uwzględnieniem stanu zdrowia i wieku pacjenta, zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w praktyce;
14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykłady z wykorzystaniem technik audiowizualnych, Zajęcia praktyczne: pokaz, instruktaż, praca indywidualna, praca zespołowa, studium przypadku Praktyki zawodowe: instruktaż, praca indywidualna, praca zespołowa, studium przypadku</p>
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Metody weryfikacji założonych efektów uczenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Wykłady - (Z) zaliczenie w III semestrze Wykłady - (E) egzamin pisemny w IV semestrze. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie pracy pisemnej przygotowanej metodą studium przypadku obejmującej zagadnienia z zakresu opieki przed i pooperacyjnej pacjenta leczonego w oddziale chirurgii. Egzamin pisemny z przedmiotu zawiera pytania sprawdzające założone efekty uczenia. Każdy ze sprawdzanych efektów uczenia musi zostać osiągnięty w stopniu co najmniej dostatecznym.</p> <hr/> <p>Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych</p> <p>Zajęcia praktyczne - (Z) zaliczenie w III semestrze</p> <p>Zajęcia praktyczne - (ZO) zaliczenie z oceną w IV semestrze. Warunki zaliczenia: -100% frekwencja na zajęciach -obecność na zajęciach według listy obecności -ocena z przygotowania do zajęć, -ocena pracy studenta poprzez: aktywność na zajęciach, stawianie diagnoz pielęgniarstkich, planowanie i realizowanie procesu pielęgnowania na podstawie przypadków klinicznych, wykonywanie zadań zgodnie z obowiązującymi procedurami na oddziale, prowadzenie dokumentacji pielęgniarstkiej (proces pielęgnowania, raport), przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych, zaliczenie poszczególnych umiejętności w wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza, samoocena.</p> <hr/> <p>Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych</p> <p>Praktyka zawodowa- ZO zaliczenie z oceną w IV i V semestrze. - 100% frekwencja na zajęciach, - prowadzenie dokumentacji pielęgniarstkiej (proces pielęgnowania i raport pielęgniarstki w formie pisemnej), - przestrzeganie regulaminu praktyk zawodowych, - zaliczenie poszczególnych umiejętności w wykazie umiejętności do zaliczenia w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza; - samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć. -</p> <hr/> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia Zaliczenie na podstawie przedstawienia pracy pisemnej zgodnej z tematem samokształcenia.</p>

16.

Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji

Tematy wykładów.

Część kliniczna:

1. Metody diagnostyczne w chirurgii
2. Zasady leczenia krwią i preparatami krwi
3. Zakażenia u chorych leczonych chirurgicznie
4. Choroby tarczycy leczone chirurgicznie – rodzaje, przyczyny, objawy, techniki leczenia chirurgicznego
5. Rany- rodzaje, podział, ocena, leczenie. Amputacje urazowe
6. Obrażenia termiczne – oparzenia i odmrożenia – zasady postępowania z pacjentem
7. Urazy narządu ruchu: stłuczenia, skręcenia, zwichnięcia, złamania -przyczyny, metody postępowania diagnostyczno-terapeutycznego
8. Urazy czaszkowo-mózgowe oraz inne urazy układu nerwowego
9. Obrażenia kręgosłupa i rdzenia kręgowego
10. Postępowanie z chorym w obrażeniach klatki piersiowej, tchawicy i przepony
11. Obrażenia narządów jamy brzusznej i miednicy – zasady postępowania diagnostycznego i terapii
12. Choroby układu pokarmowego wymagające interwencji chirurgicznej – diagnostyka, objawy, leczenie
13. Choroby narządów moczowo-płciowych leczonych chirurgicznie – rozpoznawanie, leczenie

Część pielęgniarska:

1. Określenie, historia i cechy współczesnej chirurgii
2. Organizacja opieki chirurgicznej w Polsce
3. Żywność w chirurgii
4. Równowaga wodno-elektrolitowa ustroju podstawą bezpieczeństwa działania chirurgicznego
5. Udział pielęgniarki w rozpoznawaniu zaburzeń gospodarki kwasowo-zasadowej w chirurgii
Przyjęcie pacjenta do oddziału chirurgicznego i przygotowanie do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym
6. Specyfika chirurgii jednego dnia
7. Przeszczepianie narządów i tkanek
8. Nowotwory i ich leczenie
9. Zasady postępowania pooperacyjnego z pacjentem. Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym
10. Ból jako problem chirurgiczny – zadania pielęgniarki w rozpoznawaniu i łagodzeniu bólu
11. Zapalenie wyrostka robaczkowego, zasady postępowania z chorym w okresie przed i pooperacyjnym
12. Problemy pielęgnacyjne u pacjentów leczonych z powodu raka jelita grubego
13. Przepuklina zwykła i powikłana. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym
14. Problemy pielęgnacyjne pacjenta z kamicą pęcherzyka żółciowego leczonego operacyjnie
15. Pielęgnowanie chorego z ostrym zapaleniem trzustki
16. Opieka nad chorym z ostrym zapaleniem otrzewnej
17. Pielęgnowanie chorego z kamicą moczową
18. Pielęgnacja chorego z przerostem gruczołu krokowego
19. Opieka nad chorym z nadczynnością tarczycy w aspekcie leczenia chirurgicznego
20. Pielęgnowanie i edukacja pacjenta z chorobą naczyń obwodowych
21. Opieka nad chorym z żylakami kończyn dolnych
22. Zasady postępowania przed i pooperacyjnego w przypadku operacji serca
23. Specyfika postępowania chirurgicznego wobec pacjenta w wieku podeszłym

Tematy zajęć praktycznych:

1. Zajęcia organizacyjne. Diagnoza pielęgniarska w chirurgii.
2. Zadania pielęgniarki w zespole terapeutycznym. Organizacja pracy pielęgniarskiej w oddziale chirurgicznym.
3. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie ostrym i planowym.
4. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych u chorych ze schorzeniami przewodu pokarmowego.
5. Zadania pielęgniarki w przygotowaniu do zabiegu i opiece pooperacyjnej w przypadku resekcji żołądka.
6. Pielęgnowanie chorego z ostrym zapaleniem trzustki.
7. Zasady postępowania z chorym z zapaleniem wyrostka robaczkowego w okresie przed i pooperacyjnym.
8. Problemy pielęgnacyjne pacjenta z zapaleniem otrzewnej.
9. Zasady postępowania z chorym w przypadku przepuklin brzusznych powikłanych i niepowikłanych.
10. Diagnoza pielęgniarska i planowanie opieki z niedrożnością jelit.
11. Przygotowanie do zabiegu i opieka pooperacyjna nad chorym z żylakami odbytu - zadania edukacyjne pielęgniarki.
12. Zasady przygotowania chorego do badań diagnostycznych w chorobach układu moczowo-płciowego i postępowanie po ich wykonaniu.
13. Edukacja pacjenta z kamicą moczową.
14. Przygotowanie do zabiegu i pielęgnowanie po operacji pacjenta leczonego endoprotezoplastyką totalną stawu biodrowego.
15. Zadania pielęgniarki w badaniach diagnostycznych narządów klatki piersiowej.
16. Zasady postępowania pielęgniarskiego z pacjentem z odmą opłucnową.
17. Problemy pielęgnacyjne u chorego z drenażem klatki piersiowej.
18. Proces pielęgnowania pacjenta z wolem guzkowym naczynnym w okresie przed i pooperacyjnym.
19. Zadania pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do badań diagnostycznych w chorobach tętnic żył i zasady postępowania po ich wykonaniu.
20. Edukacja pacjenta z żylakami kończyn dolnych.
21. Problemy pielęgnacyjne chorego z żylakami kończyn dolnych w okresie przed i pooperacyjnym.
22. Zadania pielęgniarki wobec chorego przygotowanego do amputacji naczyniowej kończyn dolnych.

Tematy praktyk zawodowych:

1. Przyjęcie chorego do oddziału chirurgicznego.
2. Przygotowanie pacjenta do zabiegu chirurgicznego w trybie pilnym i planowym.
3. Przygotowanie chorego do badań diagnostycznych w różnych schorzeniach chirurgicznych i opieka po badaniu.
4. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w obrębie przewodu pokarmowego: przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, wątroby, gruczołów wydzielania wewnętrznego oraz narządów ruchu.
5. Profilaktyka zakażenia ran w chirurgii.
6. Opieka nad chorym w chirurgii urazowej – stłuczenia, skręcenia, zwichnięcia, złamania.
7. Chory z drenażem klatki piersiowej.
8. Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym.
9. Opieka nad chorym oparzonym.
10. Odżywianie chorego w chirurgii.
11. Dokumentowanie opieki nad chorym w chirurgii.
12. Przygotowanie pacjenta do zabiegu chirurgicznego planowanego.
13. Planowanie i realizowanie opieki pooperacyjnej nad pacjentem chirurgicznym.
14. Podejmowanie działań mających na celu przygotowanie do samoopieki i samopielęgnacji pacjenta chirurgicznego.
15. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorymi po urazach wielonarządowych.
16. Pielęgnowanie chorego ze schorzeniami naczyń obwodowych.
17. Działania profilaktyczne pielęgniarki wobec chorych leczonych chirurgicznie.

Tematy samokształcenia:

1. Profesjonalna opieka nad pacjentem w oddziale chirurgii – studium przypadku.
2. Realizacja roli edukacyjnej pielęgniarki w opiece nad pacjentem w oddziale chirurgii -studium przypadku.
3. Edukacja pacjenta dotycząca wykonywania ćwiczeń oddechowych po zabiegu operacyjnym.
4. Edukacja pacjenta dotycząca wykonywania ćwiczeń przeciwzakrzepowych.
5. Edukacja pacjenta dotycząca postępowania z ranami pooperacyjnymi w domu.
6. Edukacja pacjenta ze stomią i jego rodziny.

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; • zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach; • zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej; • zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia; • zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; • charakteryzuje właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; • zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; • różnicuje reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację - zna zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym); • różnicuje patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa); • zna zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołoperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (<i>Enhanced Recovery After Surgery, ERAS</i>); • zna czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne; • zna zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom; • zna zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową; • stosuje metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia • potrafi prowadzić obserwację pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującą monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;
-----	---------------------------	--------	---

		<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej; • prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień • prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; • dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; • potrafi dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji • dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; • rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych; • doraźnie podaje pacjentowi tlen i monitoruje jego stan podczas tlenoterapii; • wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznaje zaburzenia zagrażające życiu; • potrafi przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych; • wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych; • dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; • prowadzi u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; • rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; • prowadzić rozmowę terapeutyczną; • przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; • asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych; • ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; • przygotowuje i podawaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza; • doraźnie unieruchamia złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowuje pacjenta do transportu • doraźnie tamuje krwawienia i krwotoki; • postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;
		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

18.

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu

Literatura podstawowa:

1. Cipora E.: Wprowadzenie do chirurgii. PWSZ im. J. Grodka w Sanoku, Sanok 2014.
2. Kapała W.: Pielęgniarstwo w chirurgii. Wybrane problemy z praktyki pielęgniarstwa oddziałów chirurgii ogólnej. Wydanie II, Czelej, Lublin 2006.
3. Noszczyk W.: Chirurgia. Repetytorium. Wyd. PZWL, Warszawa 2009.
4. Walewska E. (red.): Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wydanie I dodruk, PZWL, Warszawa 2010.
5. Walewska E., Ścisło L. (red.): Procedury pielęgniarstwa w chirurgii. Wydanie I, PZWL, Warszawa 2013.

Literatura uzupełniająca:

1. Fibak J.: Chirurgia. Repetytorium, PZWL, Warszawa 2010.
2. Głuszek S. (red.): Chirurgia. Podręcznik dla studentów wydziałów nauk o zdrowiu. Wydanie I, Czelej, Lublin 2008.
4. Karpel E., Jałowiecki P. (red.): Ogólne powikłania pooperacyjne, Wyd. PZWL, Warszawa 2009.
5. Noszczyk W. (red.) Chirurgia Tom I, II. Wyd. PZWL, Warszawa 2005.

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu
CHIRURGIA I PIELEŃNIARSTWO CHIRURGICZNE w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	EFEKT UCZENIA <i>(wg standardów kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W1.	zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	wykład	praca pisemna (część pielęgniarstwa) / test (część kliniczna)
D.W2.	Zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach;	wykład	test (część kliniczna)
D.W3.	zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej,	wykład	test (część kliniczna)
D.W4.	zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;	wykład	praca pisemna / egzamin pisemny
D.W5	zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	wykład	egzamin pisemny
D.W6.	Zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	wykład	egzamin pisemny
D.W7.	zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	wykład	egzamin pisemny
D.W8.	Zna zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku	wykład	egzamin pisemny
D.W22.	zna zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołoperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (<i>Enhanced Recovery After Surgery, ERAS</i>);	wykład	egzamin pisemny
D.W24.	zna zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;	wykład	test (część kliniczna)
D.W25.	zna zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;	wykład	egzamin pisemny

D.W29.	zna zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;	wykład	egzamin pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułuje ceans pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian pisemny (ceans pielęgowania)
D.U2.	proceedzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i cean umiejętności
D.U3.	proceedzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i ocean umiejętności
D.U5.	ocenia rozwój psychofizyczny dziecka, wykonuje testy przesiewowe i wykrywa zaburzenia w rozwoju;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U6.	dobiera technikę i sposoby pielęgowania rany, w tym zakładania opatrunków	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	ćwiczenia praktyczne typu próba pracy
D.U7.	Dobiera metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	ćwiczenia praktyczne typu próba pracy

D.U8.	rozpoznawaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i ocena umiejętności
D.U9.	doraźnie podawaje pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U10.	wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznaje zaburzenia zagrażające życiu;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U12.	przygotowuje pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U13.	wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania
D.U18.	rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i ocena umiejętności
D.U22.	przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	Raport pielęgniarski
D.U23.	asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i ocena umiejętności
D.U24.	ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosuje farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i ocena umiejętności
D.U25.	postępuje zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja i ocena umiejętności
D.U26.	przygotowuje i podaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	realizacja zleconego zadania

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

W zakresie kompetencji społecznych -absolwent jest gotów do:

- 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
- 2) przestrzegania praw pacjenta;
- 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
- 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
- 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

obserwacja przez nauczyciela, opiekuna praktyk
samoocena studenta

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	60			
	Zajęcia praktyczne	120			
	Praktyki zawodowe	160			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	45			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		385			
Punkty ECTS za modul/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	
	10	2			

PSYCHIATRIA I PIEŁĘGNIARSTWO PSYCHIATRYCZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.28.5.W PI.28.5.P PI.28.5.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot z zakresu opieki specjalistycznej: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia V semestru, • obowiązkowy do zaliczenia całego roku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok III, Semestr V	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne, samokształcenie Praktyka zawodowa	
10.	Wymagania wstępne	Opanowanie wiedzy z zakresu psychologii, filozofii i etyki zawodu pielęgniarstwa, podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 45 godz. (V sem.) Zajęcia praktyczne - 80 godz. + Samokształcenie – 30 godz. (V sem.) Praktyka zawodowa - 80 godz. (V sem.)	
	Liczba punktów ECTS	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne

12.

**przypisana
modułowi/przedmiotowi**

Wykłady -2punkty ECTS
Zajęcia praktyczne -3punkty ECTS
Praktyka zawodowa -3punkt ECTS

13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie studenta do realizacji opieki pielęgniarstwa nad pacjentem w wybranych zaburzeniach zdrowia psychicznego, • kształtowanie umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemów pacjentów hospitalizowanych w oddziale psychiatrycznym i środowiskowych formach opieki.
14.	Metody dydaktyczne	<p>Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną Dyskusja dydaktyczna Próba pracy Studium przypadków Instruktaż Interpretacja tekstów źródłowych</p>
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia</p> <p>Wykład– warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z samokształcenia.</p> <p>Forma zaliczenia wykładu: Egzamin (E) Obecność na wykładach – pozytywna ocena z egzaminu. Egzamin przeprowadzany w formie pisemnej z użyciem testu weryfikującego wiedzę studentów (uzyskanie co najmniej 60% punktów z egzaminu). Zajęcia praktyczne Zaliczenie z oceną (ZO) Obecność na zajęciach 100% oraz uzyskanie pozytywnej oceny z wyznaczonych efektów kształcenia.</p> <p>Praktyki zawodowe: Zaliczenie z oceną (ZO) Obecność na zajęciach 100% oraz uzyskanie pozytywnej oceny z wyznaczonych efektów kształcenia.</p> <p>Samokształcenie: Zaliczenie na podstawie przedstawienia pracy pisemnej zgodnej z tematem samokształcenia.</p>

16.

**Treści merytoryczne
przedmiotu oraz sposób ich
realizacji**

Tematyka wykładów:

Część kliniczna:

1. Organizacja opieki psychiatrycznej w świetle obowiązujących przepisów prawnych.
2. Ustawa o zdrowiu psychicznym.
3. Rodzaje, etiologia, patogeneza i obraz kliniczny zaburzeń psychicznych.
4. Nowoczesne metody diagnostyki i terapii w psychiatrii.

Część pielęgniarstwa:

1. Pielęgnowanie chorego z depresją i tendencjami samobójczymi, w zespole maniakalnym, schizofrenią.
2. Udział pielęgniarki w profilaktyce, diagnozowaniu i kompleksowej terapii chorób psychicznych z uwzględnieniem farmakoterapii, psychoterapii i terapii zajęciowej.
3. Komunikowanie z chorym z zaburzeniami psychicznymi.
4. Postępowanie pielęgniarki w zaburzeniach psychicznych wieku podeszłego – zmiany osobowości i zachowania.
5. Rola pielęgniarki w opiece nad dzieckiem chorym psychicznie, z zaburzonym zachowaniem, z trudnościami szkolnymi, autoagresywnym, agresywnym, autystycznym.
6. Przymus bezpośredni, rodzaje, wskazania do zastosowania, obowiązująca dokumentacja stanu pacjenta
7. Specyfika procesu pielęgnowania i dokumentowania stanu pacjenta chorego psychicznie.

Tematy zajęć praktycznych:

1. Zapoznanie ze specyfiką pracy pielęgniarki w oddziale psychiatrycznym.
2. Nawiązanie kontaktu słownego i rozmowy terapeutycznej z chorym.
3. Rozpoznawanie symptomów chorób psychicznych i zaburzeń niepsychotycznych – udział w diagnozie psychiatrycznej i badaniach konsultacyjnych.
4. Prowadzenie obserwacji pielęgniarskiej na sali chorych. Współudział w organizacji dnia szpitalnego.
5. Udział w wizycie lekarskiej, gabinetowej, społeczności terapeutycznej.
6. Udział pielęgniarki w różnych formach terapii chorób psychicznych.
 - a) farmakoterapia (ze szczególnym uwzględnieniem zasad podawania leków i skutków ubocznych stosowanych leków).
 - b) psychoterapia
 - c) leczenie elektrowstrząsami
 - d) terapia zajęciowa
7. Prowadzenie procesu pielęgnowania na podstawie indywidualnego stanu pacjenta: diagnozowanie, formułowanie celów pielęgnacyjnych, planowanie opieki, realizowanie i ocena uzyskanych wyników pielęgnowania.
8. Udział pielęgniarki w edukacji chorych i ich rodzin.

Tematy praktyk zawodowych:

1. Nawiązanie kontaktu werbalnego i pozawerbalnego z psychicznie chorym, jego rodziną oraz z zespołem terapeutycznym.
2. Ocena stanu psychicznego, fizycznego i sytuacji społecznej chorego psychicznie na podstawie zebranych drogą: wywiadu obserwacji i analizy dokumentacji pacjenta.
3. Metody psychoterapii i rehabilitacji w psychiatrii.
4. Planowanie pielęgnowania chorych z różnymi zaburzeniami psychicznymi w warunkach szpitalnych i w środowiskowych formach opieki,

Samokształcenie:

Celem samokształcenia jest pogłębienie wiedzy w zakresie opieki nad pacjentem z zaburzeniami zdrowia psychicznego oraz poszukiwanie nowych rozwiązań w zakresie diagnozowania, planowania i realizowania opieki pielęgniarskiej nad pacjentem.

Tematy samokształcenia:

1. Promocja zdrowia i profilaktyka zaburzeń psychicznych.
2. Filozofia i etyka w psychiatrii.
3. Rehabilitacja psychiatryczna (treningi umiejętności społecznych, aktywnego udziału pacjenta w leczeniu, terapia zajęciowa).
4. Udział pielęgniarki w psychoterapii pacjentów z zaburzeniami psychicznymi.
5. Opieka pielęgniarka w psychiatrii środowiskowej.
6. Nieprofesjonalne formy pomocy i opieki nad chorym psychicznie - grupy wsparcia, kluby, stowarzyszenia pacjentów, rodzin chorych psychicznie.
7. Opis pacjenta z zaburzeniami psychicznymi -studium przypadku

17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności; • etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych; • zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego; • możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi; • patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa); • metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia; • metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; • zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym; • zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego • w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support, BLS</i>) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support, ALS</i>); • czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; • etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach; • zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie psychiatrycznym • rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania; • zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz • zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; • właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; • standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; • reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; • zasady organizacji opieki specjalistycznej psychiatrycznej • etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych; • zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego; • możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi; • patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa); • metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia; • metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;
-----	---------------------------	--------	---

		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzić rozmowę terapeutyczną; • prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; • przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; • asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych
		Kompetencje społeczne	<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; <p>dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bilikiewicz A., Psychiatria, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011 2. Górna K., Jaracz K., Rybakowski J.: Pielęgniarstwo psychiatryczne, PZWL, Warszawa 2012. 3. Wilczek – Różyczka E.,(red.) Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego, Wyd. Czelej, Lublin 2007. 4. Wilczek – Różyczka E., Komunikowanie się z chorym psychicznie, Wyd. Czelej, Lublin 2007. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Casher M. I., Bess J. D., Pacjent na oddziale psychiatrycznym, Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2013. 2. Heitzman J.: Psychiatria. Podręcznik dla studiów medycznych, PZWL, Warszawa, 2007. 3. Krupka-Matuszczyk I., Matuszczyk M. (red): Psychiatria - Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa, wydawnictwo ŚUM, 2007.

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu
PSYCHIATRIA I PIELEGNIASTWO PSYCHIATRYCZNE w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	wykłady	test pisemny
D.W2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach;	wykłady	test pisemny
D.W3	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie psychiatrycznym	wykłady	test pisemny
D.W4	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;	wykłady	test pisemny
D.W5	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	wykłady	test pisemny
D.W6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	wykłady	test pisemny
D.W7	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	wykłady	test pisemny
D.W8	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	wykłady	test pisemny
D.W10	zasady organizacji opieki specjalistycznej psychiatrycznej	wykłady	test pisemny
D.W19	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych;	wykłady	test pisemny
D.W20	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;	wykłady	test pisemny
D.W21	możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi;	wykłady	test pisemny
D.W31	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);	wykłady	test pisemny
D.W32	metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia;	wykłady	test pisemny
D.W33	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	wykłady	test pisemny

D.W35	zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support, BLS</i>) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support, ALS</i>);	wykłady	test pisemny
--------------	--	---------	--------------

UMIEJĘTNOŚCI

D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarstwa	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U2	prowdzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U2	prowdzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U3	prowdzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U18	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U20	prowdzić rozmowę terapeutyczną;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
D.U22	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
D.U23	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U24	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U25	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U26	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U27	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U28	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać Pacjenta do transportu;	zajęcia praktyczne	sprawdzian praktyczny
D.U29	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U30	wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (<i>Automated External Defibrillator, AED</i>) i bezprzyrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	obserwacja przez nauczyciela prowadzącego
---	---	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	45			
	Zajęcia praktyczne	80			
	Praktyki zawodowe	80			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		235			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		4	4		

ANESTEZJOLOGIA I PIELĘGNIARSTWO W ZAGROŻENIU ŻYCIA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny Zakład Pielęgniarstwa	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.29.5.W PI.29.5.P PI.29.5.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot z zakresu opieki specjalistycznej: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia V semestru, • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok III Semestr V	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiadomości z podstaw pielęgniarstwa, anatomii, fizjologii, patologii	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 45 godz.(V sem.) Zajęcia praktyczne - 80godz.+ 30 godz. Samokształcenie (V sem.) Praktyki zawodowe - 80godz.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady -3punkty ECTS Zajęcia praktyczne -3punkty ECTS Praktyki zawodowe -3punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: przygotowanie studenta do realizacji opieki nad pacjentem w wybranych stanach zagrożenia życia, postępowania anestezjologicznego oraz kształtowanie umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemów pacjentów hospitalizowanych w oddziale intensywnej opieki medycznej.	

14.	Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny Dyskusja dydaktyczna Studium przypadku Instruktaż
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia:</p> <p style="text-align: center;">Forma i warunki zaliczenia wykładów: Egzamin (E) - wykłady w V semestrze Obecność na wykładach – pozytywna ocena z egzaminu. Egzamin przeprowadzany w formie pisemnej z użyciem testu weryfikującego wiedzę studentów.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych: Zaliczenie z oceną (ZO) - zajęcia praktyczne w V semestrze. 100% obecność na zajęciach – pozytywna ocena z testu kontrolnego, prowadzenie karty obserwacji pacjenta obowiązującej w OAiIT.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Zaliczenie z oceną (ZO) - zajęcia praktyczne w V semestrze 100% obecność na zajęciach - pozytywna ocena z zaliczenia ustnego.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Pisemna praca kontrolna na podane tematy.</p>
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Tematy wykładów:</p> <p>Część kliniczna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anestezja. Przygotowanie pacjenta do znieczulenia. 2. Intensywny nadzór bezprzyrządowymi i przyrządowymi - rozpoznanie stanu zagrożenia życia. 3. Metody i przyrządy stosowane do udrażniania dróg oddechowych i sztucznej wentylacji. 4. Reanimacja krążeniowo-oddechowa. 5. Zasady reanimacji krążeniowo-oddechowej u dzieci i dorosłych. 6. Farmakoterapia w resuscytacji krążeniowo-oddechowej. 7. Elektroterapia w zagrażających życiu zaburzeniach rytmu serca.

Część pielęgniarstwa:

1. Elementy postępowania anestezyjologicznego – zadania pielęgniarki.
2. Rola pielęgniarki w przygotowaniu i opiece nad pacjentem po znieczuleniu ogólnym i przewodowym.
3. Postępowanie pielęgniarstwa z pacjentem w niewydolności krążeniowo – oddechowej w oddziale intensywnej terapii.
4. Opieka nad chorym nieprzytomnym.
5. Pielęgnowanie chorego z dostępem naczyniowym żylnym i tętnicznym.
6. Monitorowanie układu krążenia – zadania pielęgniarki.
7. Nagłe zatrzymanie krążenia – przyczyny i zapobieganie.
8. Ostre stany chorobowe układu oddechowego, ARDS – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki.
9. Zator płucny – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki.
10. Wstrząs – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki.
11. Ostra niewydolność nerek – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki.
12. Ostre zapalenie trzustki – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki.
13. Śpiączka wątrobowa – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki.
14. Intensywna terapia i opieka pielęgniarstwa w cukrzycy.
15. Sepsa – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki.
16. Zespół dysfunkcji wielonarządowej (MODS) – podstawy kliniczne, zadania pielęgniarki.
17. Zatrucia – przyczyny i postępowanie.
18. Żywienie parenteralne krytycznie chorych.
19. Śmierć pnia mózgu – diagnostyka. Elementy transplantologii, problemy etyczno -moralne.

Tematy zajęć praktycznych:

1. Działania diagnostyczne pielęgniarki w oddziale intensywnej opieki medycznej.
2. Udział pielęgniarki w znieczuleniu przewodowym i ogólnym chorego.
3. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym w ostrym okresie zawału serca oraz rola pielęgniarki w rozpoznawaniu i terapii zaburzeń rytmu serca.
4. Zasady opieki wobec pacjenta z obrzękiem płuc.
5. Zadania diagnostyczne i lecznicze pielęgniarki wobec pacjenta z ostrą niewydolnością oddechową.
6. Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem ze sztuczną wentylacją płuc.
7. Zadania pielęgniarki w stanach ostrego zagrożenia życia.
8. Zasady opieki nad pacjentem we wstrząsie.
9. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym po nagłym zatrzymaniu krążenia.
10. Zadania diagnostyczne, lecznicze i opiekuńcze wobec chorego z ostrą niewydolnością nerek.
11. Rola pielęgniarki w opiece nad chorym leczonym metodą dializy ustrojowej i pozaustrojowej.
12. Rola i zadania pielęgniarki w udzielaniu pomocy przedlekarskiej oraz w zaawansowanych zabiegach reanimacyjnych.

		<p>Tematy praktyk zawodowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie metodami bezprzyrządowymi i przyrządowymi podstawowych funkcji życiowych i ocena stanu chorego. 2. Problemy opiekuńcze pacjentów w stanach zagrożenia życia. 3. Dokumentowanie stanu chorego leczonego w OIOM. 4. Działania diagnostyczne, terapeutyczne i pielęgnacyjne podejmowane przez pielęgniarkę w intensywnej opiece medycznej. 5. Podejmowanie działań pielęgniarstkich z zakresu reanimacji i resuscytacji krążeniowo-oddechowej. <p>Samokształcenie: Celem samokształcenia jest aktywizowanie studentów do pogłębiania wiedzy oraz poszukiwania nowych metod i sposobów pielęgnowania chorych w stanach zagrożenia życia.</p> <p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metody monitorowania chorych w stanach zagrożenia życia. 2. Opieka nad chorym po reanimacji. 3. Problemy psychologiczne chorych hospitalizowanych w oddziale intensywnej opieki medycznej. 4. Zapobieganie zakażeniom wewnątrzszkolowym w oddziale intensywnej opieki medycznej.
17.	Zamierzone efekty uczenia	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; • etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstkiej nad pacjentami w wybranych chorobach; • zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie w intensywnej opiece medycznej, • rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia; • zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; • właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; • standardy i procedury pielęgniarstkie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; • reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; • zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym); • patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi; • patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarstkiej w tym zakresie; • metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności; • zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego; • metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu; • patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa); • metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia; • metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie • zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym • zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (Advanced Life Support, ALS);

Umiejętności

W zakresie umiejętności student :

- gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki
- prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
- prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
- dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;
- dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;
- rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;
- doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;
- wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;
- modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej;
- przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;
- wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych
- przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;
- dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;
- uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;
- prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe;
- rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;
- pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną;
- prowadzić rozmowę terapeutyczną;
- prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;
- przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;;
- asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;
- oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;
- postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;
- przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;
- udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;
- doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;
- doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;
- wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (Automated External Defibrillator, AED) i bezprzyrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych;

		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
18.		<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anders J. (red): Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo – oddechowa, podręcznik dla studentów. Wyd. Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2011. 2. Krajewska –Kułak E., Rolka J., Jankowiak B.: Standardy i procedury pielęgniarskie w stanach zagrożenia życia. PZWL, Warszawa 2009. 3. Mayzner-Zawadzka E. (red): Anestezjologia kliniczna z elementami intensywnej terapii i leczenia bólu. Wyd. PZWL, Warszawa 2009. 4. Wołowicka L., Dyk D. (red): Anestezjologia i intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo. Wyd. PZWL, Warszawa 2014. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hanson W. C.: Procedury intensywnej terapii. Wydawnictwo Med -Media, Warszawa 2009. 2. Kładna A. (red): Pielęgniarstwo = Desmurgia = Stany zagrożenia życia. Wydawnictwo Pomorskiej Akademii Medycznej, Szczecin 2007. 3. Kruszyński Z.: Podstawy anestezjologii i intensywnej terapii. UMP, Warszawa 2010. 4. Marino P. L.: Intensywna terapia. Wydawnictwo Urban & Partner, Wrocław 2007.

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu
ANESTEZJOLOGIA I PIELĘGNIARSTWO W ZAGROŻENIU ŻYCIA w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	wykłady	test pisemny
D.W2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach;	wykłady	test pisemny
D.W3	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie w intensywnej opiece medycznej,	wykłady	test pisemny
D.W4	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;	wykłady	test pisemny
D.W5	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	wykłady	test pisemny
D.W6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	wykłady	test pisemny
D.W7	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	wykłady	test pisemny
D.W8	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	wykłady	test pisemny
D.W10	zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);	wykłady	test pisemny
D.W13	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi;	wykłady	test pisemny
D.W14	patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarstwa w tym zakresie;	wykłady	test pisemny
D.W18	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;	wykłady	test pisemny
D.W20	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;	wykłady	test pisemny
D.W30	metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu;	wykłady	test pisemny
D.W31	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);	wykłady	test pisemny
D.W32	metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia;	wykłady	test pisemny
D.W33	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	wykłady	test pisemny
D.W34	zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym	wykłady	test pisemny

D.W35	zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (<i>Basic Life Support</i> , BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (<i>Advanced Life Support</i> , ALS);	wykłady	test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
D.U1.	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe samokształcenie	sprawdzian praktyczny
D.U2.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe samokształcenie	sprawdzian praktyczny
D.U3	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe samokształcenie	sprawdzian praktyczny
D.U6	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U7	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U8	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

D.U9	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
D.U10	wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawozdanie z dyżuru/raport/
D.U11	modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U12	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
D.U13	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	proces pielęgnowania
D.U14	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U15	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U16	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-ehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U17	prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłąbnik i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U18	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U19	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U20	prowadzić rozmowę terapeutyczną;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U21	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U22	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U23	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U24	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U25	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U26	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U27	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U28	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

D.U29	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U30	wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (<i>Automated External Defibrillator</i> , AED) i bezprzrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U31	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	samoocena studenta obserwacja przez prowadzącego
---	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	45			
	Zajęcia praktyczne	80			
	Praktyki zawodowe	80			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		235			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		6	3		

NEUROLOGIA I PIEŁĘGNIARSTWO NEUROLOGICZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.31.5.W PI.31.5.P PI.31.6.W PI.31.6.P PI.31.6.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot z zakresu opieki specjalistycznej: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia V i VI semestrstudiów, • obowiązkowy do ukończenia całego tokustudiów. 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok III Semestr V, VI	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiotu		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiedza i umiejętności z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, badań fizykalnych, farmakologii.	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 25 godz.(V sem.) Wykłady- 30 godz. (VI sem.) Zajęcia praktyczne – 40 godz + samokształcenie -15 godz. (V sem.) Zajęcia praktyczne – 40 godz + samokształcenie -15 godz. (VI sem.) Praktyka zawodowe – 80 godz.(VI sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady – 4 punkty ECTS Zajęcia praktyczne- 4 punkty ECTS Praktyka zawodowa – 3 punkty ECTS	

13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu jest: <ul style="list-style-type: none"> nabycie przez studenta wiedzy, umiejętności i ukształtowanie postaw umożliwiających objęcie profesjonalną opieką pielęgniarską pacjentów z chorobami układu nerwowego.
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwencjonalny i wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych Pokaz, instruktaż, ćwiczenia indywidualne i grupowe
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Forma i warunki zaliczenia wykładów – zaliczenie (Z) w V semestrze egzamin (E) w VI semestrze:</p> <ol style="list-style-type: none"> Obecność na wykładach. Uzyskanie pozytywnej oceny z testu wielokrotnego wyboru. Stosowany jest test wielokrotnego wyboru z następującą skalą ocen: 3(dostateczny) - 57-65% prawidłowych odpowiedzi; 3,5(dość dobry) - 66-74% prawidłowych odpowiedzi; 4(dobry) - 75-83% prawidłowych odpowiedzi; 4,5(ponad dobry) 84-92% prawidłowych odpowiedzi; 5(bardzo dobry) - 93-100% prawidłowych odpowiedzi. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie zajęć praktycznych, samokształcenia i praktyk zawodowych. <p>Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych –zaliczenie (Z) w V semestrze zaliczenie z oceną (ZO) w VI semestrze:</p> <ol style="list-style-type: none"> Obecność na zajęciach praktycznych. Uzyskanie pozytywnego zaliczenia zajęć praktycznych w zakresie treści programowych objętych planem studiów w formie DOPS (Direct Observation of Procedural Skills). Podstawą do oceny są standardy procedur i czynności pielęgniarskich. <p>Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych - zaliczenie z oceną (ZO):</p> <ol style="list-style-type: none"> Frekwencja zgodnie z regulaminem studiów. Uzyskanie pozytywnego zaliczenia praktyki zawodowej w zakresie treści programowych objętych planem studiów w formie przeglądu zapisu (record review), czyli ocenie stymulowanej (chart-stimulated evaluation), opartej na karcie pielęgnowania pacjenta prowadzonej przez studenta dla potrzeb oceny. Polega na retrospektywnym przeglądzie klinicznej pracy studenta ewidencjonowanej w karcie pielęgnowania wybranego przez niego pacjenta. Kryteria oceny: umiejętność stawiania diagnoz pielęgniarskich (0-2 pkt.), wyjaśnienia przez studenta podjętych decyzji dotyczących pielęgnacji pacjenta (genezy diagnoz pielęgniarskich) (0-2 pkt.), umiejętność planowania (0-2 pkt.) oraz realizowania poszczególnych działań pielęgniarskich (0-2 pkt.) i ich ocena (0-2 pkt.). Ocenę pozytywną uzyskuje student, który otrzyma minimum 3 pkt.(60% na 100%) (6pkt. – 3,0; 6,5-7 pkt. -3,5; 7,5-8 pkt. – 4,0; 8,5-9 pkt. – 4,5; 9,5-10 pkt. - 5). <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uzyskanie pozytywnej oceny z referatu przygotowanego samodzielnie przez studenta na proponowany temat. Ocenę pozytywną uzyskuje student, który otrzyma minimum 6 pkt./10 pkt. (60% na 100%) (6 pkt. – 3,0; 6,5-7 pkt. -3,5; 7,5-8 pkt. – 4,0; 8,5-9 pkt. – 4,5; 9,5-10 pkt. -5). <p>Praca jest oceniana wg kryteriów:</p> <ol style="list-style-type: none"> Wykazanie wiedzy i zrozumienia tematu - 0-2pkt. Zgodność formułowanych wypowiedzi ze stanem aktualnej wiedzy - 0-2pkt. Poprawność terminologiczna i językowa - 0-2pkt. Prawidłowy i logiczny układ treści - 0-2pkt. Właściwy dobór literatury- 0-2pkt.

1.

**Treści merytoryczne
przedmiotu oraz sposób
ich realizacji**

Tematy wykładów:

Część kliniczna:

1. Zaburzenia funkcji układu nerwowego. Etiopatogeneza zaburzeń neurologicznych.
2. Badanie neurologiczne. Nowoczesne metody diagnostyczne stosowane w neurologii.
3. Choroby naczyniowe mózgu.
4. Choroby demielinizacyjne.
5. Choroba Parkinsona.
6. Padaczka - podział, etologia, typy napadów, postępowanie.
7. Guzy mózgu.
8. Urazy mózgu i uszkodzenia rdzenia kręgowego.
9. Choroby mięśni i nerwów obwodowych.

Część pielęgnarska:

1. Postępowanie pielęgnarskie w wybranych stanach zaburzeń funkcji układu nerwowego.
2. Udział pielęgniarki w diagnozowaniu i leczeniu chorych neurologicznie.
3. Opieka pielęgnarska nad pacjentem z chorobami naczyniowym mózgu.
4. Opieka pielęgnarska nad pacjentem ze stwardnieniem rozsianym.
5. Opieka pielęgnarska nad pacjentem z chorobą Parkinsona.
6. Opieka pielęgnarska nad chorym z padaczką.
7. Opieka pielęgnarska nad pacjentem z miastenią.
8. Specyfika opieki pielęgnarskiej nad pacjentem z polineuropatią.
9. Opieka pielęgnarska nad pacjentem z nowotworem centralnego układu nerwowego.
10. Opieka pielęgnarska nad pacjentem z dyskopatią, urazem czaszkowo-mózgowym, kręgosłupa i rdzenia kręgowego.
11. Opieka pielęgnarska nad pacjentem z zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu.

Tematy zajęć praktycznych:

1. Rola i zadania pielęgniarki na oddziale neurologicznym.
2. Przyjęcie chorego do oddziału neurologicznego.
3. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych pod kątem chorób neurologicznych.
4. Postępowanie z chorym z zaburzeniami wyższych czynności nerwowych.
5. Zasady opieki nad chorym w ostrej fazie udaru niedokrwinnego, udaru krwotocznego.
6. Aktywność ruchowa chorych po udarze mózgu.
7. Pielęgnowanie chorego niepełnosprawnego na oddziale neurologicznym - ocena wydolności opiekuńczej i przygotowanie do samoopieki.
8. Pielęgnowanie chorego na stwardnienie rozsiane.
9. Zasady postępowania z chorym na padaczkę – edukacyjna rola pielęgniarki.
10. Problemy chorych z chorobą Parkinsona.
11. Pielęgnowanie chorego z procesem zapalnym centralnego układu nerwowego.
12. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z zespołem obwodowym.
13. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w obrębie głowy.
14. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z guzem mózgu.
15. Zasady obserwacji i pielęgnowania pacjenta z krwawieniem podpajęczynówkowym w różnych okresach leczenia.
16. Pielęgnowanie pacjenta po urazie mózgu.
17. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym po urazie czaszkowo-mózgowym.
18. Zasady kompleksowej opieki nad pacjentem nieprzytomnym.
19. Zasady kompleksowej opieki nad chorym w schorzeniach kręgosłupa.
20. Zasady opieki nad chorym po urazie rdzenia kręgowego.
21. Standardy opieki pielęgnarskiej w neurologii i neurochirurgii.

Tematy praktyk zawodowych:

1. Rozpoznanie stanu i potrzeb zdrowotnych pacjenta w poszczególnych okresach hospitalizacji

		<p>Tematy samokształcenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rola pielęgniarki w przygotowaniu chorego z Parkinsonem do samoopieki. 2. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym ze stwardnieniem rozsianym. 3. Udział pielęgniarki w rehabilitacji osób po urazach kręgosłupa. 4. Zasady komunikowania się pielęgniarki z chorym zafazją 5. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym w stanie śpiączki. 6. Diagnostyka schorzeń neurologicznych za pomocą nowych technik obrazowania. 	
17.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; • etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach; • zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, • opiece paliatywnej, opiece długoterminowej; • rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia; • zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach; • właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania; • standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; • reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację; • proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym; • zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym); • patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi; • metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;

		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; <p>dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>
18.	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adamczyk K.: Pielęgniarstwo neurologiczne. Wyd. Czelej, Lublin 2003. 2. Czaja E.: Procedury w neurochirurgii. W: Procedury pielęgniarstwa w chirurgii, red. E. Walewska, L. Ścisło. PZWL, Warszawa 2012. 3. Jaracz K. (red.): Pielęgniarstwo neurologiczne. PZWL, Warszawa 2008. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Berlit P.: Neurologia. Kompendium. PZWL, Warszawa, 2008. 2. Kozbuski W., Liberski P. P.: Neurologia. Podręcznik dla studentów medycyny. Wydanie I, Wyd. PZWL, Warszawa 2007. 3. Ślusarz R., Szewczyk M.T. (red.): Pielęgniarstwo w neurochirurgii. Wyd. Borgis, Warszawa 2006. 4. Gajewski P.: Interna Szczeklika 2019/20, wyd. Medycyna Praktyczna, Warszawa 2019 	

**Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu
NEUROLOGIA I PIELEGNIARSTWO NEUROLOGICZNE w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA:			
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:			
D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	Wykłady	Test pisemny
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach;	Wykłady, samokształcenie	Test pisemny, referat
D.W3.	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;	wykłady	Test pisemny
D.W4.	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;	Wykłady	Test pisemny
D.W5.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	wykłady	Test pisemny
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	wykłady	Test pisemny
D.W7.	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	Wykłady	Test pisemny
D.W8.	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	wykłady	Test pisemny
D.W9.	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym;	wykłady	Test pisemny
D.W10.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);	wykłady	Test pisemny
D.W13.	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi;	wykład	Test pisemny
D.W33.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	Wykłady	Test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania, sprawozdanie z dyżuru/raport
D.U2.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Sprawdzian praktyczny
D.U3.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Sprawdzian praktyczny

D.U6.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Sprawdzian praktyczny
--------------	--	--	-----------------------

D.U7.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Proces pielęgnowania, sprawdzian praktyczny
D.U8.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Sprawdzian praktyczny
D.U9.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Sprawdzian praktyczny, proces pielęgnowania
D.U10.	wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Sprawdzian praktyczny
D.U13.	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Sprawdzian praktyczny.
D.U15.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Sprawozdanie z dyżuru/raport, sprawdzian praktyczny
D.U18.	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Sprawdzian praktyczny
D.U20.	przewodzić rozmowę terapeutyczną;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela
D.U22.	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U23.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela
D.U24.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Sprawdzian praktyczny
D.U25.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Obserwacja przez nauczyciela
D.U26.	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Sprawdzian praktyczny

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	<p>zajęcia praktyczne praktyki zawodowe</p>	<p>obserwacja przez prowadzącego</p>
---	---	--------------------------------------

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	55			
	Zajęcia praktyczne	80			
	Praktyki zawodowe	80			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		245			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		8	3		

OPIEKA PALIATYWNA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Opieka paliatywna	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		PI.33.5.W PI.33.5.P PI.33.5.Z	
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot z zakresu opieki specjalistycznej: <ul style="list-style-type: none"> obowiązkowy do zaliczenia VI semestru, obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów 	
6.	Rok studiów, semestr	Rok III Semestr VI	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Samokształcenie	
10.	Wymagania wstępne	Wiadomości z podstaw pielęgniarstwa	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady - 15 - godz.(VI sem.) Zajęcia praktyczne - 40 godz.(VI sem.) + Samokształcenie 30 godz. Praktyki zawodowe - 40 godz. (VI sem.)	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykłady –2punkt ECTS Zajęcia praktyczne - 2 punkty ECTS Praktyki zawodowe –2punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	Celem przedmiotu/modułu jest: <ul style="list-style-type: none"> przygotowanie do realizacji opieki nad pacjentem w stanie terminalnym, udzielanie wsparcia pacjentowi i jego rodzinie, stosowanie standardów opieki oraz podniesienie jakości opieki paliatywnej. 	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik audiowizualnych	

15.	<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu</p>	<p style="text-align: center;">Metody weryfikacji założonych efektów uczenia</p> <p>Forma i warunki zaliczenia wykładów Zaliczenie z Oceną (ZO) - wykłady w VI semestrze. Test jednokrotnego wyboru.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych Zaliczenie z Oceną (ZO) - zajęcia praktyczne w VI semestrze. Frekwencja 100% na zajęciach praktycznych. Zaliczenie umiejętności zawartych w „Karcie umiejętności pielęgniarskich w zawodzie pielęgniarki”.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: Zaliczenie z Oceną (ZO) - zajęcia praktyczne w VI semestrze. Frekwencja 100% na zajęciach praktycznych. Zaliczenie umiejętności zawartych w „Karcie umiejętności pielęgniarskich w zawodzie pielęgniarki”.</p> <p>Forma i warunki zaliczenia samokształcenia: Przygotowanie prac pisemnych zgodnych z tematyką kierunkową.</p>
16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Tematy wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja opieki paliatywnej / hospicyjnej w Polsce. 2. Jakość życia jako priorytet opieki paliatywnej. 3. Powikłania i skutki uboczne leczenia onkologicznego u pacjentów w stanach terminalnych. 4. Ból totalny – diagnoza i leczenie. 5. Komunikacja z pacjentem i jego bliskimi. 6. Dzieci i młodzież w opiece paliatywnej. 7. Opieka nad chorym w okresie umierania i agonii. 8. Dylematy etyczne w opiece paliatywnej. <p>Tematy zajęć praktycznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza zapotrzebowania na wsparcie u pacjenta . 2. Sposoby redukcji stresu wynikającego z diagnozy choroby nowotworowej – rola pielęgniarki. 3. Realizacja opieki pielęgniarskiej nad pacjentem i jego rodziną. 4. Opieka nad pacjentem w terminalnej fazie choroby nowotworowej. 5. Opieka wspomagająca – rola i zadania pielęgniarki. 6. Standardy w opiece paliatywnej. 7. Podmiotowość działań opiekuńczo-pielęgnacyjnych. <p>Tematy praktyk zawodowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcja psychologiczno-duchowa pielęgniarki. 2. Pielęgniarka jako łącznik z rodziną, kapłanem, psychologiem, pracownikiem socjalnym. 3. Edukacja rodziny chorego w zakresie sprawowania opieki nieprofesjonalnej nad pacjentem umierającym. 4. Rola pielęgniarki w łagodzeniu bólu. 5. Opieka pielęgnacyjna nad dzieckiem w stanie terminalnie i jego rodziną. 6. Zabawa z chorym dzieckiem jako funkcja terapeutyczna . 7. Wsparcie rodziny po śmierci dziecka. 8. Sposoby niwelowania stresu u pielęgniarki wynikłego z pracy z pacjentami z chorobą nieuleczalną.

Samokształcenie

Celem samokształcenia jest pogłębienie i utrwalenie wiedzy niezbędnej do realizacji opieki nad pacjentem w stanie terminalnym oraz pacjentem umierającym.

Tematy samokształcenia:

1. Funkcja psychologiczno-duchowa pielęgniarki.
2. Pielęgniarka jako łącznik z rodziną, kapłanem, psychologiem, pracownikiem socjalnym.
3. Edukacja rodziny chorego w zakresie sprawowania opieki nieprofesjonalnej nad pacjentem umierającym.
4. Rola pielęgniarki w łagodzeniu bólu.
5. Opieka pielęgnacyjna nad dzieckiem w stanie terminalnie i jego rodziną.
6. Zabawa z chorym dzieckiem jako funkcja terapeutyczna .
7. Wsparcie rodziny po śmierci dziecka.
8. Sposoby niwelowania stresu u pielęgniarki wynikłego z pracy z pacjentami z chorobą nieuleczalną.
9. Opieka pielęgniarska na pacjentem w wybranych schorzeniach nowotworowych.

Zamierzone efekty uczenia

		<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki • prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień • prowadzi profilaktykę powikłań w przebieg chorób • dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; • dobiera metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; • doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii; • modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej; • dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; • uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; • rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; • pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomią; • prowadzić rozmowę terapeutyczną; • przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; • oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; • postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;
		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
<p>18.</p>	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adamczyk A., Buczkowski K., Jagielski D., Krajnik M., Rogiewicz M.: Opieka paliatywna. Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2009. 2. Brzeziński K., Filipczak-Bryniarska I., Dobrogowski J.: Leczenie bólu. Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2011. 3. De Walden Gałuszko K., Kaptacz A.: Pielęgniarstwo w opiece paliatywnej i hospicyjnej. Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2008. 4. De Walden Gałuszko K.: Podstawy opieki paliatywnej. Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2007. 5. Jeziorski A.: Onkologia dla pielęgniarek. Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2009. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Deptała, A., : Onkologia w praktyce. Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2013. 2. Koper A.: Pielęgniarstwo onkologiczne. Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2011. 3. Kordek R., : Onkologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy, VM Media z o.o. VMGroup sp. k., 2013. 	

Macierz oraz weryfikacja efektów uczenia dla modułu/przedmiotu OPIEKA PALIATYWNA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia	SZCZEGÓLOWE EFEKTY UCZENIA <i>(wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia)</i>	Forma zajęć	Metody weryfikacji
WIEDZA			
D.W1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	wykłady	test pisemny
D.W2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach;	wykłady	test pisemny
D.W3	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;	wykłady	test pisemny
D.W6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	wykłady	test pisemny
D.W7	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	wykłady	test pisemny
D.W8	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	wykłady	test pisemny
D.W10	zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);	wykłady	test pisemny
D.W18	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;	wykłady	test pisemny
D.W19	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych;	wykłady	test pisemny
D.W25	zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;	wykłady	test pisemny
D.W32	metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia;	wykłady	test pisemny
D.W33	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	wykłady	test pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
D.U1	gromadzić informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U2	prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U3	prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U6	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

D.U7	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U9	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

D.U11	modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U15	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U16	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno rehabilitacyjnego-i wyrobów medycznych;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U18	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U19	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U20	przewodzą rozmowę terapeutyczną;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U22	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia-pacjenta;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U24	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować-farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U25	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U26	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na-zlecenie lekarza;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U27	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny
D.U28	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać-pacjenta do transportu;	zajęcia praktyczne praktyki zawodowe	sprawdzian praktyczny

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

<p>Absolwent jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; • przestrzegania praw pacjenta; • samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; • ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; • zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; • przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; • dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. 	<p>zajęcia praktyczne praktyki zawodowe</p>	<p>samoocena studenta obserwacja przez prowadzącego</p>
---	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	15			
	Zajęcia praktyczne	40			
	Praktyki zawodowe	40			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	30			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		125			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	
	4	2			

WYCHOWANIE FIZYCZNE

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	WYCHOWANIE FIZYCZNE	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		WF.03.3.C WF.03.4.C	
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	Przedmiot obowiązkowy	
6.	Rok studiów, semestr		
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	brak przeciwwskazań lekarskich	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		ćwiczenia-30 godzin V sem. ćwiczenia 30 godzin VI sem.	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		0 punktów ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie sprawności i aktywności psychoruchowej studentów. • Kształcenie umiejętności przydatnych w aktywności sportowo-rekreacyjnej. • Wyrobienie u studentów potrzeby ruchu oraz dbanie o zdrowie i poprawną sylwetkę ciała. • Rozwijanie zainteresowań, upodobań i indywidualnych możliwości studentów. 	
14.	Metody dydaktyczne	ćwiczenia sprawnościowe– 2 godziny w tygodniu x 30 tygodni	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	ćwiczenia- ZO-zaliczenie końcowe test sprawnościowy	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> Zasady i przepisy gier zespołowych – piłka koszykowa, siatkowa, ręczna i nożna. Doskonalenie umiejętności ruchowych i kształtowanie sprawności z zakresu piłki koszykowej. Doskonalenie umiejętności ruchowych i kształtowanie sprawności z zakresu piłki siatkowej. Doskonalenie umiejętności ruchowych i kształtowanie sprawności z zakresu piłki nożnej. Doskonalenie umiejętności ruchowych i kształtowanie sprawności z zakresu piłki ręcznej. Nauka ćwiczeń kształtujących motorykę i postawę ciała.
			<ol style="list-style-type: none"> Nauka zasad treningu zdrowia. Nauka wybranych form intensywnego odpoczynku. Doskonalenie wybranych elementów technicznych lekkiej atletyki, gimnastyki, form muzyczno – ruchowych, tenisa stołowego, badmintonu oraz gier zespołowych.
16.	Zamierzone efekty uczenia	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnice między wychowaniem fizycznym, sportem, rekreacją ruchową omawia zasady promocji zdrowia, właściwego odżywiania i zdrowego stylu życia
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi kontrolować kształtowanie się postawy ciała oraz wzorców i nawyków ruchowych potrafi zaplanować różne formy aktywności fizycznej
		Kompetencje społeczne	
17.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Grabowski H.: Teoria fizycznej edukacji. Warszawa 1997. Kawczyńska-Butrym Z.: Uczelnia promująca zdrowie. Lublin 1995. Bielski J.: Metodyka wychowania fizycznego i zdrowotnego, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2005. Bielski J.: Wartości źródłem celów wychowania fizycznego, Lider 2004 Grabowski H.: Teoria wychowania fizycznego, AWF Kraków 1994 Strycharska-Gać B.: Lekcje WF-u pomocą w wychowaniu, WSiP, Warszawa 2009 Trzeźniowski R.: Wychowanie fizyczne a sport, Kultura Fizyczna 1963 Trzeźniowski R.: Rozwój fizyczny i sprawność fizyczna młodzieży szkolnej w Polsce, z Warsztatów Badawczych, AWF Warszawa 1990 Szukalski W.: Zdrowotne walory aktywności ruchowej, Lider 2001 Kuński H.: Lekarski poradnik aktywności ruchowej osób w średnim wieku. PZWL, Warszawa 1985. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kuński H.: Trening rekreacyjno-zdrowotny (w:) Droga ku zdrowiu. Warszawa 1983. Maszczyk T.: Metodyka wychowania fizycznego. Warszawa 1995. Ulatowski T.: Teoria sportu. t. I. Warszawa 1992.

